

ប្រាំ រំ អ'

ប្យុង ខម តៃ

PIOUNG KHOM TAI

តៃ ភាសា ប្យាគប

៣ ២ ៥ ៤ ១ ៦

៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២

១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨

១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤

គ.ស ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២

បន្ថែម ប្យាគប

**INSTITUTE OF TAI STUDIES AND RESEARCH
MORANHAT**

পাতনি

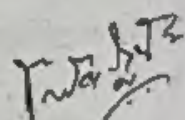
ভাষাৰ ভেটি হৈছে ব্যাকৰণিক পদ্ধতি, যিকোনো ভাষা নিয়াৰিকৈ শিকিবলৈ হ'লে সেই ভাষাৰ শিক্ষণ পদ্ধতি অতীব প্ৰয়োজন। এনে পদ্ধতিৰ অবিহনে কোনো ভাষা তিষ্ঠি থাকিব নোৱাৰে। অন্যকথাত ক'বলৈ হ'লে এটা ভাষাৰ শিক্ষণ পদ্ধতিয়ে সেই ভাষাটো জীয়াই ৰখাত ইন্ধন যোগায়। ভাষাৰ শিক্ষণ পদ্ধতি সমূহৰ সমষ্টিয়েই হৈছে ব্যাকৰণ। ব্যাকৰণৰ নীতি-নিয়মসমূহ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিবৰ বাবে শব্দৰ সমষ্টি তথা শব্দাৰ্থৰ প্ৰয়োজনীয়তা নুই কৰিব নোৱাৰি। মানব সভ্যতাৰ ক্ৰম বিকাশৰ লগে লগে ভাষাই মানুহৰ মাজত যোগাযোগৰ মাধ্যম হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰিলে। গতিকে শুদ্ধ আৰু বৈজ্ঞানিক প্ৰণালীৰে ভাষা শিকাৰ পদ্ধতিও বিকাশ হ'ল।

আহোম চাও ফা সকলে মৌঙ-দুন-ছুন-খামত পদাৰ্পন কৰাৰ দিনৰে পৰা অসমত যোৱাৰ খৃষ্টাব্দ পৰ্যন্ত টাই ভাষা প্ৰচলিত হৈ আছিল। কিন্তু অন্যান্য ভাষাৰ নিচিনাকৈ লিখিত ৰূপত প্ৰণালীবদ্ধভাৱে ভাষা শিকাৰ প্ৰথা উদ্ভাৱন হোৱা নাছিল। ঠিক সেইদৰে ভাষাৰ শব্দাৰ্থসমূহ লিখিত ৰূপত পোৱা নগৈছিল। উল্লেখ্য যে, স্বৰ্গদেও গৌৰীনাথ সিংহৰ ৰাজত্ব কালত ১৭৯৫ চনত খ্যাতনামা টাই আহোম ম'লুঙ টেঙাই মছঙে পোন প্ৰথমতে টাই ভাষাৰ এখন শব্দকোষ লিখি উলিয়াইছিল। এই দিশৰ পৰা চাবলৈ গ'লে ভাষাৰ শব্দকোষ প্ৰণয়নৰ ক্ষেত্ৰত কেৱল অসমতেই নহয় সৰ্বভাৰতীয় ক্ষেত্ৰতো টেঙাই মছঙেই প্ৰথম ব্যক্তি। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী কালত বিশেষকৈ ইংৰাজৰ শাসনৰ সময়ত আহোম ভাষাৰ শিক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত ব্যাকৰণিক নীতি-নিয়মৰ সৈতে সেই সময়ৰ যোৰহাট নৰ্মাল স্কুলৰ শিক্ষক তথা যোৰহাট আহোম ভাষা আৰু বুৰঞ্জী অনুসন্ধান সমিতিৰ সভাপতি ঘনকান্ত বৰুৱাই ১৯৩৬ চনতেই ব্যাকৰণৰ সৈতে এখন আহোম প্ৰাইমাৰ নামৰ পুথি চৰকাৰী পৃষ্ঠপোষকতাত প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিল। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী কালত অসম চৰকাৰৰ বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগে যথাক্ৰমে ১৯৬৮, ১৯৮৭ আৰু ২০১০ চনত এই পুথিখনৰ দ্বিতীয়, তৃতীয় আৰু চতুৰ্থ সংস্কৰণ প্ৰকাশ কৰিছে। তদুপৰি ১৯৬৪ চনত বিমলা বৰুৱা আৰু নন্দনাথ দেওধাই ফুকনৰ দ্বাৰা সম্পাদিত আহোম লেক্সিকনছ (LEXICONS) নামৰ পুথিখন বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগে প্ৰকাশ কৰিছিল। এই পুথিখনৰ দ্বিতীয় সংস্কৰণ প্ৰকাশ হৈছিল ১৯৯১ চনত। ওপৰত উল্লেখিত কেওখন পুথিয়েই আহোম ভাষা শিকাৰ ক্ষেত্ৰত অভূতপূৰ্ব বৰঙনি যোগাই আহিছে। স্বাধীনোত্তৰ কালৰ যোৱা শতিকাৰ ষাঠি দশকৰ পৰাই টাই আহোম সকলৰ মাজত টাই ভাষা শিকাৰ প্ৰৱণতা বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিলে। মহন, দেওধাই, বাইলুঙ সন্মিলন (১৯৬৪); পূৰ্বাঞ্চল টাই সাহিত্য সভা (১৯৮২); সদৌ অসম টাই ছাত্ৰ সন্থা (১৯৬৪) আদি সংগঠনসমূহৰ প্ৰতিষ্ঠাই এনে প্ৰৱণতাক দৃঢ়তা বৃদ্ধি কৰিলে আৰু টাই ভাষা শিকাৰ ব্যাকৰণিক পদ্ধতিৰ আৱশ্যকতাও বৃদ্ধি পালে।

তদুপৰি ১৯৭৫ চনত ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত টাই ভাষাৰ পাঠ্যক্ৰম প্ৰৱৰ্ত্তন, আৰু ১৯৯৪ চনত স্কুল পৰ্যায়ত টাই ভাষাৰ পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰাত টাই ভাষা ব্যাকৰণিক পদ্ধতিৰে শিকাৰ অতীব আৱশ্যক হৈ পৰিল। সেয়েহে যোৱা শতিকাৰ আশী দশকৰ পৰা বৰ্ত্তমানলৈকে টাই ভাষাৰ অভিধান; শব্দকোষকে ধৰি ভালেসংখ্যক ভাষা সম্পৰ্কীয় টাই ভাষাত লিখিত কিতাপ

প্রকাশিত হৈ আহিছে। এইবিলাকৰ ভিতৰত ড° যোগেন্দ্ৰ নাথ ফুকনৰ এন ইনট্ৰাডাক্টৰী প্ৰাইমাৰ এণ্ড গ্ৰামাৰ অব আহোম (টাই) লেণ্ডবেজ (An Introductory Primer and Grammar of Ahom (Tai) Language) (২০০৮), ড° নোমল গগৈৰ টাই ভাষাৰ অভিধান (১৯৮৭), পাটসাঁকো কেন্দ্ৰীয় টাই একাডেমীয়ে প্ৰকাশ কৰা জোনাবাম ছাঙবুন ফুকনৰ টাই আহোম প্ৰাইমাৰ (১৯৮৮), আইম্যাথেঙ গোহাঁইৰ টাই ভাষাৰ প্ৰাথমিকপাঠ (১৯৯২), পোনাবাম মহন ফুকনৰ টাই আহোম শব্দকোষ (১৯৯৮), ইণ্ডিয়েন ম'ৰেৰ The Tai Languages of Assam: A Grammar and Texts (২০০৪), ড° পুষ্প গগৈৰ টাই ডিক্সনাৰী (Tai-Assamese-English Dictionary) ২০০৭, বাবুল ফুকনৰ সিত পুঙ বম টাই (২০১০), ফণীধৰ ছাঙবুন ফুকনৰ লিক চাম তু খাম টাই পন্ন কানা (২০১১), আদি বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য।

ওপৰত উল্লেখিত টাই ভাষা সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থ সমূহে টাই ভাষা সাহিত্যলৈ নিঃসন্দেহে উল্লেখযোগ্য বৰঙণি আগবঢ়াইছে। কিন্তু টাই ভাষা শিকাৰ ব্যাকৰণিক পদ্ধতি সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থ অতি নগণ্য। এক কথাত ক'বলৈ হ'লে পূৰ্ণাঙ্গ ৰূপত টাই আহোম ভাষাৰ ব্যাকৰণ পুথি নাছিল বুলিয়েই ক'ব পাৰি। এনে অভাৱ পূৰণ কৰিবৰ বাবে টাই সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি তথা টাই ভাষাৰ বিশেষজ্ঞ ডাম চাও ৰত্নেশ্বৰ বুঢ়াগোহাঞিয়ে ১৯৯৪ চনত “পুঙ-বম-টাই” (টাই ভাষাৰ ব্যাকৰণ) ৰচনা কৰে আৰু এই পুথিখন প্ৰকাশ কৰে পূৰ্বাঞ্চল টাই সাহিত্য সভাই। এই ব্যাকৰণখনৰ দ্বিতীয় সংস্কৰণ ২০০৬ চনত পূৰ্বাঞ্চল টাই সাহিত্য সভাই পুনৰুদ্ৰণ কৰে। সাম্প্ৰতিক সময়ত টাই ভাষা শিকাৰ ধাউতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি টাই অধ্যয়ন আৰু গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানে এই পুঙ বম টাই পুথিখনৰ তৃতীয় সংস্কৰণ প্ৰকাশ কৰিলে। গ্ৰন্থখনিত লেখকে পূৰ্বতে ব্যবহাৰ কৰা বাক্য গাঁঠনিকে ধৰি বিভিন্ন ব্যাকৰণিক পদ্ধতিসমূহ কোনো সাল-সলনি নঘটোৱাকৈ ৰখা হৈছে। কিন্তু ছপাৰ বৰ্ণাণুদ্বিকে ধৰি অন্যান্য খুটি-নাতিবোৰ এই সংস্কৰণত শুধৰণি কৰা হ'ল। এই কামখিনি অতি সাৱধানতাৰে কৰি দিয়া বাবে সহকৰ্মী জীৱেশ্বৰ মহন আৰু মেদিনী মোহন গগৈৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ। অন্য এটি উল্লেখযোগ্য কথা হ'ল যে- এই সংস্কৰণত পূৰ্বতে লেখকে ব্যবহাৰ কৰা ‘তাই’ শব্দটো দস্ত ‘ত’ৰ পৰিৱৰ্ত্তে মূৰ্ধণ্য ‘ট’ ব্যবহাৰ কৰি টাই লিখা হৈছে। কাৰণ অসমীয়া ব্যাকৰণৰ নিয়ম অনুসৰি ইন্টাটিউট অব টাই ষ্টাডিজ এণ্ড ৰিচাৰ্চে “টাই” শব্দটোহে ব্যবহাৰ কৰি আহিছে। যেই কি নহওক, এই গ্ৰন্থখনিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা উল্লেখযোগ্য ব্যাকৰণিক কেইটামান দিশ হৈছে— লিপিপাঠ, বৌগিক শব্দ, কৰ্ত্তা-কৰ্ম পূৰক, বিশেষ্য-বিশেষণ, বাক্য গাঁঠনিৰ প্ৰক্ৰিয়া, ক্ৰিয়া আৰু অব্যয় পদ, বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান আদি। আশা কৰোঁ, এই কিতাপখিনিয়ে টাই ভাষাৰ ন-শিকাক সকলক বহুপৰিমাণে উপকৃত কৰিব আৰু টাই ভাষাৰ বিকাশত ইন্ধন যোগাব।

(ড° গিৰিন ফুকন)

সঞ্চালক

১১ মাৰ্চ, ২০১২

ইন্টাটিউট অব টাই ষ্টাডিজ এণ্ড ৰিচাৰ্চ

লিখকৰ দুৰাষাৰ

১ম সংস্কৰণ

অসমত তাই ভাষা চৰ্চাৰ পাতনি আহোম যুগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সেই উদ্দেশ্যৰে আহোম ভাষাত লতি অম্ৰ, বৰ অম্ৰ, বৰ্ণমালা পৰিচয় পুথি মধ্য যুগতেই লিখা হৈছিল বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। আহোম ভাষাৰ পণ্ডিত সকলে সময়ে সময়ে আহোম ভাষাৰ বিকাশ সাধন কৰাতো যত্নপৰ হৈছিল। আহোমৰ ৰাজত্ব হেৰুৱাৰ পাছৰ বৃটিছ যুগতো বহু হেঁচাতো মন-দেউখাই-বাইলুঙ পণ্ডিত সকলে তাই ভাষাৰ চৰ্চা পৰম্পৰাগত ভাৱেই কৰি আহিছিল। বৃটিছসকলৰ দুই এজনে আৰু অসমবো দুই এজনে তাই ভাষাৰ চৰ্চাত মনোনিবেশ কৰিছিল। সেই দৰেই অসমত তাই ভাষাৰ চৰ্চাৰ পৰম্পৰাৰ এক ধাৰাবাহিকতা ৰক্ষা হৈ আহিছিল। কিন্তু খামতি গ্ৰামাৰ, শ্বান গ্ৰামাৰ লিখা হ'লেও আহোম প্ৰাইমাৰ আৰু ড° গ্ৰীয়াচনৰ টোকাৰ বাহিৰে তাই আহোম ভাষাৰ প্ৰচলিত পৰম্পৰাগত বৈশিষ্ট্য সমূহ উদ্ধাৰ কৰি ব্যাকৰণৰ অভাৱ পূৰণ কৰিবলৈকে এই অভাজনে বহু বছৰ অধ্যয়নত মনোনিবেশ কৰি আহোম শিক্ষা পুথিখনি লিখি উলিয়ালোঁ। পুথিখনিৰ আকাৰ বিস্তৃত হ'লে সকলোৰে সহজলভ্য নহ'ব বুলি ভাবিয়েই কিছু পৰিসৰ কমাই আৰু দুটা খণ্ড কৰি প্ৰকাশ কৰিবলৈ তাই সাহিত্য সভাক দিলোঁ। বহু বছৰৰ পূৰ্বেই তাই সাহিত্য সভাই পুথিখনি প্ৰকাশৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰি লিখকৰ পৰা পাণ্ডুলিপি লৈ কাৰ্যালয়ত জমাকৰি ৰাখিছিল। পুথিখনি প্ৰকাশ কৰিবলৈ লোৱাৰ বাবে তাই সাহিত্য সভাৰ ওচৰত আৰু সভাৰ সুধী সদস্য বৃন্দ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ।

পুথিখনিয়ে তাই আহোম ভাষাৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্যসমূহ শিকাত সহায় কৰিলে মই সুখী হম। দুই এটা ভুল বিশ্লেষণ আৰু দুই এটা ভুল বৈ যোৱা স্বাভাৱিক। সুধীজনে ভুল সমূহ আৰু বাদ পৰি যোৱা দিশ সমূহ আঙুলিয়াই দেখুৱালে পাছৰ সংস্কৰণত শুধৰাবলৈ যত্ন কৰিম। আশা কৰোঁ তাই সাহিত্য সভাৰ আৰু লিখকৰ প্ৰচেষ্টাক বাইজে গ্ৰহণ কৰিব।

ৰঙ বয় বয়—

বন্ধেশ্বৰ বুঢ়াগোহাঞি

লংকাক গোহাঁই গাঁও

পানী বিল, শিৱসাগৰ।

২/৯/৯৪

সূচীপত্র

প্রথম খণ্ড :

প্রথম পাঠ	: ব্যঞ্জন বর্ণ পরিচয়	১১
দ্বিতীয় পাঠ	: স্বরবর্ণ পরিচয়	১২
তৃতীয় পাঠ	: কার চিহ্ন পরিচয়	১৩
চতুর্থ পাঠ	: সংযোগী ব্যঞ্জন আক ব্যঞ্জন কার	১৬
পঞ্চম পাঠ	: বানান	১৭
ষষ্ঠ পাঠ	: শব্দ	১৯
সপ্তম পাঠ	: লিপি পাঠ	২১
অষ্টম পাঠ	: যৌগিক শব্দ	২৪
	আহোম সংখ্যা	২৬

দ্বিতীয় খণ্ড :

প্রথম পাঠ	:	২৯
দ্বিতীয় পাঠ	: বাক্যের প্রাথমিক গাঁঠনি	৩০
তৃতীয় পাঠ	: কর্তা - কর্ম - পূর্বক : বিশেষ্যের বিশেষণ	৩৭
চতুর্থ পাঠ	: উপশব্দ	৩৮
পঞ্চম পাঠ	: লিঙ্গ	৪১

ষষ্ঠ পাঠ	: বচন	৪৩
সপ্তম পাঠ	: পুঙ্খ	৪৫
অষ্টম পাঠ	: বিশেষ ভাবানুযায়ী বিশেষ্যৰ লগত যোগ হোৱা কেইটামান শব্দ	৪৫
নবম পাঠ	: কৰক	৪৯
দশম পাঠ	: বিশেষণ পদ	৫৪
একাদশ পাঠ	: বিশেষণৰ ব্যৱহাৰ	৫৮
দ্বাদশ পাঠ	: বিশেষণৰ তুলনা	৬৩
ত্ৰয়োদশ পাঠ	: বিশেষ্যৰ পৰিচয় বাচক বিশেষ্য শব্দ বা বাক্যংশ আৰু সম্বন্ধপদ	৬৪
চতুৰ্দশ পাঠ	: ক্ৰিয়া পদ	৬৬
পঞ্চদশ পাঠ	: কাল : ক্ৰিয়া বিভক্তি	৬৮
ষষ্ঠদশ পাঠ	: বিভিন্ন কালৰ ব্যৱহাৰ	৭২
সপ্তদশ পাঠ	: ক্ৰিয়া বিশেষণ	৭৭
অষ্টদশ পাঠ	: ক্ৰিয়া বিশেষণৰ ব্যৱহাৰ	৮২
উনবিংশ পাঠ	: অব্যয় পদ	৮৫
বিংশ পাঠ	: সমাপিকা আৰু অসমাপিকা ক্ৰিয়া	৮৬
একবিংশ পাঠ	: সহায়কাৰী ক্ৰিয়া	৯২
দ্বাবিংশ পাঠ	: দ্বিপদ ক্ৰিয়া, ক্ৰিয়া বিশেষ্য, ক্ৰিয়া বিশেষণ	৯৯
ত্ৰয়োবিংশ পাঠ	: বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বাক্য	১০০
চতুৰ্বিংশ পাঠ	: পাঁচনি ক্ৰিয়া	১০৪
পঞ্চবিংশ পাঠ	: সৰ্ত্ত পৰিণাম বাচক বাক্য	১০৬
ষষ্ঠ বিংশ পাঠ	: পৰিচয়বোধক শব্দ বা বাক্যংশ	১০৭
সপ্তবিংশ পাঠ	: বাচ্য	১০৯
অষ্টবিংশ পাঠ	: প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষ উক্তি	১১০
উনত্ৰিংশ পাঠ	: বাক্যৰ গঠন	১১২
ত্ৰিংশ পাঠ	: বাক্যত কৰ্ম্মৰ স্থান	১১৪
একত্ৰিংশ পাঠ	: বাক্যত ক্ৰিয়া বিশেষণৰ স্থান	১১৭
দ্বাত্ৰিংশ পাঠ	: বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান	১১৯

প্ৰথম পাঠ ব্যঞ্জন বৰ্ণ পৰিচয়

ম	য	ৰ	দ	ন	ত
কা	খা	ঙা	না	তা	পা
ৱ	ৱ	ৱ	ৱ	ৱ	ৱ
ফা	বা	মা	জা	চা	থা
ঠ	ৱ	ৱ	ৱ	ৱ	ৱ
বা	লা	ছা	ঞা	হা	আ
ঢ	ঢ়	ণ	ট	ড	ড়
দা	ধা	গা	ঘা	ভা	ঝা

ব্যঞ্জন বৰ্ণত মন কৰিব লগীয়া কেইটামান দিশ :

- ১। ব্যঞ্জন বৰ্ণ মুঠতে ২৪ টা
- ২। বৰ্ণমালাত বৰ্ণৰ ক্ৰম অসমীয়াৰ সৈতে একে নহয়।
- ৩। বৰ্ণবোৰৰ উচ্চাৰণটো মতেই বৰ্ণবোৰৰ নাম। বৰ্ণবোৰ আকাৰান্ত কৰি মতা হয়।
- ৪। লিখোঁতে ওপৰত বাঁও ফালে আৰম্ভ কৰি প্ৰথমে সোঁফালে অলপ নি তললৈ আনি তাৰ পাচত সোঁফাললৈ নি বৰ্ণটো লিখা হয়।
- ৫। আ বৰ্ণটো আহোম ভাষাত ব্যঞ্জন বৰ্ণ মালাত ধৰা হয়। স্বৰবৰ্ণ মালাত নহয়।
- ৬। অসমীয়াত থকা শ, ষ, স, ক্ষ, ঙ, বৰ্ণ কেইটা আহোম ভাষাত নাই।
- ৭। ভাৰতীয় ভাষাৰ দৰে পৃথক দন্ত্যবৰ্ণ, মূৰ্ধ্য বৰ্ণ নাই।
- ৮। ৬৩ ৬৪ ৬৫ বৰ্ণ কেইটা পুৰণি পুথিত ১২ ১৩ ১৪ ৰূপে লিখাহে পোৱা হয়। বৰ্ণ বিলাকৰ মাজত কিছুমান পৰস্পৰা সাদৃশ্য আৰু পাৰ্থক্য আছে সেই সাদৃশ্য পাৰ্থক্যখিনি মনত ৰাখি বৰ্ণবোৰ শিকিবলৈ সহজ হয়।

- ৩। যি কেইটা স্বৰবৰ্ণ নিজেই একোটা শব্দ হ'ব পাৰে বা ব্যঞ্জনান্ত শব্দৰ প্ৰথম ভাষা ৰূপে ব্যৱহাৰ হ'ব পাৰে সেই স্বৰবৰ্ণ বিলাক হৈ স্বৰবৰ্ণ মালাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়। আ বৰ্ণত যেই কোনো স্বৰ কাৰ যোগ দিলে হ'ব পৰা বৰ্ণকে ধৰা হয়।
- ৪। ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ লগত যোগ হ'লে স্বৰবৰ্ণটোৰ আ নাইকিয়া হয়, মাত্ৰ উচ্চাৰণসূচক স্বৰ কাৰটোহে যোগ হয়।
- ৫। বৰ্ণমালাত থকা স্বৰবৰ্ণ কেইটাত যোগ হোৱা স্বৰ কাৰ বিলাকৰ ওপৰিও অন্য স্বৰ কাৰ কিছুমানো আছে। সেই বিলাক কেৱল ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ লগতহে যোগ হয়।

তৃতীয় পাঠ

কাৰ চিহ্ন পৰিচয়

ক - বৰ্ণমালাভুক্ত স্বৰ বৰ্ণ কাৰ

বৰ্ণ	চিহ্ন	উচ্চাৰণ	নাম	সংযোগ স্থান	ব্যঞ্জন বৰ্ণত যোগ দিয়াৰ উদাহৰণ
ম	ৱ, ৭	আ	মাইনা, লেবা	বৰ্ণৰ পাচত	মৱ, ম৭, মৱ, ম৭ ৭
ম	০	অ/অ	খেন	বৰ্ণৰ তলত	ম০ ম০ ম০ ম০
ম	৭-৭	অ	তেউ খ- লেবা	„ আগত পাচত	ম৭ম৭ ম৭ম৭
ম	০	ই	টাঙ	„ সোঁকাৰে ওপৰত	ম ^০ ৩ ^০ ৪ ^০
ম	০	ঈ	টাঙ	„ „ „	ম ^০ ৩ ^০ ৫ ^০
ম	৭	উ	ছাটু	„ সোঁকাৰে তলত	ম৭ ম৭ ৫ ম৭
ম	৭	উ	ছাটু	„ „ তলত	ম৭ ম৭ ম৭ ৫
ম	৭	এ	তেউ খ	„ আগত	ম৭ম৭ ম৭ম৭
ম	৭	এ	তেউ খ ছাটু	„ আগত পাচত	ম৭ম৭ ম৭ম৭ ম৭

মি	উ	হাটু বাহাট	“ তলত পাচত	মি	উ	মি
মি	ইউ	টাঙ বাহাট	“ ওপৰত পাচত	মি	ইউ	মি
মি	আই	কাই	“ সোঁকাষে ওপৰত	মি	আই	মি
মি	এউ/আউ	হাত	“ “ “	মি	এউ/আউ	মি
মি	অউ	খেন হাত	“ তলত ওপৰত	মি	অউ	মি
মি	আৰ	বাহাট	“ পাহত	মি	আৰ	মি
মি	আম	কাম	“ ওপৰত	মি	আম	মি
মি	অয়	খেন কাই	“ তলত ওপৰত	মি	অয়	মি

স্বৰ কাৰ বিষয়ত মন কৰিব লগীয়া :

১। মৌলিক স্বৰ কাৰ ১২ টা। সেই ১২ টাৰ কাৰ :-

মইনা	লেবা	টাঙ	টাঙ	হাটু	খেন
ন	ল	ট	ট	হ	খ
তেউ	খ	হাট	কাই	কাম	বাহাট
					টাঙ টু

- অন্যান্য স্বৰ কাৰ বোৰ দুটা বা অধিক মৌলিক কাৰৰ সংযোগত হয়।
- স্বৰ কাৰ বিলাক উচ্চাৰিত শব্দটোহঁতেই স্বৰ বৰ্ণটোৰ নাম হ'লেও কাৰটোহঁতৰ নাম নহয়। প্ৰতিটো কাৰৰে একোটা বেলেগ বেলেগ নাম আছে।
- বৰ্ণমালাৰ স্বৰ বৰ্ণ বিলাক বুজোৱা কাৰ বিলাকৰ ওপৰিও অন্য কিছুমান সংযোগী স্বৰ কাৰ ও আছে, তাৰোপৰি একোটা ব্যঞ্জনতে কেইবাটাও স্বৰ কাৰ যোগ হোৱাৰ নিয়মও টাই ভাষাত আছে।
- স্বৰ কাৰ স্বৰূপে 'হাট' চিন দুটা 'আক'। ইয়াৰ ভিতৰত অৱশ্যে 'এই হাট চিন আচলতে স্বৰ হীনতাৰ হে চিন। স্বৰ হীন ৩ (বা) বৰ্ণটোৰ ওপৰত এই হাট ব্যৱহাৰ হৈ ৬ চিনটো হৈছে।

- ৬। সংযুক্ত স্বৰ কাৰ বিলাকত সংযোগ হোৱা কিছুমান মৌলিক কাৰৰ নিজা উচ্চাৰণ ওলাই থাকে কিন্তু কিছুমান মৌলিক কাৰৰ উচ্চাৰণ লুপ্ত হয়। একোটা নতুন উচ্চাৰণ সৃষ্টি হয়।
- ৭। উচ্চাৰণৰ দিশ বিচাৰ কৰি দেখা যায় স্বৰ কাৰ বিলাকৰ কিছুমান সদায় অন্ত্য কাৰ, কিছুমান সদায় মধ্য কাৰ কিছুমান হে আদ্য, মধ্য, অন্ত্য কাৰ ৰূপে ব্যৱহাৰ হয় সেই বিলাক —
- ক) শব্দ আৰম্ভণিতে উচ্চাৰণ হোৱা স্বৰবোৰ আদ্য স্বৰ। স্বৰ বৰ্ণৰে আৰম্ভ হোৱা শব্দবিলাক আৰম্ভণিৰ স্বৰ আদ্য স্বৰ।
- খ) ব্যঞ্জনৰে আৰম্ভ আৰু ব্যঞ্জনৰে শেষ হোৱাত শব্দ মাজত উচ্চাৰিত স্বৰ মধ্যস্বৰ। এনে স্বৰ কাৰ লিখাৰ পাচত সদায় এটা ব্যঞ্জন বৰ্ণ থাকিবই লাগে, ইয়াতে শব্দ শেষ হ'ব নোৱাৰে। মধ্য স্বৰ কেইটা হ'ল - $\text{০}, \text{১}, \text{৭}$ কাৰ হীন ব্যঞ্জনত উচ্চাৰিত 'আ'।
- গ) ব্যঞ্জনৰে আৰম্ভ হৈ স্বৰৰে শেষ হোৱা শব্দৰ শেষ স্বৰটোই হৈ অন্ত্য স্বৰ। কিছুমান সদায় অন্ত্যস্বৰ — অন্ত্য স্বৰবোৰ হ'ল - $\text{৭}, \text{১}, \text{৭}, \text{০}, \text{১}, \text{৭}, \text{০}, \text{১}, \text{৭}, \text{০}, \text{১}, \text{৭}$ আৰু দ্বি স্বৰ ক্ষণিত স্বৰবোৰ। দ্বিস্বৰ ক্ষণিত স্বৰৰ পাচত কেতিয়াও ব্যঞ্জন বৰ্ণ নাথাকে। তাৰ এটা ব্যতিক্ৰম হৈছে - ৭
- ঘ) এটা স্বৰ বৰ্ণৰে এটা শব্দ হ'লে সেই স্বৰ হয় আদ্য অন্ত্য স্বৰ।
- ৮। তেউ খ কাৰটো আচলতে মধ্য কাৰ হ'লেও কেতিয়াবা অন্ত্য কাৰ ৰূপে লিখা দেখা যায়। মধ্য কাৰ ৰূপে ই লিখাস্ত সাধাৰণতে 'টাঙ টু' কাৰলৈ ৰূপান্তৰিত হয় আৰু ইয়াৰ পাচত ব্যঞ্জন বৰ্ণ থাকে। গতিকে তেউ খ কাৰক মধ্য কাৰ ৰূপে লিখাটো সমীচীন নহয়।
- ৯। 'টাঙ' কাৰ মধ্য কাৰ। ইয়াৰ উচ্চাৰণ স্পষ্ট ভাবে ই হ'লে টাঙ ৰূপান্তৰ লিখা হয়, কিন্তু যদি উচ্চাৰণ অস্পষ্ট হয় তেন্তে ইয়াক টাঙ টু ৰূপতহে লিখা হয়।
- ১০। স্বৰ উচ্চাৰণ বুজাবলৈ বিভিন্ন স্বৰ কাৰ ব্যৱহাৰ হোৱাৰ দৰে ব্যঞ্জন বৰ্ণ একোটাৰ লগত স্বৰ উচ্চাৰণ নোহোৱা বুজাবলৈ বৰ্ণটোৰ ওপৰত ছাট চিন ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

সংযোগী ব্যঞ্জন আৰু ব্যঞ্জন কাৰ

၁၆၆ နံ့ ၈' ၂၂ ၁၆ ၂၂

কোনো কাৰ চিন নাথাকে। যেনে :-

mɪ	mɪ	ɪ	ɪ	ɪ	ɪ	ɪ	ɪ
কি	কেও	জাও	তেম	বীও	লেম	মীও	চাও

টাই লোকৰ মুখত কোনো ক্ষেত্ৰত ব, ল, ব বৰ্ণ কেইটাৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চাৰণ বিচ্যুতি ঘটি এটাৰ ঠাইত অন্য এটা অৰ্থাৎ 'ব' ব ঠাইত ল, ব, 'ল' ব ঠাইত 'ব' সংযোগী উচ্চাৰণ ঘটে।

পঞ্চম পাঠ বানান

ক) একোটা ব্যঞ্জন বৰ্ণত স্বৰ কাৰ যোগ কৰাৰ নিয়ম আৰু উদাহৰণ তয় পাঠত দেখুৱা হৈছে। মুখেৰে কওঁতে কাৰ আৰু বৰ্ণৰ ক্ৰম মতে নামবোৰ কব লাগে। যেনে :-

mɪ	ɪ	ɪ	ɪ
----	---	---	---

কা মাইনা কা খা ছাতু বু তেউখ পা লেবা পা তেউখ তা ছাট তে

খ) দুটা ব্যঞ্জন বৰ্ণ যুক্ত শব্দত (আগৰটো স্বৰ যুক্ত পাচৰটো স্বৰ হীন হয়) আগৰ বৰ্ণ যদি 'আ' উচ্চাৰণ যুক্ত হয় তেন্তে কোনো স্বৰ কাৰ যুক্ত নহয়, কেবল বৰ্ণটোহে লিখা হয়। যেনে :- mɪ, ɪ

গ) কোনো ব্যঞ্জন বৰ্ণ স্বৰ হীন হ'লে (ব্যঞ্জনান্ত শব্দৰ শেষৰ বৰ্ণটো) তাৰ ওপৰত 'ছাট' চিনটো লিখিব লাগে, মুখেৰে কওঁতেও কব লাগে।

যেনে :- mɪ, ɪ

স্বৰ হীন ব্যঞ্জন বৰ্ণটো 'ম' হ'লে ɪ বা ' কাম কাৰ যোগ দি কৰা হয়।

যেনে :- mɪ ɪ ɪ ।

ঘ) আহোম ভাষাত কেইটামান বিশেষ বানানৰ শব্দ আছে, ব্যঞ্জনৰ স্বৰ কাৰ যুক্ত হ'লেও সেই কাৰ অনুযায়ী উচ্চাৰণ নহৈ অন্য নিজা একোটা উচ্চাৰণহে হয়।

যেনে :- mɪ, ɪ

হানহয় ঐ/অই

হিআনহৈ হিত

৩৩

৩৩

৩৩

খাইআ নহৈ খাই ফা

ফা, ফা, ফফা

বাব নহৈ বৌ

- ঙ) কাৰৰ বিহীনতা : এটা স্বৰান্ত শব্দ যদি একে লগে পুনৰাবৃত্তি হৈ অৰ্থাৎ দুবাৰ কোৱা হৈ এটা নতুন যৌগিক শব্দ হয় তেন্তে স্বৰ কাৰৰ সৰ্বশেষ চিনটো দুবাৰ লিখা হয়। সেই বিলাক শব্দৰ উদাহৰণ :-

মঃ	৩৩	মঃ	৩৩	মঃ	মঃ
কা কা	লা লা	কাই কাই	মাও মাও	কিউ কিউ	কয় কয়
মঃ	মঃ	মঃ	মঃ		
মম মম	কাম কাম	কিম কিম	কুম কুম		

- চ) একাধিক স্বৰ কাৰ :- একেটা ব্যঞ্জনতে বিভিন্ন স্বৰ কাৰ যোগ হৈ হোৱা দুটা শব্দ লগলাগি যদি এটা যৌগিক শব্দ হয় তেন্তে ব্যঞ্জন বৰ্ণতো এবাৰ লিখি তাতেই দুয়োটা কাৰ সংযোগ কৰা হয়। যেনে -

মঃ	মঃ	মঃ	মঃ
কাম কিউ	চাম চাও	নাম না	চে চাও
মঃ	৩৩	মঃ	
কাও কয়	ক ফা	কাই কা	

- ছ) ব্যঞ্জনান্ত শব্দ যদি পুনৰাবৃত্তি হয় তেন্তে দুবাৰ নিলিখি শেষৰ ব্যঞ্জনৰ ওপৰত থকা 'হট' চিনটো দুবাৰ লিখা হয়। যেনে :-

মঃ	মঃ	৩৩
কুন কুন	তাক তাক	বাঙ বাঙ

- জ) আগৰ ব্যঞ্জনান্ত শব্দটো যিটো ব্যঞ্জনৰে শেষ সেই ব্যঞ্জনৰে 'আ' উচ্চাৰিত হৈ আৰম্ভ হোৱা শব্দ মিলি এটা নতুন যৌগিক শব্দ হয় তেন্তে পাচৰ শব্দটো আৰম্ভণি ব্যঞ্জনটো লিখা নহয়। যেনে:-

মঃ	মঃ	মঃ	মঃ
কুন নাঙ	খিন নাঙ	খট টাঙ	বাক কান

- ঝ) কেতিয়াবা আগৰ স্বৰান্ত শব্দত থকা ব্যঞ্জন বৰ্ণটোৰে পাচৰ শব্দ 'আ' উচ্চাৰণ যুক্ত হৈ আৰম্ভ হ'লে পাচৰ শব্দৰ ব্যঞ্জনটো লিখা নহয়। যেনে :-

অ'দ

ম';

তহি তান

কহিকা

ষষ্ঠ পাঠ

শব্দ

- ক) টাই আহোম শব্দৰ বৈশিষ্ট্য : টাই ভাষাৰ কিছুমান স্বকীয় বৈশিষ্ট্য আছে। সেই বৈশিষ্ট্য বিলাক আহোম ভাষাতো আছে। তেনে বৈশিষ্ট্য কিছুমান হ'ল :-
- ১) একস্বৰ ধ্বনি : টাই ভাষা একস্বৰ ধ্বনিত শব্দৰ ভাষা (Monosyllabic বা Isolating ভাষা)। একোটা টাই শব্দত মাত্ৰ এটা স্বৰ বৰ্ণ বা বৰ্ণ উচ্চাৰণ হৈ হব পাৰে। এটা মাত্ৰ স্বৰ বৰ্ণ (Simple or diphthong) উচ্চাৰণ হোৱা বৰ্ণ বা বৰ্ণ সমষ্টিয়ে একোটা Syllable। টাই ভাষাত এনে একোটা Syllable এই একোটা অৰ্থযুক্ত সম্পূৰ্ণ সৰল শব্দ হয়। একাধিক Syllable (অৰ্থযুক্ত স্বতন্ত্ৰ শব্দ) লগ লাগি একোটা যৌগিক শব্দ সৃষ্টি হ'লেও তাৰ প্ৰতিটো Syllable একোটা অৰ্থযুক্ত স্বতন্ত্ৰ শব্দ। একাধিক অৰ্থশূন্য Syllable থকা শব্দৰে গঠিত কোনো শব্দ হ'লে বুজিব লাগিব যে যি টাই আহোম শব্দ নহয়, বাহিৰাগত শব্দহে।
- ২) সুৰ প্ৰধান (Tonal) : টাই ভাষা সুৰ প্ৰধান ভাষা (Tonal Language)। একোটা বানানৰে একোটা শব্দ বিভিন্ন উচ্চাৰণ আৰু সুৰৰে কোৱা হয় আৰু বিভিন্ন সুৰত অৰ্থ আৰু ভাবো বিভিন্ন হয়। ফলত একোটা শব্দৰে অনেক অৰ্থ হব পাৰে। সেই দৰে বিভিন্ন পদৰূপে বাক্যত ব্যৱহাৰ হয়। শব্দৰূপে পদ নিৰ্ণয় নহৈ বাক্যত ব্যৱহাৰৰ অনুযায়ীহে পদ নিৰ্ণয় হয়।
- ৩) ৰূপৰ অপৰিবৰ্তন : বাক্যত যি স্বৰূপেই ব্যৱহাৰ নহওক বা যাৰ লগতেই ব্যৱহাৰ নহওক একোটা শব্দ ৰূপ কাহানিও সলনি নহয়। সদায় একেৰূপতে একে বানানতে

থাকে। (অবশ্যে উচ্চাৰণৰ ক্ষেত্ৰত কেইটামান সলনি ঘটে যেনে - এটা স্বৰান্ত শব্দ অন্য প্ৰধান শব্দৰ লগত বিভক্তি আদি সহায়ক শব্দ ৰূপে আগত যোগ হ'লে সেই শব্দৰ পাচত থকা প্ৰধান শব্দৰ আৰম্ভণিৰ স্বৰ উচ্চাৰণৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি উচ্চাৰণ সলনি হয়। যেনে :-

an° mæn তা কাত an° mæ° তি কিনি

৪) সন্ধি হীনতা : আহোম ভাষাত সন্ধি নাই। গতিকে সন্ধি হব পৰা দুটা শব্দ একেলগে থাকিলেও দুয়ো মিলি এক হব নোৱাৰে।

৫) ব্যৱহাৰ : আহোম ভাষাত শব্দৰ ব্যৱহাৰ প্ৰধানত পাঁচ প্ৰকাৰে হয়।

ক) প্ৰধান শব্দ ৰূপ

খ) যৌগিক শব্দ অংশ ৰূপ

গ) বিভক্তি বা অন্য সহায়ক চিন ৰূপে

ঘ) বিশেষ ভাৱ বা অৰ্থ প্ৰকাশক চিন ৰূপে

ঙ) অহৈতুকী শব্দ ৰূপে।

খ) স্বৰান্ত শব্দ : স্বৰ বৰ্ণৰ উচ্চাৰণৰে যি সৰল শব্দ অন্ত হয় সিয়েই স্বৰান্ত শব্দ।

স্বৰান্ত শব্দৰ গঠন : ১) একো স্বৰ বৰ্ণ নিজে এটা শব্দ হ'লে শেষ উচ্চাৰণ স্বৰ হয়।

২) একোটা ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ লগত স্বৰ কাৰ চিন যোগ হৈ শব্দ হ'লে শেষ উচ্চাৰণ স্বৰ হয়।

গ) ব্যঞ্জনান্ত শব্দ : যি সৰল শব্দ ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ উচ্চাৰণৰে অন্ত হয় সিয়ে ব্যঞ্জন বৰ্ণ।

এনে শব্দত শেষ স্বৰহীন ব্যঞ্জন বৰ্ণ থাকে। ব্যঞ্জনান্ত শব্দৰ গঠন : ১) এটা স্বৰবৰ্ণৰ পাচত এটা স্বৰহীন ব্যঞ্জন বৰ্ণৰে। ২) মধ্য স্বৰ (কাৰ বা উচ্চাৰণ) যুক্ত হোৱা এটা ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ পাচত এটা স্বৰহীন বৰ্ণৰে। ৩) 'ম' উচ্চাৰণৰে শেষ হোৱা ব্যঞ্জনান্ত শব্দ হ'লে শেষত কেতিয়াবা ঠ লিখিব পাৰিলেও সাধাৰণতে - (কাম) কাৰটোহে লিখা হয়।

ঘ) শব্দ গঠনত মন কৰিব লগীয়া :

১) কেৱল এটা স্বৰ বৰ্ণৰে এটা শব্দ হব পাৰে কিন্তু এটা ব্যঞ্জনৰে শব্দ নহয়।

২) এটা শব্দত ২ টাতকৈ অধিক ব্যঞ্জন বৰ্ণ থাকিব নোৱাৰে।

- ৩) দ্বিস্বৰ ক্ষণিত স্বৰ বৰ্ণ সদায় অন্তস্বৰ হেতুকে ইয়াৰ পাচত কোনো ব্যঞ্জন বৰ্ণ ব্যবহাৰ হ'ব নোৱাৰে। মধ্যস্বৰ সদায় একস্বৰ ক্ষণিত হেতুকে ব্যঞ্জনৰে আৰম্ভব্যঞ্জনৰে শেষ হোৱা শব্দত আগৰ বৰ্ণত যোগ হোৱা স্বৰ কাৰ এক স্বৰ ক্ষণিত হ'ব লাগে।
- ৪) এটা শব্দত মাত্ৰ এটা (একস্বৰ ক্ষণিত বা দ্বিস্বৰ ক্ষণিত) স্বৰ বৰ্ণহে থাকিব পাৰে।
- ৫) শেষত থকা ব্যঞ্জন বৰ্ণটোক স্বৰ হীন বুজাবৰ বাবে ওপৰত 'ছট' চিন দিয়া হয়। অৱশ্যে 'ছট' চিন নিদিলেও হ'ব পাৰে, কাৰণ শেষত থকা আৰু কোনো চিন নথকা ব্যঞ্জন সদায় স্বৰ হীন।
- ৬) m ɽ ɳ ŋ ʋ ɰ এই ৭ টা ব্যঞ্জন বৰ্ণৰেহে টাই ভাষাৰ শব্দ শেষ হ'ব পাৰে, অন্য বৰ্ণৰে নহয়। অন্য বৰ্ণৰে শেষ হোৱা শব্দ পালে বুজিব লাগে সি টাই শব্দ নহয় বাহিৰাগত শব্দহে।
- ৭) 'আ' বৰ্ণটো ব্যঞ্জন বৰ্ণমালাত ধৰিলেও 'আ' উচ্চাৰণৰে অন্ত হোৱা 'মাইনা বা লেবা' চিনৰে শেষ হোৱা শব্দ ব্যঞ্জনান্ত নহয় স্বৰান্তহে। দুটা ব্যঞ্জন বৰ্ণৰে গঠিত শব্দত আগৰ ব্যঞ্জন 'আ' উচ্চাৰণ যুক্ত হ'লে কোনো কাৰ লিখা নহয়। আগৰ ব্যঞ্জনত কোনো কাৰ যুক্ত নহলে 'আ' উচ্চাৰণ যুক্ত কৰি মাতিব লাগে।
- ৮) 'এৰ' বৰ্ণটো পঢ়োতে ইয়াৰ উচ্চাৰণ কেতিয়াবা 'য়' কেতিয়াবা 'ন্য' আৰু কেতিয়াবা ন হয়।

সপ্তম পাঠ লিপি পাঠ

ক। লিখিত আহোম ভাষা পাঠ কৰিবৰ বাবে জানিব লগীয়া বিষয় বিলাক আগৰ পাঠ কেইটাত আলোচনা কৰা হৈছে। সেই আলোচিত বিষয় কেইটি :-

১। তৃতীয় পাঠত (৬) (৮) (৯) (১০)

২। চতুৰ্থ পাঠ

৩। পঞ্চম পাঠত (গ) (ঘ) (ঙ) (চ) (ছ) (জ) (ঝ)

৪। ষষ্ঠ পাঠত ক) (৪) (৫) ঘ) (৪) (৫) (৬) (৭)

খ। একোটা যৌগিক শব্দত থকা দুয়োটা বা কেওটা শব্দ একেলগে নিলিখি স্বতন্ত্ৰ শব্দৰ দৰেই লিখা হয় যদিও একলগে মাতিব পাৰিব, কিন্তু সন্ধি যুক্ত কৰি মাতিব নেলাগে। আধুনিকীকৰণ কৰিলে যৌগিক শব্দবোৰত শব্দবোৰৰ মাজত “-” হাইফেন চিন যোগ দি লিখাটো উচিত।

গ। পুৰণি লিখিত পুথিত যতি চিহ্ন ব্যৱহাৰ নাই। গতিকে পঢ়োঁতাই নিজে অৰ্থবুজি সেই যতি চিহ্নৰ ব্যৱহাৰ কৰি পঢ়িব লাগে। [আধুনিকীকৰণ কৰিলে ইংৰাজী অসমীয়াৰ দৰে যতি চিহ্ন ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে]

ঘ। যিহেতু উচ্চাৰণ আৰু সুৰ ভেদে শব্দ বা বাক্যৰ অৰ্থ আৰু ভাৱ বেলেগ বেলেগ হয়। সেইবাবে উপযুক্ত উচ্চাৰণ আৰু সুৰৰে পাঠ কৰিব লাগে।

ঙ। পুৰণি পুথিত কাচিৎ লিখিত কেইটামান শব্দ মনত ৰাখিব লাগে।

ক্ৰেম ক্ৰেম কু কু	পি প্ৰেত	তে জাও	ক্ৰেন
-------------------	----------	--------	-------

১। লিপি পাঠৰ অভ্যাসৰ বাবে—

চাও নু ক চাও কাও ঐ।	চাও নু ক চাও কাও ঐ।
ফা তু চিঙ ফঙ হম ঐ।	ফা তু চিঙ ফঙ হম ঐ।
ফা লাই বেত ফা পিন বেত।	ফা লাই বেত ফা পিন বেত।
লিত লাই পেঞ কা কা।	লিত লাই পেঞ কা কা।
চুম ফা কঙ ছেঙ মীঙ।	চুম ফা কঙ ছেঙ মীঙ।
পিন এগঙ জিম মী ৰান ক।	পিন এগঙ জিম মী ৰান ক।
তাউ ফা পাই মী দিন।	তাউ ফা পাই মী দিন।
লা লা জু ছি প্লাউ।	লা লা জু ছি প্লাউ।
চাও ফা ছী তাম মা পিন খুন জাও।	চাও ফা ছী তাম মা পিন খুন জাও।
চাও ছী ক্ৰেন মীঙ লুক মান চাও ছী হম।	চাও ছী ক্ৰেন মীঙ লুক মান চাও ছী হম।
আও মা ব্লক চিঙ ফা চাম ব্লক তঙ।	আও মা ব্লক চিঙ ফা চাম ব্লক তঙ।
প্ৰা চাম মাক খু নাম নাম অক তা কাত।	প্ৰা চাম মাক খু নাম নাম অক তা কাত।

১১

১২

১৩

অর্থ-লোভা

অর্থ-পোবা, গোটোবা

অনা

- ৩) প্রায় একে ধৰণৰ অর্থ থকা সৰল শব্দ লগ লাগি সিহঁতৰ অর্থ গোটাই এটা অর্থ কৰা হয়। যেনে - ১১ ১১ - যোবা, ১১ ১১ -পথাৰ
- ৪) একাধিক সৰল শব্দ লগ লাগে যদিও এটাৰহে মাত্ৰ অর্থ বন্ধা কৰি যৌগিক শব্দটোৰো অর্থ কৰা হয়। যেনে :- ১১ ১১ - ছাগলী।
- ৫) লগ লগা সৰল শব্দ কেইটাৰ এটাৰো অর্থ নেথাকি কেউটাৰে সমন্বিত সামঞ্জস্য থকা এটা নতুন অর্থ কৰা হয়। যেনে :

১১

১১

১১ ১১

সূৰ্য, দিন

পৰা

অর্থ-পশ্চিমে সন্ধ্যা

১১

১১

১১ ১১

আকৌ

প্ৰত্যেক

ৰ অর্থ-কোন।

- ৬) সৰল শব্দ কেইটাৰ সমান সিদ্ধ হৈ বিশেষণ, ক্ৰিয়া, কৰ্ম আদি সমন্বিত যুক্ত শব্দৰে যৌগিক শব্দ হয়। যেনে :

১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১ - ভাত খোবা চাউল।

১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১

- ৭) একোটা সৰল শব্দ অর্থৰ ভিতৰত কোন অর্থত শব্দটো ব্যৱহাৰ হৈছে তাৰ স্পষ্ট ধাৰণা দিবৰ বাবে সেই শব্দটোৰ লগত অন্য একোটা সৰল শব্দ যোগেদি যৌগিক শব্দ কৰা হয়। যেনে :-

১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১, ১১ ১১

(পূৰণি লিখনিত বাক্যত থকা যৌগিক শব্দ বিলাকত থকা কোন কোন কেইটা সৰল শব্দ লগ লাগি যৌগিক শব্দটোহঁত হৈছে ধৰিবলৈ অসুবিধা। গতিকে আধুনি-কীৰণ কৰিলে লগ লগা শব্দ কেইটাৰ মাজত “-” (হাইফেন চিন) দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত)। যেনে -

১১-১১-১১-১১ ১১ - আঙুঠি।

১১-১১-১১ - যেতিয়াই তেতিয়াই।

১১-১১-১১ - উচ্চ প্ৰশংসা কৰা।

আহোম সংখ্যা

অসমীয়া সংখ্যা	আহোম সংখ্যা	আধুনিক টাই সংখ্যা	উচ্চাৰণ	আহোম পুথিত থকা সংখ্যাৰ চিন
০	০	০	৩৭ n̄	𑜀𑜂𑜆𑜄
১	𑜀𑜂𑜆𑜄	০	n̄ ^১ 𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
২	𑜀𑜂𑜆𑜄	১	n̄ ^২ 𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
৩	𑜀𑜂𑜆𑜄	২	n̄ ^৩ 𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
৪	n̄ ^৪	৩	n̄ ^৪	n̄ ^৪
৫	n̄ ^৫	৪	n̄ ^৫	n̄ ^৫
৬	𑜀𑜂𑜆𑜄	৫	𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
৭	𑜀𑜂𑜆𑜄	৬	n̄ ^৬ 𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
৮	𑜀𑜂𑜆𑜄	০	n̄ ^৮ 𑜀𑜂𑜆𑜄	𑜀𑜂𑜆𑜄
৯	𑜀𑜂𑜆𑜄	৫	n̄ ^৯	n̄ ^৯
১০	১০১	০০	n̄ ^{১০}	১০১

আহোম পুথিত থকা মতে ১ ৰ পৰা ১০ লৈকেহে সংখ্যা কেইটাৰ লিখিত চিন ব্যৱহাৰ হয়। অন্য সংখ্যাবোৰ কেৱল আখৰৰেহে লিখা হয়। এপৰোক্ত ১০ টাৰ ভিতৰতো n̄ n̄^১ n̄^২ এই তিনিটা সংখ্যা আখৰৰেহে লিখিত। এই আহোম সংখ্যাৰে অন্য সংখ্যাবোৰ লিখিব বা অংক কৰিব নোৱাৰি।

আধুনিক টাই সংখ্যা ৰূপে গৃহীত হোৱা সংখ্যাবোৰ মূলতে বাৰ্মীজ সংখ্যাহে। অন্যান্য সংখ্যা নেওতা লিখা, অঙ্ক কৰিবলৈ এই সংখ্যাৰে সুবিধা হেতুকে ম্যানমাৰ আৰু ভাৰতৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ টাই লোক সকলে এই বাৰ্মীজ সংখ্যাকে বৰ্তমান ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লৈছে।

দ্বিতীয় খণ্ড

প্ৰথম পাঠ

এটা ভাষা জানিবলৈ হ'লে সেইভাষাটো শব্দবিলাক অৰ্থসহ জনাৰ যি দৰে অতিশয় প্ৰয়োজন সেইদৰে সেই শব্দ বিলাক ভাষাটোৰ বীতি অনুযায়ী সজাই একোটা সম্পূৰ্ণ ভাৱ প্ৰকাশক কথা বা বাক্য প্ৰস্তুত কৰিব জনাটোও অতিশয় প্ৰয়োজন। তাকে নেজানিলে ভাষাটো জনাটো কেতিয়াও সম্ভৱ নহয়। পদ্ধতিগতভাৱে শিক্ষা গ্ৰহণ নকৰিলে একোটা ভাষা শিকাটো সহজ নহয়, ভাষা জ্ঞানো ক্ৰতি যুক্ত অথবা অসম্পূৰ্ণ হৈ থকাৰ সম্ভাৱনা। সেইহে পদ্ধতিগত ভাৱে ভাষা একোটা শিকাটো প্ৰয়োজনীয়।

টাই ভাষা শিক্ষাৰ এটি পদ্ধতি :-

১। বাক্যত খণ্ড বিভাজন : মানুহে কোৱা একোটা কথা বা বাক্যত কেইটামান খণ্ড থাকে। সেইবিলাক ক্ৰিয়া, কৰ্তা, কৰ্ম, পূৰক, ক্ৰিয়া বিশেষণীয়া কৰ্তা, কৰ্ম পূৰক আদিৰ বিশেষণীয়; সংযোগাত্মক শব্দ আদি। বাক্যত থকা এই খণ্ড বিলাকৰ উপযুক্ত ধাৰণাৰ অতি প্ৰয়োজন। এই প্ৰতিটো খণ্ডৰ লক্ষণ কি, বীতি কি, কাৰ্য কি, কেনেকৈ হয় ইত্যাদি কথাৰ সম্যক ধাৰণা হ'লেহে ভাষাটো ভালকৈ শিকিব পাৰি।

২। পদ বিভাজন : বাক্যত ব্যৱহাৰ হ'লেই একোটা শব্দক একোটা পদ বোলে। ওপৰোক্ত খণ্ড বিলাকৰ কোনোবা খণ্ডত কোনো কাৰ্যত ব্যৱহাৰ হোৱা অনুযায়ী পদবিলাকৰ নামকৰণ হয় বিশেষ্য; সৰ্বনাম; বিশেষণ; ক্ৰিয়া; ক্ৰিয়া বিশেষণ; অব্যয়।

৩। পদৰ লক্ষণ কাৰ্য আৰু লগৰীয়া : বাক্যৰ খণ্ড বিলাকত যেইকোনো পদ ব্যৱহাৰ নহয়। খণ্ডটোৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদহে ব্যৱহাৰ হয় আৰু সি বিশেষ উদ্দেশ্য সাধন কৰে। ইম্পিত উদ্দেশ্য সাধনৰ বাবে পদে কেতিয়াবা লগৰীয়া অন্য শব্দ লগত লয়। এইবিলাক উদ্দেশ্যানুযায়ী স্থান গ্ৰহণ কৰে বিশিষ্ট শব্দ লগত লয়। এই বিলাকৰ বাবেও আকৌ নিদিষ্ট বীতি আছে।

৪। খণ্ড আৰু পদৰ উদ্দেশ্য : বিভিন্ন উদ্দেশ্য পূৰণৰ বাবে বিভিন্ন খণ্ড আৰু খণ্ডত থকা পদ বিভিন্ন স্থানত, বিভিন্ন প্ৰকাৰে, বিভিন্ন লগৰীয়াৰে ব্যৱহাৰ হোৱাৰ বীতি আছে। সেই বীতি পালন কৰি শব্দ গাঁথনি কৰিলেহে বাক্যত ইম্পিত ভাৱ প্ৰকাশ হয়।

ওপৰোক্ত খণ্ড বিলাকে (ক) কি কাম কৰে, কি উদ্দেশ্য সাধন কৰে (খ) কি পদ ব্যৱহাৰ হয় (গ) কেনেদৰে কিহৰে গঠন হয় (ঘ) বিভিন্ন উদ্দেশ্যৰ বাবে কেনে কেনে

লগৰীয়া শব্দ লয় (ঙ) বাক্যত খণ্ডটোৰ স্থান বা লগৰীয়া অংশ বিলাকৰ স্থান ক'ত (চ) এই বীতি বিলাকৰ বিশেষ ব্যতিক্রম আদি আছে নেকি; যদি আছে কি আৰু কেনে ব্যতিক্রম আদি আছে এই কথা বিলাকৰ সম্যক জ্ঞান থাকিব লাগে। বাক্যৰ প্ৰতিটো খণ্ডৰ এনে বিষয় বিলাকৰ স্পষ্ট ধাৰণা আহৰণ কৰিব পাৰিলেহে এটা ভাষা ভালদৰে শিকা হয়।

এনে দৃষ্টি ৰাখিয়েই এই পুথিত বিষয়বস্তু বিলাক পাঠ অনুযায়ী ভাগ কৰি আলোচনা কৰা হৈছে।

দ্বিতীয় পাঠ

বাক্যৰ প্ৰাৰম্ভিক গাঁঠনি

বাক্যৰ মূল ভিত্তি খণ্ড দুটা – কৰ্ত্তা আৰু ক্ৰিয়া। এই দুই খণ্ড বাধ্যতা মূলক। বাক্য হ'বলৈ হ'লে এই দুয়োটা খণ্ড থাকিবই লাগিব, অন্য খণ্ড কেইটা থাকিবও পাৰে নেথাকিবও পাৰে।

কৰ্ত্তা খণ্ডৰ বাবে লাগে বিশেষ্য পদ বা বিশেষ্যৰ সলনি ব্যৱহাৰ হোৱা সৰ্বনাম পদ আৰু ক্ৰিয়া খণ্ডৰ বাবে লাগে ক্ৰিয়া পদ। গতিকে বাক্য গাঁঠনিৰ আলোচনা কৰাৰ আগতে কিছুমান বিশেষ্য, সৰ্বনাম আৰু ক্ৰিয়া পদৰ তালিকা দিয়া হ'ল।

কিছুমান সংজ্ঞাবোধক শব্দ :

মুদি	কুন	মানুহ	দু	হ	গৰু
ন'	খাই	মহ	চ	মা	কুকুৰ/ ঘোঁৰা/ শিয়াল/গাধ
নট	চাঙ	হাতী	দু, দাঁট	ছু/ছাঁহ	বাঘ
দাঁট দাঁট	ছেঙ লুঙ	সিংহ	চ'ঙ	মিউ	মেকুৰী
ধু	মু	গাহৰি	চ'ঙ	মী	ভালুক
দু দাঁট	লা লিঙ	বান্দৰ	ন'চ' চ	পেঙা	ছাগলী

০১ ০১৫	তু/তীব	জন্ত	দূর্গ	নুক	চৰাই
ধু	তু	সাপ	খ;	প্ৰা	মাছ
ধূর্	মৃত	পৰুৱা	খুট	ঔণ্ড	মহ
খূর্	পেত	ঈহ	ম	কাই	কুকুৰা
ম:	কা	কাউৰী	ম; ৭ম	কা কে	পাৰ
০১	তু	জন্ত	মুর্	কন	কনোৱা
খুট	জাঙ	বগলী	০১	তুন	গছ
খূর্	ব্রক	ফুল	খূর্	মাক	গুটি
৭খু খুট	ম মঙ	আম	খূর্ খুট	মাক লাঙ	কঠাল
খূর্	চক	সুমখিৰা	খ;	ফা	নেমু
খূর্	ফাক	শাক	খ;	এণ	কন/দৰব
খুট	কুণ্ড	কল	খূর্ ধু	মাক মু	তামোল
খু	খাও	ভাত/ ধান	খু ০১	খাও ছান	চাউল
খু ০১	খাও পেঙ	পিঠা	খু ১০	খাও চি	চিৰা
খ	ঙাই	জলপান	দ	নাম	পানী
দ ০১	নাম নিঙ	চাহ পানী	দ ০১	নাম লাঙ	মদ পানী
০১, ০১	বীন	ঘৰ	১০১ ০১	খাঙ ছন	বিদ্যালয়
খূর্	থক	গোহলী	খুট	খঙ	বস্ত
খূর্, ০১	লিক/লিত	কিতাপ	০১	টঙ	পাত্ৰ
খু	দা	দা	খূর্	মিত	কটাৰী
খ;	ফা	কাপোৰ	খ; ০১	ফাছু	চোলা
খ; ০১	ফা নয়	চুৰিয়া	খ; ০১	ফা ছিন	মেখেলা
খ; ১০১	ফা চিত	গামোচা	খু	দয়	পৰ্বত
৭খ	খে	নৈ	খুট	নঙ	বিল
খ; ০১	লা লা	সাগৰ	দ	না	পথাৰ
খূর্	বুক	মাটি	০১	টাঙ	বাট

চৰ্চ	বান	সূৰ্য্য, গাঁও,	চৰ্চ	দিন	পৃথিৱী, মাটি
		বাটি, দিন			
চৰ্চ	দীন	চন্দ্ৰ, মাহ	চৰ্চ	চে	নগৰ, কাগজ
চৰ্চ	দাও	তৰা	চৰ্চ	কিও	গ্ৰহ
চৰ্চ	মৌণ্ড	দেশ	চৰ্চ	ভী	ঠাই
চৰ্চ	মৌৰ	সময়	চৰ্চ	নী	বহু
চৰ্চ	খেন	ৰাতি	চৰ্চ	ম	পণ্ডিত, পুৰোহিত
চৰ্চ	খত	শিক্ষক	চৰ্চ, চৰ্চ	ছাথে	সদাগৰ, ধনীলোক
চৰ্চ চৰ্চ	তি পে	ছাত্ৰ	চৰ্চ	ফা	আকাশ, ঈশ্বৰ
চৰ্চ	ফী	দেৱতা	চৰ্চ	ছাঙ	দেৱতা
চৰ্চ	ডাম	মৃতক	চৰ্চ, চৰ্চ	চাও, খুন	ৰজা
চৰ্চ চৰ্চ	চাও ফা	স্বৰ্গদেউ	চৰ্চ	দুঙ	হাবি
চৰ্চ	ফু	টো, মতা	চৰ্চ	খিঙ	মাইকী
চৰ্চ	থাউ	বুঢ়া	চৰ্চ	বাও	ডেকা
চৰ্চ চৰ্চ	লুক চাই	লৰা	চৰ্চ চৰ্চ	লুক খিঙ	হেৰালী
চৰ্চ, চৰ্চ	মে, মী	মাইকী	চৰ্চ	খাম	সোণ
চৰ্চ	ভেন/ভীন	ৰূপ	চৰ্চ	লিক	লোহা, কিতাপ
চৰ্চ	তাম	তাম	চৰ্চ	কু	নিমখ
চৰ্চ	লুম	বতাহ	চৰ্চ, চৰ্চ	ৰা, ফুল	বৰফুল
চৰ্চ	দেত	ৰ'দ	চৰ্চ	নক	আনন্দ
চৰ্চ	ৰা	মুৰ, জ্ঞান	চৰ্চ	ফুম	চুলি
চৰ্চ	পিক	কাণ	চৰ্চ	তা	চকু
চৰ্চ	মু	হাত	চৰ্চ, চৰ্চ	ছপ, পাক	মুখ

সৰ্বনাম শব্দ বিলাক :

চৰ্চ কাও মই চৰ্চ মাউ ভূমি

খুঁ ১০০	মাউ চাও	আপুনি	খঁ	মান	সি, তাই
খঁ ১০০	মান চাও	তেখেত	মঁ ৮	কুন নাই	এইজন
মঁ ৮	কুন নান	সেইজন	মঁ	আন	যি জন, যিটো
মঁ ৮	আন নাই	এইটো	মঁ ৮	আন নান	সেইটো
মঁ ৮	আন লাউ	কোনটো	১০	ফাউ	কোন
মঁ, মঁ ৮	ই, ঈ, উ	এইটো, এইজন	১০	ফম	গোট, চুলি
০৮	টাঙ	লগত	০৮ ৮	টাঙ লাই	সকলো
০৮ ৮	টাঙ মৃত	সকলো, সমস্ত	০৮	বাও	আমি
৮	ছু	তহঁত	৮ ১০০	ছু চাও	আপোনালোক
১০	খাও	সিহঁত	১০ ১০০	খাও চাও	তেখেতসকল
খঁ ১০০	মান চাও	এখেত	খঁ ৮	পান কু	যি, যিটো
৮	নাই	এইটো	৮	নান	সৌটো
৮	লাউ	কোনটো	১০ ৮	ফু লাউ	কোন জন
মঁ ৮	কাছাঙ	কি	০৮ ১০০	টাঙ বাউ	সিহঁতৰ লগত
৮	কু	প্রত্যেক			

কিছুমান ক্রিয়া পদ

মঁ	উ	থকা	১০৮	জাঙ	আছে
১০৮	ত্রিঙ	হোবা	১০৮	খাব	হোবা
খঁ	গিন	হোবা	০৮	কঙ	হোবা
খঁ	পাই	হোবা	৮	জু	থকা
মঁ, মঁ ৮	হিত, বন	কৰ	৮	ছুত	পিয়া
মঁ	কিম	ভোগ কৰা	খঁ	মা	অহা
খঁ ১০৮	মা থেঙ	আহি পোৱা	১০৮ খঁ	খেন মা	উভতি অহা
মঁ ৮	অক মা	ওলাই আহ	১০৮	খেন	উঠা

১১ম	অক	বমি কৰা, ওলা	১১ম ১	পিক পাই	পলাই যা
১১ম	জেন	দৌৰ মৰা	১০	ফাই	ফুৰা
১১ম	বঞ	খোজ কঢ়া			
১১, ১১ম, ১১ম	বা, লাও, খান	কথা কোৰা			
১১, ১১ম ১১	থাম, ছেঞ-খম		সোখা		
১১ম	আও	লোৰা	১১ম ১১	আও মা	আন
১১ম	ছুঙ	নে	১	বাই	থ, থোৰা
১১ম	বন	কন্দা	১১, ১১	খু, এগাম	ইহা
১১ম, ১১ম	ফুঞ, বিন	উৰা	১১, ১১	দু, হান	দেখা
১১ম	ভিন	শুনা	১১	দাই	পোৰা
১১	হাও	দিয়া	১১ম	ফাত	পঢ়
১১ম	ছন	শিকা	১১ম	ফুক	শিক
১১, ১১, ১১	খাই, তিম, তেম		লিখ		

কর্তা + ক্ৰিয়া : বাক্য গঠন :

যি পদে কোনো বিশেষ্য পদে বুজোৱা বস্তু ব্যক্তি আদি বিষয়ে হোৱা বা কিবা এটা কৰ্ম কৰা সম্পৰ্কীয় কথা কয় সেই পদেই ক্ৰিয়া। যি ক্ৰিয়াৰ কৰ্ম থাকে সি সাকৰ্মক; যাৰ কৰ্ম নাই সি অকৰ্মক, যি ক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ হোৱাতো ভাৱ পূৰ্ণ নহৈ আধাসৰীয়া হৈ থাকে সি ভাৱবধি ক্ৰিয়া। যি ক্ৰিয়া ব্যৱহাৰত বাক্য ভাৱ সম্পূৰ্ণ হৈ বাক্য পূৰ্ণ হয় সি সমাপিকা। যি ক্ৰিয়া ব্যৱহাৰত পূৰ্ণ হয় সি অসমাপিকা। বাক্য হ'বলৈ সমাপিকা ক্ৰিয়া থকাটো বাধ্যতা মূলক ভাবে প্ৰয়োজনীয়।

সমাপিকা ক্ৰিয়াই যি বিশেষ্যৰ বিষয়ে হোৱা বা কোনো কাৰ্য কৰা সম্পৰ্কত কথা কয় সেই বিশেষ্যই কর্তা। ক্ৰিয়াই বুজোৱা কামটো সম্পন্ন কৰোতাই সাধাৰণ ভাবে কর্তা। কর্তা সদায় বিশেষ্য বা সৰ্বনাম পদ।

সাধাৰণ ভাবে কোৱা কথা (বাক্য) ত কর্তা আৰু ক্ৰিয়া পাচত বহে।

উদাহৰণ:

মূৰ্চ ৮	কাও গাই	মই যাওঁ
৮ৰ্চ ৮;	মান মা	সি আহে
৮; মীৰ্চ	মা জেল	ঘোৰাই দৌৰে
৮' ৬ৰ্চ	মাউ কণ	তই কান্দ
মূৰ্চ দূৰ্চ	কুন নন	মানুহ তৰে
দূৰ্চ ৮'ৰ্চ	নুক বিন	চৰাই উৰে
মূ ৮;	হ পা	গৰুৱে চৰে।
৮ৰ্চ ১০ৰ্চ ১০'	মান চাও ফাই	তেখেত ফুৰে।
১০' ১০ৰ্চ	খাও ফাত	সিহঁতে পঢ়ে।
৬ৰ্চ ১১ৰ্চ	বাও কিন	আমি খাওঁ।

কৰ্ত্তা + ক্ৰিয়া + কৰ্ম : বাক্য গঠন :

কৰ্ত্তাই যাৰ ওপৰত বা আশ্ৰিত ক্ৰিয়া সম্পাদন কৰে অথবা সম্পাদনৰ ফলত যি বস্তু প্ৰস্তুত বা তৈয়াৰ হয় সি কৰ্ম। কৰ্ম দুবিধ মুখ্য কৰ্ম আৰু গৌণ কৰ্ম ক্ৰিয়াটোৰ ওপৰত 'কি' বা 'কাক' বুলি প্ৰশ্ন কৰিলে হোৱা উত্তৰটো কৰ্ম। কৰ্ম সদায় বিশেষ্য পদ।

বাক্যত কৰ্মৰস্থান সাধাৰণতে ক্ৰিয়াৰ পাচত হয়।

উদাহৰণ:

মূৰ্চ ১১ৰ্চ ১০ৰ্চ	কুন কিন খাও	মানুহে ভাত খায়।
মূ ১০ৰ্চ ১১ৰ্চ ৬	হু চাও ক্ৰিন নাম	আপোনালোকে পানী খায়।
১০ৰ্চ ১১ৰ্চ ৭ৰ্চ ৮ৰ্চ	কাও কিন ম মঙ	মই আম খাওঁ।
৮ৰ্চ ১০ৰ্চ ১১ৰ্চ	মান ফাত লিক	সি কিতাপ পঢ়ে।
মূৰ্চ দূৰ্চ ১০	কুন নুঙ ফা	মানুহে কাপোৰ পিন্ধে।
৮ৰ্চ ১০ৰ্চ ১১ৰ্চ ১০'	মান চাও খেক ফী	তেখেতে দেবতা পূজে।
৮' ১১ৰ্চ ৭ৰ্চ ৬	মাউ হান মনু	তই মনুক দেখিছ।
১১ৰ্চ ১২' ১১' ৬	হু তাই/হেম হ	বাঘে গৰু মাৰে।

৭/৮ ৮দ ৬ ৭দ ৮দ	প মান ক আন নান	দেউতাই সেইটো জানে।
৭/৮ ৮দ ৯ ৭দ ৮দ	মে মান চুম কান লিক	মাকে লৰা ছোৱালীক মৰম
৯ ৮দ ৯	খা লিক খী	কৰে।
৯ ৯ ৭দ ৮দ	চাও ফা বিন মৌঙ	স্বৰ্গদেৱে দেশ শাসন কৰে।
৭/৮ ৮দ ৯ ৯	ক মল খী চাও	কমলে হাতীত উঠে।
৮দ ৯ ৯ ৮	নুক জাও কিম প্লা	বগলীয়ে মাছ খায়।
৮ ৮ ৯ ৮দ	পী কাই তেম লিক	ককাইদেৱে কিতাপ লিখিছে।

কৰ্ত্তা + ভাববধি ক্ৰিয়া + পুৰক : বাক্যৰ গঠন :

বাক্যত কৰ্ত্তা আৰু ক্ৰিয়াটো কলেই বাক্যটো সম্পূৰ্ণ হব পাৰে অৰ্থাৎ ভাৱটো পূৰ্ণ হব পাৰে। কিন্তু বিশেষ 'হোৱা' বুজোৱা বা তেনে ধৰণৰ ক্ৰিয়া কেইটা মানৱ ক্ষেত্ৰত কৰ্ত্তা আৰু সমাপিকা ক্ৰিয়াটো কোৱা স্বত্বেও ভাৱটো পূৰ্ণ নহয়, অন্য আৰু এটা বিশেষ্য/সৰ্বনাম পদ কলেহে পূৰ্ণ হয়। এনে ক্ৰিয়াকে 'ভাববধি ক্ৰিয়া' (Incomplete Verb) বোলা হয় আৰু যিটো বিশেষ্য দি পূৰ্ণ কৰা হয় তাক বোলা হয় 'পুৰক'।

এনে ক্ষেত্ৰত কৰ্ত্তাৰ পাচত ক্ৰিয়া, ক্ৰিয়াৰ পাচত পুৰক দিয়া হয়। মন কৰিব লগীয়া কে) কেতিয়াবা এনে ক্ৰিয়া বাক্যত উহা হৈ থাকে।

খ) কেতিয়াবা ক্ৰিয়াটোৰ সলনি ৯ শব্দটো দিয়া হয়।

গ) কেতিয়াবা ক্ৰিয়াটো পুৰকৰ পাচতো দিব পাৰি।

উদাহৰণ :-

৭দ ৮ ৭ ৭দ	আন নাই উ বুন	এইটো মানুহ।
৭দ ৮ ৬ ৭দ	আন নান বান উ	সৌটো ঘৰ।
৮ ৯ ৭ ৭দ ৯	মান চাও উ আও চাও	তেখেত দদাইদেউ/হয়।
৯ ৭দ ৮ ৮দ ৭	লংকেক বান উ	লংকাক গাওঁ/হয়।
৮ ৮ ৭ ৮	পাতকাই উ দয়	পাতকাই পৰ্বত/হয়।
৯ ৮ ৯ ৮ ৮	তি লাও চাম নাম খে	তিলাও নদী/হয়।
৭ ৭ ৮ ৮	ই উ পি কাই	এই জন ককাইদেউ।

ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ	চাওছু ক্রেন পিন খুন	চাওছু ক্রেন বজা হ'ল।
ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ ৗৗ	আই খেক চাম চাও	আই খেক বুঢ়াগোহাই
	ফুঙ ফুঙ	/ আহিল।

ତୃତୀୟ ପାଠ :
କର୍ତ୍ତା - କର୍ମ - ପ୍ରବକ : ବିଶେଷ୍ୟର ବିଶେଷଣ

ক্ৰিয়াৰ কৰ্তা, কৰ্ম, পূৰক ৰূপে কাম কৰা পদ বোৰে কোনো ব্যক্তি, প্ৰাণী, বস্তু, অৱস্থা, বিষয়, কৰ্ম, গুণ আদিক বুজায় অৰ্থাৎ এই বিলাকৰ নাম হয়। এইদৰে বস্তু, অৱস্থা, গুণ আদিৰ নাম হোৱা পদ বিলাককে বোলা হয় বিশেষ্য।

বিশেষ্য পদ বিলাক কর্ত্তা, কর্ম্ম, পূরক আদি রূপে বাক্যত ব্যবহার হওঁতে সদায় অকলে নবহে বিভিন্ন উদ্দেশ্যত বিভিন্ন শব্দ লগত লৈ বহে। এইদৰে লগত লৈ বহা শব্দ বিলাক হৈছে- (ক) উপশব্দ (খ) লিঙ্গবোধক শব্দ (গ) বহু বচনবোধক শব্দ (ঘ) কাৰক বোধক শব্দ বিভক্তি (ঙ) বিশেষ বিশেষ ভাৱবোধক শব্দ (চ) গুণ, পৰিমাণ আদি বোধক বিশেষণ পদ।

বিশেষ্য শব্দৰ লগত জড়িত বিষয় বিলাক হ'ল : উপশব্দ, নিজ, বচন, পুৰুষ, কাৰক, শব্দ বিভক্তি, বিশেষ ভাব বোধক লগৰীয়া শব্দ, বিশেষণ শব্দ।

কেতিয়াবা বিশেষ্যৰ বাহিৰে অন্য পদো বাক্যত কৰ্ত্তা, কৰ্ম, পূৰক ৰূপে ব্যৱহাৰ হয়।
তেতিয়া সেই অন্য পদকো বিশেষ্য ৰূপেই ধৰা হয়।

কৰ্ত্তা কৰ্ম, পূৰক ৰূপে কাম কৰা বিলাক হৈছে—(ক) বিশেষ্য পদ (খ) সৰ্বনাম শব্দ (কোনো বিশেষ্য পদৰ সলনি ব্যৱহাৰ হোৱা পদ) (গ) কৰ্ম ক্ৰিয়াৰ যোগ হৈ হোৱা যুগ্ম শব্দ

ক্ৰিয়া বোধক বিশেষ (য) বিশেষণ বিশেষ্যৰ সমাস সিদ্ধ হোৱা যুগ্ম শব্দ (ঙ) $\text{মু} \text{পা} \text{দ}$
আদি লগত লৈ যুগ্ম হোৱা দ্বিপদ ক্ৰিয়া।

প্ৰথমা শব্দ বিভক্তি যুক্ত হৈ কৰ্ত্তা কাৰকত বিশেষ্য বিলাক ক্ৰিয়াৰ কৰ্ত্তা আৰু পূৰক
হয় - দ্বিতীয়া আৰু চতুৰ্থী শব্দ বিভক্তি যুক্ত হৈ কৰ্ম সম্প্ৰদান কাৰকত বিশেষ্য বিলাক
ক্ৰিয়াৰ কৰ্ম হয়। তৃতীয়া, পঞ্চমী আৰু সপ্তমী বিভক্তি যুক্ত হৈ কৰণ, অপাদান, অধিকৰণ
কাৰকত বিশেষ্য বিলাক ক্ৰিয়াৰ ক্ৰিয়া বিশেষণীয় (Adjunct of Verb) হয়।

সৰ্কৰ্নাম পদ যিহেতু বিশেষ্য পদৰ সলনি ব্যৱহাৰ হৈ কৰ্ত্তা কৰ্ম পূৰক ৰূপে বিশেষ্যৰহে
কাম কৰে গতিকে সৰ্কৰ্নাম বিলাককো বিশেষ্য বুলিহে ধৰা হয়।

০০০

চতুৰ্থ পাঠ উপশব্দ

ইংৰাজী ভাষাত Noun ৰ লগত article (A, An, the) অসমীয়াত বিশেষ্যৰ
লগত টো, টা, জন, খন, দাল, চটা, খিলা, জোপা আদি উপশব্দ যোগ হোৱাৰ নিচিনাকৈ
আহোম ভাষাটো বিশেষ্যৰ লগত কিছুমান শব্দ উপশব্দ ৰূপে যোগ হয়।

তলত দিয়া ৰীতি মতে আহোম ভাষাত উপশব্দবোৰ ব্যৱহাৰ হয়।

- ১) ক) ব্যক্তিবোধক বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : মু , পা , দ , মু , মু ,
 মু - টো, টা, জন, জনী, দেৱ, ঘৰ।
- খ) প্ৰাণীবোধক বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : মু , মু টো, টা, জনী।
- গ) বস্তুবোধক বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : মু টো, টা, খন, খিলা, দাল।
- ঘ) পাত্ৰ, নাও আদি বস্তু বুজোৱা বিশেষ্যত যোগ হয় : মু খন, টা।
- ঙ) ঘৰ বুজোৱা বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : মু টো, টা।
- চ) গছৰ ওটি বা তেনে বস্তু বুজোৱা বিশেষ্যত যোগ হয় : মু টা, টো।
- ছ) কাপোৰ বুজোৱা বিশেষ্যত যোগ হয় : মু খন।
- জ) কটাবী অস্ত্ৰ আদিৰ দৰে বস্তু বুজোৱা বিশেষ্যত যোগ হয় : মু খন।

২) অনিদিষ্ট ভাবে কোনো এক ব্যক্তি, প্রাণী বস্তু আদি বুজালে বিশেষ্যৰ লগত
যোগ হয় : কঁ , দী এটা, এজন আদি।

৩) বিশেষ্যৰ লগত নির্দেশক শব্দ (Demonstrative) থাকিলে যোগ হয় :
 দঁ , দঁ এইটো, সোঁটো।

২। ক) এখন ঘৰ বা পৰিয়ালৰ সকলোকে সামৰি গোট বুজালে যোগ হয় : দুঁ

খ) অংশ বা ভাগ বুজালে বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : চুঁ

গ) বাৰ বা ওপ বুজাবলৈ বিশেষ্যৰ লগত যোগ হয় : খুঁ

ঘ) মুঠি, গোট, সমষ্টিগত গোট বুজাবলৈ যোগ হয় : দুঁ

ঙ) জোৰ, দুটা গোট বুজাবলৈ যোগ হয় : মুঁ

চ) জাক বুজাবলৈ বিশেষ্যত যোগ হয় : খুঁ

৩। সংখ্যা, পৰিমাণ বাচক উপশব্দ :-

ক) একোটা সংখ্যাইও উপশব্দৰ দৰে কাম কৰে (এটা, পাচটা, দাল)। উপশব্দৰ
দৰে কাম কৰা সংখ্যাটো এক হ'লে বিশেষ্যটোৰ পাচত আৰু অন্য সংখ্যা হ'লে
বিশেষ্যটোৰ আগত যোগ হয়। দু দী গৰু এটা। দু দু টো গৰু।

খ) পৰিমাণ বাচক শব্দ (সকলো, কিছুমান, অলপ, তোলা, পোৰা, বহুত আদিৰ
দৰে) বিলাকও উপশব্দৰ দৰে কাম কৰে। আহোম ভাষাত এনে শব্দবোৰ
সাধাৰণতে বিশেষ্যটোৰ পাচত বিশেষণৰ দৰে যোগ দিয়ে।

৪। সংখ্যা সহ উপশব্দ : বিশেষ্যৰ লগত উপশব্দ থকাৰ ওপৰিও যদি তাৰো সংখ্যা
বুজোৱা সংখ্যা থাকে তেন্তে সেই সংখ্যাটো এক হ'লে উপশব্দটোৰ পাচত আৰু অন্য সংখ্যা
হ'লে আগত যোগ হয়, কেতিয়াবা আকৌ সংখ্যাটো বিশেষ্যটোৰো আগত আৰু উপশব্দটো
বিশেষ্যটোৰ পাচত যোগ হয়। যেনে :- মুঁ খু দী মানুহ এজন।

মুঁ দু খু মানুহ তিনিজন। দু মুঁ খু তিনিজন মানুহ।

মন কৰিবলগীয়া যে উপশব্দ বিলাক ১, ২ কৈ গণিব পৰা বিশেষ্য (Countable)
বিলাকৰ লগতহে যোগ হয়। গণিব নোৱৰা বিশেষ্যৰ একক গোট (তোলা, সেৰ, ডজন
আদি)ৰ লগত ব্যৱহাৰ হ'ব পাৰে কিন্তু বিশেষ্যটোৰ লগত পোনে পোনে উপশব্দ যোগ হ'ব
নোৱাৰে।

উপশব্দ ব্যবহারৰ উদাহৰণ :-

মুদি য়ু মুদি দি দি
মদি মদি য়ু মদি মদি
মদি মদি য়ু য়ু মদি
মদি মদি য়ু মদি মদি
মদি মদি য়ু মদি মদি

কুন ফু ক্রিন নাম নিঙ
কাও হান হতু লেঙ
কুন লেঙ জাঙ হঙ তা
মান চাও জাঙ চাঙ হাম তু
কুন হঙ ফু খী হঙ মা

মানুহজনে চাহ পানী খায়।
মই এটা গৰু দেখিছো।
মানুহ এজনৰ চকু দুটা থাকে।
তেখেতৰ ওটা হাতী আছে।
দুজন মানুহ দুটা ঘোঁৰাত
উঠিছে।

মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি

লঙ কেক উ বান লেঙ
মান হাউ কাও খাইছো লেঙ
বাও জাঙ বান ছি লুক
কক কুন বী দাই কক-
হ লাঙ

লংকাক এখন গাঁও।
সি মোক কশী এটা দিলে।
আমাৰ চাৰিটা বাটি আছে।
ছজন মানুহে ছটা ঘৰ সাজিব
পাবে।

মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি

মে মান নুঙ ফা ছিল লেঙ-
চাম ফা দাই ফুন লেঙ
পি কাই আও মা মিত -
মাও লেং লিক ছঙ আন
লুক নাই ফাত লিক নান

তাইএখন মেখেলা আৰু এখন
বিহা পিছে।
ককাইদেৱে এখন কটাৰী দুখন
কিতাপ আনিছে।
এইটো লৰাই সৌটো
কিতাপ পঢ়ে।

মদি মদি মদি মদি

মাউ হাউ মান খাম ছঙ তক

তুমি তাক দুতোলা সোণ
দিলা।

মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি
মদি মদি মদি মদি

ছঙ লুক ক লিন উ
থাও মীঙ লুঙ জাঙ লুক-
মান ছিপ কুন
মক পুঙ লেঙ জেন পিন
পু তাও খাঙ
নুক কা কুপ লেঙ চাম নুক
জাঙ ফিঙ লেঙ বিন উ

দুটা লৰাই খেলি আছে।
বৰগোহাঁইৰ ১০ জন পুতেক
আছিল।
ডাবৰে পু তাও খাঙ কপ
ধৰিলে।
এজোৰ কাউৰী আৰু এজাক
বগলী উৰি আছে।

পঞ্চম পাঠ লিঙ্গ

আহোম ভাষাত কেবল জীৱ থকা বস্তু (প্ৰাণী) বুজোৱা শব্দৰহে লিঙ্গ আছে। লিঙ্গ দুটা - পুং লিঙ্গ আৰু স্ত্ৰী লিঙ্গ, ক্লীৰ লিঙ্গ নাই।

জাতিবাচক বিশেষ্য বিলাকে সাধাৰণতে মতা মাইকী উভয়কে বুজায়। মতা মাইকী বিশেষ ভাবে দেখুৱাবলৈ হ'লে সিহঁতৰ লগত মতা বুজোৱা মাইকী বুজোৱা বিশেষ্য শব্দ যোগ হয়। লিঙ্গৰ ক্ষেত্ৰত মন কৰিব লগীয়া :-

- ১) কেবল বিশেষ্য শব্দটোহঁত মতা মাইকী উভয়ৰে ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ হোৱা উভয়লিঙ্গ।
- ২) সৰ্বনাম শব্দবোৰ দুয়োটা লিঙ্গতে থাকে।
- ৩) উপশব্দ, ক্ৰিয়া বিশেষণ আদিত লিঙ্গৰ কোনো কথা নাই। সকলোতে একেই।
- ৪) সমজ্ঞ বুজোৱা বিশেষ্য বিলাক দুয়োটা লিঙ্গতে বেলেগ বেলেগ একোটা শব্দ হয়।
কিন্তু ১^৪, ৮^৮ আদিৰ দৰে কেইটা মান উভয় লিঙ্গ শব্দ আছে।
- ৫) পদবী বুজোৱা শব্দবোৰো দুয়োটা লিঙ্গতে বেলেগ বেলেগ।
- ৬) কিছুমান সদায় একে লিঙ্গতে ব্যৱহাৰ হোৱা শব্দ আছে। যেনে :- ৰজা, ৰাণী, কোঁৱৰ, কুঁৱৰী, ৰাজমাও, সতী, বেষ্যা আদি।
- ৭) জাতি বাচক বিশেষ্য বিলাকৰ মতা মাইকী স্পষ্টকৈ কৰ লগা হ'লে মতা মাইকী বুজোৱা তলত দেখুৱা বিশেষ শব্দবোৰ যোগ হয়।

ক) ব্যক্তিবোধক শব্দ হ'লে -

মতা বুজাবলৈ শব্দৰ পাচত - ১০_৩, ১৮^৮, ১৮^৮, ১৮^৮ শব্দ যোগ হয়।

মাইকী বুজাবলৈ শব্দৰ পাচত - ১৮^৮, ১৮^৮ শব্দ যোগ হয়। কেতিয়াবা ১৮^৮ শব্দও যোগ হয়।

খ) সাধাৰণ প্ৰাণীবোধক শব্দ হ'লে :-

মতা বুজাবলৈ শব্দৰ পাচত যোগ হয় - ১০_৩, ১০^৮ ১

মাইকী বুজাবলৈ শব্দৰ পাচত যোগ হয় - ১৮^৮

উদাহরণ :-

নর্চ চর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ চর্চ

মে মান হাউ খাও তি প মান - আইয়ে দেউতাক ভাত দিয়ে।

চর্চ নর্চ নর্চ চর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

মান জাও লুক মান ছু চাম লুক এও ফু লেও -

ভাব দুটা পুতেক আক দুজনী জীয়েক আছে।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

নিছা নুঙ ফা বেম আ পা নুঙ ফা ছিন -

নিছাদেবে চুবিয়া পিঙ্কে আপাদেবে মেখেলা পিঙ্কে।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

ফু চাই ফু এও কিন মাক ম মঙ - লবা-ছোবালীয়ে আম খায়।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

পি কাই উ লুক চাই পি এও উ লুক এও - ককায়েক লবা, বায়েক ছোবালী।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

নাও জয়মতী উ লাক খা না - নাও জয়মতী এগবাকী সতী।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

নাও এও চাও ফু পেন নাও মীও চাও ফা

বুঢ়াগোহই ভনিয়েক স্বর্গদেবব বাণী হয়।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

কুন ফু কুন মী টাও লাই নাম খা লাপ -

পুন্স তিবোতা সকলোরে চাহ পানী খায়।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

মে খাও লেও হাও চাও খীক তু লেও চাম চাও মে লেও -

বুঢ়ী এজনীয়ে এটা মতা হাতী আক এজনী মাইকী হাতী দেখিছে।

নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ নর্চ

বাম চাম সীতা জু নাও ফু লে মি লে -

বাম আৰু সীতাই পতীপত্নীৰূপে বাস কৰিছিল।

৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮

হাম ম মীও তাউ জু ফু মা ফু মী মাই -

তিনি পণ্ডিতে দৰা কন্যাক আৰ্শীবাদ দিছে।

ষষ্ঠ পাঠ

বচন

আহোম ভাষাত বিশেষ্যৰ বচন দুটা - এক বচন আৰু বহু বচন। ত্ৰিমাৰ ক্ষেত্ৰত বচনৰ সালসলনি নাই। সদায় একেটাই থাকে।

বচনৰ ক্ষেত্ৰত মন কৰিব লগীয়া :-

- ১) একোটা শব্দক এক বচন বুলিয়েই ধৰা হয়। বহু বচন কৰিবলৈ তাৰ লগত অন্য বিশেষ শব্দ যোগ কৰা হয়।
- ২) ব্যক্তি বাচক সৰ্বনাম পদ কেইটামানহে এক বচন বহু বচন অনুযায়ী বেলেগ বেলেগ শব্দ হয়।
- ৩) শব্দ লগত তলত উল্লেখ কৰা শব্দ বা চিন বিলাক যোগ দি বহু বচন কৰা হয়।
 - ক) সম্বন্ধ বুজোৱা শব্দৰ আগত ১০৬ শব্দ যোগ দি বহু বচন কৰা হয়।
 - খ) ব্যক্তি আৰু প্ৰাণী বাচক শব্দ পাচত (১০৬ শব্দটো থাকিলে আগত) এই শব্দবোৰ যোগ দি বহু বচন কৰা হয়। যেনে -

১) ১০৬

১) ১০৬- ০৮ ৮, ০৮ ৮১৮

২) ০৮ ৮

২) ০৮ ৮১৮

৩) ০৮ ৮১৮

৩) ০৮ ৮১৮

৪) ১০৬ ০৮ ৮

গ) বস্তু বাচক শব্দৰ পাচত (১) ০৮ (২) ০৮ ৮

- ঘ) গছৰ গুটি আদি বুজোৱা শব্দৰ পাচত দাঁ
 ঙ) যেই কোনো বিশেষ্যৰ 'অনেক', 'বহুত' বুজালে দাঁ দাঁ
 চ) 'যোৰ বা হাল' (দুটাৰ গোট) বুজালে m m
 ছ) জাক, দল, মথা আদি সমষ্টি বুজালে i, i
 জ) পৰিমাণ বাচক গুণ বা বাৰ বুজালে i, i
 ঝ) অংশ বা ভাগ বুজালে u
 ঞ) মুঠ, মুঠি m

উদাহৰণ:-

m m m m

কাও হান হটাও লাই - মই গৰুবোৰ দেখিছো।

i i i i m m m m

ফুকে ফুকন তাঙ লুঙ বাঙ কান পঙ কান

- বৰুৱা ফুকন সকলে আলোচনা কৰিলে।

u u u u i i i i

পুলিন পুমন খাও খেক ফী - উপৰি পুৰুষ সকলে দেৱতা পুজিছিল।

i i i i m m m m

মান চাও খঙ লিঙ তাঙ হপ বাই - তেখেতে বস্ত্ৰ বিলাক গোটাইছে।

m m m m

নুক নাম নাম ফুঞ ছু - বহুত চৰাই উৰি আছে।

m m m m

ছাও উ ছি ফাউ হা - একুৰি ৫৪ ৪ গুণ।

i i i i m m m m

বীন নাই উ ছঙ ফাউ বীন নান - এইটো ঘৰ সৌটো ঘৰৰ দুগুণ।

i i i i m m m m

খাও পুঞ খাও পুঞ কে তাঙ মৌঙ বাঙ কান পঙ কান -

ডাঙৰীয়া বৰুৱা সকলে আলচ কৰিলে।

[illegible]

বুঢ়াগোহাঁই, দৰগোহাঁই, বৰবৰুৱা এই সকলোৰে ওলাই আহিল।

ਸਦਯੁਧ ਪਾਠ

शुद्ध

অন্য ভাষাৰ দৰে আহোম ভাষাতো ৩টা পুৰুষ - ১ম পুৰুষ, ২য় পুৰুষ আৰু ৩য় পুৰুষৰ শব্দ আছে। কথা একোটাৰ বস্তু নিজে আৰু নিজে থকা সমষ্টি বোধক - *mô*, *ôô* শব্দ ১ম পুৰুষ, যাক কথাবাৰ কোৱা হয় তেওঁ আৰু তেওঁ থকা সমষ্টি বোধক *phô*, *phôô*, *phôô*, *phôô môô* শব্দ ২য় পুৰুষৰ আৰু এই দুই প্ৰকাৰৰ বাহিৰে অন্যবিলাক ৩য় পুৰুষৰ শব্দ।

তিনিটা পুৰুষৰ শব্দ থাকিলেও কোনো ক্ষেত্ৰতে আহোম ভাষাত পুৰুষৰ বিচাৰ বা
প্ৰভাৱ নাই। সকলো পুৰুষতে ক্ৰিয়া আদিৰ ৰূপ একেটাই থাকে। পুৰুষ ভেদে কোনো
সাল-সলনি নহয়।

ଅଷ୍ଟମ ପାଠ

বিশেষ ভাবানুযায়ী বিশেষ্যৰ লগত যোগ হোৱা কেইটামান শব্দ

51-104

বা - অর্থ : বন্দী, স্বেচ্ছ, বহতীয়া, খেব, চাকৰ।

বিনয় ভাব প্রকাশ কৰিবলৈ ১ম পুৰুষৰ সৰ্বনাম **মি** আৰু **এ**ৰ পাচত **নঃ** শব্দটো যোগ হয়। কেতিয়াবা তুচ্ছার্থত **নঃ** শব্দটো উপ শব্দ ৰূপে ব্যৱহাৰ হয়।

উদাহরণ :-

[illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

স্বর্গদেবে আমি নিঃবিন্দুসবক বংপুর্বে পঠাইছে।

ကံ့ ကံ့ ဗွံ့ ဗွံ့ ဝေဗွံ့ ဝေဗွံ့ ။

কাউ খা বয় তাও মাও চাও - মই বন্দীয়ে আপোনাক সেবা জনাইছে।

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

কিংকপাক খাও ছুঁ খা মা - হাজরিকা শইকীয়া এই দুজন আহিছে।

2) - 34

মান-অর্থ : সি, ই, শকত, আর্চি, আলু, তেল, শাস্ত্র ।

সমান বুজাবলৈ সাধাৰণতে সম্বন্ধ বাচক শব্দ পাচত ৩ৰ্দি শব্দ যোগ দিয়া হয়।

ব্যক্তি বাচক শব্দৰ পাচত ঠদি যোগ দি পুং লিঙ্গ কৰা হয়।

উদ্দেশ্য :-

ཀུན་མཁེལ་ལྷ་ཁོང་གྱི་རྩེ།

পমান হাউ কাও ত্রা লেঙ - দেউতাই মোক এটা টকা দিছে।

[illegible]

ফুকন লুঙা লাচিত উ নঙ মান লা লুক - লাচিত বৰফুকন লালুকৰ ভায়েক।

អ្នក មនុស្ស ៧ រយ បង្ក ចង រយ ॥

লুক মানছ তেউ ফা পিন চাও ফা- পুতেক ছীতেউ ফা স্বর্গদেউ হ'ল।

୭) ଘଟ -

চাও-অর্থ:- ডাঙৰ, দৈবিক, দেৱতা, গৰাকী, ৰজা, ঈশ্বৰ, দেৱ, ডাঙৰ মানুহ।

মান্যার্থত মানুহৰ নামৰ আৰু পদবীৰ আগত ১০৫ যোগ দিয়া হয়। আৰু সম্ভৱাৰ্থত

২য়, ৩য়, পূৰ্ণবৰ সৰ্ব্বনামৰ পাচত ১০৪ যোগ দিয়া হয়।

উদ্ভাটন :

វិបល្លាស ក្នុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង

প চাও কাও উ চাও বাম পেঙ - মোর দেউতা শ্রীযুত বাম পেঙ।

បំរើ ក្នុង អ' ॥ ៩៦ ॥

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

চাও ফু দাম উ চাও মা বাঙ কী - চাও ফুদাম মৰঙি খোৱা গোহাঁই (আছিল)

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

মান চাও বা খম মান তী মাও চাও - তেখেতে আপোনাক কথাটো কৈছে।

৪) ১০০

ম্যুঙ/মৌঙ - অর্থ : দেশ, ৰাজ্য, সংসাৰ

সম্ভ্রমশীলতা, মহানতা, গাভীৰ্যপূৰ্ণতা বুজাবলৈ বিশেষ্য পাচত (বহুসময়ত ক্ৰিয়াৰ পাচতো) ১০০ শব্দতো যোগ দিয়া হয়। (ইয়াত দেশ অর্থনহয়)।

উদাহৰণ :

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

পেঞ কাকা উ লিত মৌঙ আন লেঙ - পেঞ কাকা এখন শাস্ত্ৰ।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

চাও ফা তেন থিন মৌঙ - স্বৰ্গদেউ সিংহাখনত উঠিছে।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

খাও কাও খম মৌঙ লেঙ দন - সিহঁতে লেঙদনৰ বাণী মনত পেলালে।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

মৌঙ দীন হা চাম মে মৌঙ চাও ফা বাই ছি মৌঙ -

চ'ত মাহত স্বৰ্গদেৱৰ মাক (ৰাজমাও) ঢুকাল।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

চু মান চাও কিন মৌঙ ছিপ পী - এইজন ৰজাই দহ বছৰ শাসন কৰিলে।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

চাও ফা হেউ হিত বিক খন মৌঙ - স্বৰ্গদেৱে বিক খন ম্যুঙ পতালে।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

প কুন মৌঙ বাঙ কান পঙ কান - বাইজে নিৰলে আলোচনা কৰিলে।

১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১০০

চাও ফুঙ মৌঙ জু তি চে মুঙ - বুঢ়াগোহাঁই ডাঙৰীয়া ৰাজধানীত থাকিল।

মুদি চীট দি দি ম্ ০° চট ম'মি চীট
 চাও ফুঙ মৌঙ নাম নাম কুম তি'পাপ জিক মুঙ -
 সাহিত্য সভাত অনেক ভাল মানুহ গোট খায়।

- ৫) মীট -(ছেঙ) অৰ্থ : পবিত্ৰ, বত্স, উজ্জলতা, চৰাঘৰ।
 দৈৱিক পবিত্ৰ দেৱতালৈ উছৰ্গিত বস্তু বুজাবলৈ বিশেষ্যৰ পাচত মীট, মীট
 চীট শব্দ যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণ:

মুদি ম'ট মুদি ম' ৩° দৃট ম'ট চীট ম' ৩; ম' মীট চীট, দট মীট,
 ম' ৩৩ ৫ট মীট চীট

খুন লুঙ খুন লাই পি নঙ কুপ ম্যুঙ আউ মা কাই ছেঙ মুঙ, নাপ ছেঙ, চুম ফা কঙ
 ছেঙ মুঙ - খুন লুঙ খুন লাই ককাই ভাই হালে কাই ছেঙ মুঙ (কুকুৰা) তবোৱাল
 আৰু চুমদেউক আনিছিল।

৩০ট ৩৩ ৩°মি ০৬ট ৫° ৭/৮° ম' মীট চীট

চাও ফা পুক তুন কঙ বাই লে ছাই ছেঙ মুঙ -
 স্বৰ্গদেৱে আয়ুবৰ কলে আৰু ৰচি বান্ধিলে।

ম' ৩; ৩° মীট ৩° ম' ৩° ৩° ম' মীট ০° ম' ৩° ৩°

আও মা খাই ছেঙ ছাম ছএঃ চাম কাই ছেঙ তু লেঙ তি খেক ফী -
 দেৱতা পূজালৈ ৩টা কণী আৰু এটা কুকুৰা আনা।

- ৬) ০৬ট (টাঙ) অৰ্থ : পাঙ পাত, পাং পাতি দেও পূজ, বাট, সৈতে।
 নীতিগত ভাৱে ধৰ্মীয় তথা শাস্ত্ৰীয় নিয়মৰে সম্পন্ন কৰা বুজাবলৈ ক্ৰিয়া পাচত
 ০৬ট শব্দ যোগ কৰা হয়।

উদাহৰণ:

ম'ট ০৬ট আপ টাঙ স্নান কৰা ৫°মি ০৬ট বিক টাঙ দেও মতা
 ৩° ০৬ট চু টাঙ নাম ৰখা ৩°দি ০৬ট পিন টাঙ পতা নিয়োগ কৰা
 ৩° ০৬ট বয় টাঙ সেৱা কৰা ৩°দি ০৬ট খুপ টাঙ নমস্কাৰ কৰা

- ৭) ম'ট (লুঙ) অৰ্থ : ডাঙৰ, বৰ।

ডাঙৰ, বৰ সৰ্ব্ব প্ৰধান বুজাবলৈ বিশেষ্যৰ পাচত *নুও* শব্দ যোগ দিয়ে। অসমীয়াতো এনে অৰ্থ শব্দ আৱন্তত বৰ শব্দ দিয়ে।

উদাহৰণ :-

ডাঙৰ *নুও*, বৰ *নুও*, *নুও* *নুও*, *নুও* *নুও*, *নুও* *নুও*, *নুও* *নুও*, *নুও* *নুও*

থাও মুঙ লুঙ চাও ছেঙ লুঙ ফুকে লুঙ ফুকন লুঙ থাও তাঙ লুঙ মা তি চাও ফা -
বৰগোহাঁই, বৰপাত্ৰ গোহাঁই, বৰবৰুৱা, বৰফুকন এই সকলো স্বৰ্গদেৱৰ ওচৰলৈ
আছিল।

নুও *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও*

চাও ফা হাউ হিত হ' লুঙ লে পুক তুন লুঙ -

স্বৰ্গদেৱে হ'লুঙ ঘৰ সজালে আৰু বৰগছ ক'বালে।

নুও *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও*

কুন ৰাও দাই কঙ লুঙ ক লাঙ তি চে লুঙ -

আমাৰ সৈন্যও বৰনগৰত বৰহিলৈ, বৰনাও পালে।

নুও *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও* *নুও*

নাঙ লুঙ জু তি পাত তু লুঙ - বৰ কুঁৱৰী বৰ দুৱাৰ মুখত থাকিল।

নৱম পাঠ

কাৰক

কাৰক শব্দৰ অৰ্থ কৰোতা, কিবা এটা যি সাধন কৰে সি। ব্যাকৰণত কাৰক শব্দ অৰ্থ হয়, বাক্যত কৰ্ত্তা কৰ্ম্ম বিশেষণীয় পূৰক আদি বিভিন্ন খণ্ডবোৰ প্ৰস্তুত কাৰক, এনে খণ্ড ৰূপে বিশেষ্য পদৰ ক্ৰিয়াৰে সম্বন্ধ স্থাপন কাৰক। ক্ৰিয়াৰ লগত এনে খণ্ডৰূপে সম্বন্ধ স্থাপন কৰে বিশেষ্য পদে। গতিকে বিশেষ্যৰ লগত জড়িত এটি বিষয় হৈছে কাৰক। ক্ৰিয়াৰ লগত কৰ্ত্তা-ক্ৰিয়া সম্বন্ধ স্থাপন কাৰক হ'লে বিশেষ্য হয় কৰ্ত্তা কাৰক।

ক্ৰিয়াৰ লগত কৰ্ম ক্ৰিয়া সম্বন্ধ স্থাপন কাৰক হ'লে বিশেষ্য হয় কৰ্ম কাৰক।

ক্ৰিয়াৰ লগত ক্ৰিয়া সম্পাদনৰ আহিলা বুজোৱা সম্বন্ধ স্থাপন কৰিলে কৰণ কাৰক।

ক্ৰিয়াৰ লগত দানৰ পাত্ৰ সম্বন্ধ বুজালে বিশেষ্য হয় সম্প্ৰদান কাৰক।

ক্ৰিয়াৰ লগত গতিবাচক ক্ৰিয়া সম্পাদনৰ আৰম্ভণিৰ স্থান কাল বুজালে অপাদান কাৰক।

এটা বিশেষ্যৰ লগত তাৰ গৰাকী আস্থান আদিৰ সম্বন্ধ বুজালে সম্বন্ধ পদ।

কাৰক হ'বলৈ বিশেষ্য পদৰ লগত চিন ৰূপে কেইটামান শব্দ যোগ হ'ব লাগে। এই যোগ হোৱা চিন ৰূপী শব্দক বোলে — শব্দ বিভক্তি। সম্বন্ধ পদ হ'বলৈ লগত কোনো বিভক্তি নহলেও হয়।

বিভিন্ন কাৰক ৰূপে বিশেষ্যক সজাবলৈ ব্যৱহাৰ হোৱা চিন/বিভক্তি বোৰক তলত উল্লেখ কৰা মতে নাম দিয়া হয়।

কৰ্ত্তা কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	১ম বিভক্তি
কৰ্ম কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	২য় বিভক্তি
কৰণ কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	৩য় বিভক্তি
সম্প্ৰদান কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	৪ৰ্থী বিভক্তি
অপাদান কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	৫মী বিভক্তি
সম্বন্ধপদ কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	৬ষ্ঠী বিভক্তি
অধিকৰণ কাৰক কৰিবলৈ যোগ হোৱা বিভক্তিক বোলে	৭মী বিভক্তি

এই শব্দ বিভক্তি বিলাক সাধাৰণতে কেৱল বিশেষ্য আৰু সৰ্বনাম শব্দত হে যোগ হয়। কিন্তু কেতিয়াবা উদ্দেশ্য বোধক কৰিবলৈ ক্ৰিয়াৰ লগতো হয়। শব্দ বিভক্তি বিলাকে ইংৰাজী ভাষাৰ Preposition বিলাকৰ কাম কৰে।

শব্দ বিভক্তি বিলাক :-

বিভক্তি	টাই চিন	অসমীয়া চিন	বিশেষ্যত যোগ হোৱা ঠাই	কাৰক
১ম	গাম, নত	এ, ই	বিশেষ্যৰ পাচত	কৰ্ত্তা কাৰক

২য়	৮ ^০ ৫ ^০ , ৫ ^১ , ৫ ^১ ১, ৫ ^১ ২, ৫ ^১ ৩	ক, অক	বিশেষ্যৰ পাচত বিশেষ্যৰ আগত বিশেষ্যৰ আগত বিশেষ্যৰ পাচত	কৰ্ম কাৰক
৩য়	৫ ^১ ৪, ৫ ^১ ৫	ৰে, দি, দ্বাৰা সৈতে, লগত	বিশেষ্যৰ আগত বিশেষ্যৰ আগত বিশেষ্যৰ পাচত	কৰণ কাৰক
৪ৰ্থ	৫ ^১ ৬, ৫ ^১ ৭ ৮ ^০	অক, লৈ	বিশেষ্যৰ আগত বিশেষ্যৰ পাচত	সম্প্রদান কাৰক
৫মী	৫ ^১ ৮, ৫ ^১ ৯, ৫ ^১ ১০, ৫ ^১ ১১ ৫ ^১	পৰা, তকৈ	বিশেষ্যৰ আগত " "	অপাদান কাৰক
৬মী	৫ ^১ ১২, ৫ ^১ ১৩	ত, লৈ	বিশেষ্যৰ আগত	অধিকৰণ কাৰক
৬ষ্ঠী	চিন নাই কেতিয়াবা ৮ ^০	ব	কেৱল বিশেষ্য শব্দ বিশেষ্যটোৰ পাচত	সম্বন্ধ পদ

মন কৰিব লগীয়া :-

- ১) কাৰক অনুযায়ী বিভক্তি চিনবোৰ ব্যৱহাৰ হ'ব লগীয়া ক্ষেত্ৰতো যদিহে বিভক্তি নহলেও অৰ্থ প্ৰকাশ হয় তেন্তে বিভক্তি চিন দিয়া নহয় কেৱল শব্দেই হয়।
- ২) আহোম বুৰঞ্জী আদি পুৰণি আহোম লিখনিত ৫^১, ৫^১১ ৫^১ ৫^১১১ বিভক্তি কেইটা আনটো ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়।
- ৩) পুৰণি আহোম লিখনিত ২য় বিভক্তি ৫^১২ ব্যৱহাৰ দেখা নাযায়। এই ৫^১২ টো আচলতে খামতি, ফাকে আদিতহে ব্যৱহাৰ হয়। ৮^০ ২য় বিভক্তিৰো ব্যৱহাৰ পুৰণি লিখনিত অতি কম।
- ৪) খামতি আদি অন্য ভাষাত ৮^০ শব্দ বিভক্তি ৰূপে সঘনে ব্যৱহাৰ হয় কিন্তু আহোমত বিভক্তি স্বৰূপে ৮^০ৰ ব্যৱহাৰ নাই।
- ৫) সম্বন্ধ পদৰ সাধাৰণতে বিভক্তি চিন নাই। প্ৰধান বিশেষ্য পদটোৰ পাচত "কাৰ"

“ক’ৰ” বুজাবৰ বাবে বিশেষ্য শব্দটোৰ দিলেই হয় আৰু সি বিশেষণ পদৰ দৰে কাম কৰে।

যদিহে প্রধান বিশেষ্যটো কেতিয়াবা উল্লেখ লগতে নহৈ লুকাই থাকে তেন্তে সম্বন্ধ পদত ৰ্চ বিভক্তি দিব পাৰি। যেনে -

ৰ্চ; দৃ মণিট ৰ্চ নৰ্চ দৃ নৰ্চ ৱ° আজি আমাৰ উৎসৱ মে-দাম মে-ফী হৈছে। ৰ ঠাইত ৰ্চ; দৃ ৰ্চ ৰ্চ নৰ্চ দৃ নৰ্চ ৱ° আজি আমাৰ মে-দাম মে-ফী হৈছে।

ন/ম্ দৃ ম্ ৰ্চ ৰ্চ ৰ্চ অসম আমাৰ দেশ। ৰ ঠাইত ৰ্চ ৰ্চ ন/ম্ দৃ ম্ ৰ্চ ৰ্চ - অসম দেশ আমাৰ।

- ৬) ইংৰাজীত Preposition বিলাকে শব্দ বিভক্তিৰ দৰে কাম কৰে আৰু ইহঁতৰ অনুবাদ আহোম বিভক্তিৰে কৰিব পাৰি (to = ৱ°, from = ৱ, with, by = ৱৰ্চ)

কিন্তু এই Preposition ৰ অনুবাদ আহোম বিভক্তিৰে কৰিবলৈ তেনে বিভক্তি নাই। তেনে ক্ষেত্ৰত “মাই” বিভক্তি দিলেই হয়। যেনে :- about - ৰ্চ, for - ৰ্চ

- ৭) ১মা, ২য়া বিভক্তি যুক্ত হ’লে বিশেষ্যই কৰ্তা কাৰক কৰ্ম কাৰক কৰে কিন্তু ৩য়া, ৫মী, ৭মী বিভক্তি যুক্ত হৈ বিশেষ্যৰ পাচত বহি বিশেষণীয় হৈ কৰে।

শব্দ বিভক্তি প্ৰয়োগৰ উদাহৰণ :

ৱৰ্চ ৱ ৱৰ্চ ৱৰ্চ ৰ্চ; ৱ° নৰ্চ ৱৰ্চ ৱ নৰ্চ ৰ্চ

চাও যা চাও খেন মা তি চে ছণ্ড তাম চে মুন -

স্বৰ্গদেউ বংপুৰৰ পৰা গড়গাঁৱলৈ ওভতিলে।

ৰ্চ ন/ম্ ৰ্চ ৱ° ন/ম্ ৱৰ্চ ৱৰ্চ ৱৰ্চ ৱ

মান ক পাই তি হ ছন তাণ্ড নণ্ড কাণ্ড - সি মোৰ ভাইৰ লগত বিদ্যালয়লৈ যায়।

ৱৰ্চ ৱ ৱ° ৱৰ্চ ৱৰ্চ ৱ

কাণ্ড জু তি বীন লংকেক - মই লংকাৰ ঘৰত থাকো।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

মাউ পাত ছি কাই লেঙ তাঙ মিত লেঙ - তুমি এখন কটাৰীৰে কুকুৰ এটা কাটিছ।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

দী এওঙ মাই মে মান হাউ ফা থক ফুন লেঙ -

বাইদেউক তাৰ মাকে এখন মুগাৰ কাপোৰ দিছে।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

কাও বা তি মান চাম লিক কাও হাউ তি কাও -

মই তাক ক'লো বোলো মোৰ কিতাপটো মোক দে।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

তাঙ খাও মান পাই তি ফাই তাক ফাক নামহাউ -

সিহঁতৰ লগত সি দিখৌৰ পাৰত ফুৰিবলৈ যায়।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

তি বান লেঙ কুন লেঙ চু তাঙ লঙ ছাম জাঙ উ -

এখন গাঁৱত লঙ ছাম নামেৰে এজন মানুহ বাস কৰে।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

তাঙ ভেন তাঙ খাম বাও কিঙ ৰপ চপ - আমি সোন- ৰপৰে আঙুঠি গঢ়াও।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

তি ছন খম টাই খাও মা লুক তাম তি ফাও তি পাটসাকো -

টাই ভাষা শিকিবলৈ সিহঁত ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা পাটসাকোলৈ আহিছে।

৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮° ৮°

তু খাই খেও লুঙ লুক তু ছ - মহ গৰুতকৈ ডাঙৰ।

ਦਸਮ ਪਾਠ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਨ ਅਦ

विदेशस्य भद्र

বিশেষণ পদ হৈছে বিশেষ্যৰ লগত বহি সেই বিশেষ্যটোৰ গুণ, পৰিমাণ বুজোৱা অৰ্থাৎ কেনেকুৱা কিমান তাক কবলৈ ব্যৱহাৰ হোৱা শব্দ এই বিশেষণ একোটা শব্দ বা শব্দৰ একোটা সমষ্টি বাক্যাংশ বা ঋণ বাক্যও হ'ব পাৰে।

অসমীয়া ইংৰাজী ভাষাৰ দৰে আহোম ভাষাত বিশেষণ পদ বিশেষ্যৰ আগত
নবহে। বিশেষ্যৰ পাচতহে বহে। টাই ভাষাৰ ই এটা বিশেষ বৈশিষ্ট্য, অতি মন কৰিব লগীয়া
কথা।

সম্বন্ধ পদ হোৱা বিশেষ্য বিলাকো বিশেষণ ৰূপেহে ব্যৱহাৰ হয়, গতিকে বিশেষ্যৰ পাচত বহে।

বিশেষণৰ দৰে অন্য কোনো পদে কোনো বিশেষ্যৰ গুণ বুজালে অৰ্থাৎ কেনেকুৱা, কাৰ, ক'ৰ, তাক ক'লে সিও বিশেষণ ৰূপেই পৰিগণিত হয়। গতিকে বিশেষ্য, সৰ্বনাম, ক্ৰিয়া আদিও বিশেষণ ৰূপে বাক্যত ব্যৱহাৰ হ'ব পাৰে।

কিছুমান বিশেষণ শব্দ :-

ক) গুণবোধক বিশেষণ : এই ক্লাক বিশেষণেই যুক্ত হোবা বিশেষ্য বা সর্বনামটোৰ গুণ অৰ্থাৎ কেনেকুৱা তাক কয়।

ହଂ, ହିଂ, ମୁହିଁ, ଇଂ, ଓଂ, ଏଂ, ଇଂ	- ଭାଲ
ଈଂ, ଉଂ, ହିଂ, ଈଂ	- ବେଲା
ଈଂ, ଇଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ଉଷ୍ମ
ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ଧୁନୀୟା
ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ଜାଣ୍ଡା
ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ବୟସତ ସକ
ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ଶକତ
ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ, ଈଂ	- ମୂର୍ଖ, ଅଜ୍ଞାନ
ଈଂ, ଈଂ	- କୁହାଚ, ଆକ୍ରାନ୍ତ

দু, ম'ম	- সক		
ম'	বয়সত ডাঙৰ		
ম'ল, ৮, দু	বগা	দু	নীলা
দু	কলা	দুই	বঙা
ম'ল, ম'ল	হালধীয়া	ম'ল	সেউজীয়া
ম', ৮	মিঠা	ম', ৮	তিতা
ম'ল	কেঁহা	ম'	লুণীয়া
ম'ল	জলা	ম'ল	কোমল
ম'ল	টান, কঠিন	৮	উজ্ব, সহজ
৮, ৮	সবল	৮	অন্ধ, খেনা
৮	কণা	৮	বোবা
দু	কলা	৮	দীঘল
ম'ল	চুটি	ম'ল	বহল
৮	ধনী	ম'ল, ৮, ৮ ৮	দুখীয়া
৮	কণীয়া	ম', ৮	চিৰবোগী
৮, ৮, ৮	হুইপুই	ম'ল	ক্ষীণ, লাহি
ম'	চিঞা	ম'ল, ম'ল	কেচা
ম'ল, ৮	পকা	৮, দু	গেলা, পচা
ম', ম'ল, ৮	শুকান	ম', ম'ল, ৮	তিতা
ম'ল	জেকা	৮. ম'ল	চেঁচা
৮	পণ্ডিত	চোকা	
৮	পাগত	৮, ৮, ম'ল	টেঙা
ম'ল	একাজী	৮	কথকী
ম'ল, ম'ল	কপটীয়া	৮ ৮	পৰিশ্রমী
৮	নতুন		

খ) পরিমাণ বোধক বিশেষণ :-

এই বিলাক বিশেষণে বিশেষ্য পদটোর অর্থাৎ কিমান তাক কয় :

m°	কিমান		
m°, m°x	কেইটা		
m x	কিছুমান, অলপমান		
m, u°, m°	যথেষ্ট		
m, m, m°, m°	সম্পূর্ণ, পূৰা		
d, d d	বহুত, অনেক	d d	অতি হেপাহ
d x	অতি	d	অধিক
m	সকলোখিনি	m x m	আধা
m	প্রত্যেক		

গ) নির্দেশক / অনির্দেশক বিশেষণ :

এই বিলাক বিশেষণে বিশেষ্যটো কি তাক নির্দেশ কৰে বা অনির্দিষ্টতা দেখুৱায়। এই বিলাক শব্দ সাধাৰণ ভাবে সৰ্বনাম পদ হৈ হয়।

d, m d, m, m m	এইটো
d d, m d d	সেইটো, সৌটো
m, m	কি
x	কোন
m, m	কোনোবা এটা
x, m x	কোন
m, u m	যিটো
x, m x	কোনটো
m, m x	সকলো
m	প্রত্যেক
m d	সেইটো
m x	কিছুমান

ঘ) ক্রম বোধক বিশেষণ :-

একাধিক বিশেষ্যৰ পংক্তিৰ মাজত এটা বিশেষ্যৰ ক্রমিক স্থান বুজাবলৈ সাধাৰণতে সংখ্যা বিলাকে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সেই বিলাকেই এনে বিশেষণ। সংখ্যা বিলাকৰ বাহিৰেও অন্য কিছুমান এনে বিশেষণ আছে।

ৱৰ্দ্ধ, ৱৰ্দ্ধ ৱৰ্দ্ধ	আগৰ
ৱৰ্দ্ধ ৱৰ্দ্ধ, ৩ ৱৰ্দ্ধ ৱৰ্দ্ধ	পাচৰ
ৱৰ্দ্ধ ৱৰ্দ্ধ	পাচৰ (Next)
ৱৰ্দ্ধ	শেহৰ
১০, ১১, ১২	২য়
১৩, ১৪, ১৫	৩য়
১৬, ১৭, ১৮	৪ম
১৯	১ম
২০, ২১, ২২	২য়

সংখ্যা বিলাকে কেইটা তাক বুজালে বিশেষ্যৰ আগত ব্যৱহাৰ হয়। সংখ্যা বিলাকে ক্রমিক স্থান বুজালে বিশেষ্যৰ পাচত। যেনে :-

১০ ৱৰ্দ্ধ ৩ জন মানুহ ৱৰ্দ্ধ ১০ তৃতীয় জন মানুহ
২০ ৱৰ্দ্ধ ২ মাহ ২০ ৱৰ্দ্ধ বা ২০ ৱৰ্দ্ধ ১১ ২য় মাহ (পুহ মাহ)।

ঙ) নাম / বিশেষ্য বাচক প্রত্যয় বিশেষণ :-

বিশেষ্যটো বিশেষণ পদৰ পাচত দিলেই হয়। যেনে :-

১০ ৱৰ্দ্ধ টাই ভাষা ২০ ৱৰ্দ্ধ হাবিতলীয়া পানী, ফটিকা।

চ) সম্বন্ধ পদ :-

১) কাৰ তাক কোৱা — বিশেষ্যটোৰ পাচত দিলেই হয়।

ৱৰ্দ্ধ ৱৰ্দ্ধ মোৰ কিতাপ। ২০ ৱৰ্দ্ধ তাৰ গৰু।

২) ক'ৰ তাক বুজোৱা — বিশেষ্যটোৰ পাচত স্থান বুজোৱা বিশেষ্য দিলেই হয়।

২০ ৱৰ্দ্ধ ১০ ৱৰ্দ্ধ গড়গাৰৰ ঘৰ। ২০ ৱৰ্দ্ধ ১০ ৱৰ্দ্ধ গাৰৰ মানুহ।

ছ) ক্ৰিয়া বাচক বিশেষণ :-

এটা ক্ৰিয়া যদি বিশেষ্যৰ পাচত বহি বিশেষ্যটো কেনেকুৱা তাক কয় তেন্তে সেই ক্ৰিয়াটোও বিশেষণ ৰূপে পৰিগণিত হয়। যেনে -

১০. ম'দ ভাত খোৱা চাউল। ১১. কোৱা কথা

১২. চ'ৰি শুনা বাতৰি।

এনেবিলাক বিশেষণ থাকিলে বহু সময়ত ক্ৰিয়া-কৰ্ম যেন ধাৰণা হয় কিন্তু আচলতে ক্ৰিয়া কৰ্ম নহৈ ক্ৰিয়াটো বিশেষণহে হয়। তাৰোপৰি বহু সময়ত এনেদৰে থকা দুয়োটা শব্দ মিলি একোটা যৌগিক শব্দ হয়।

জ) বাক্যাংশ / খণ্ডবাক্য বিশেষণ :-

এটা শব্দই বিশেষণৰ কাম কৰাৰ দৰে শব্দৰ ক্ৰিয়াহীন সমষ্টি বা ক্ৰিয়া যুক্ত খণ্ডবাক্যই ও কৰিব পাৰে। তেনে সমষ্টি (বাক্যাংশ) বা খণ্ড বিশেষণ। যেনে :-

১৩. ম'দ ম'দ ম'দ ১৪. তুমি দেখা গৰুটো আমাৰ।

১৫. ১৬. ১৭. ১৮. সি কোৱা বাতৰিটো অসত্য।

একাদশ পাঠ বিশেষণৰ ব্যৱহাৰ

মন কৰিবলগীয়া দিশ :-

(ক) [১] বিশেষ্য পদটো আগত আৰু বিশেষণ পদটো তাৰ পাচত দিব লাগে।

[২] বিশেষ্য পদটো আগত আৰু সম্বন্ধ পদ হোৱা বিশেষ্য পদটো পাচত দিব লাগে।

★ দুটা বিশেষ্য শব্দ একেলগে বহিলে আগৰটো বিশেষ্য আৰু পাচৰটো বিশেষণ অথবা সম্বন্ধ পদ হ'ব পাৰে। নাইবা দুয়োটা মিলি এটা যৌগিক শব্দও হ'ব পাৰে।

[৩] ক্ৰিয়া পদে বিশেষণৰ কাম কৰিলে সি বিশেষ্যটোৰ পাচত বহে।

★ একেলগে এটা বিশেষ্য আৰু এটা ক্ৰিয়া থাকিলে বুজিব লাগে ক্ৰিয়াটো পাচত

থাকিলে সি বিশেষণো হব পাৰে অথবা দুয়োটা মিলি এটা ক্ৰিয়া বাচক যৌগিক বিশেষ্য পদ হব পাৰে। ক্ৰিয়াটো আগত থাকিলে বুজিব লাগে সি ক্ৰিয়াৰ কাম আৰু পাচৰ বিশেষ্যটোৱে কৰ্মৰ কাম কৰে।

[৪] এটা বিশেষ্যৰ লগত ১ ৰ বাহিৰে অন্য সংখ্যা থাকিলে সংখ্যাটো যদি আগত দিয়া হয় সি বিশেষ্যটোৰ পৰিমাণ অৰ্থাৎ কেইটা তাক বুজায় আৰু সংখ্যাটো যদি পাচত দিয়া হয় (কেতিয়াবা আগত “তি” যোগ দি) তেন্তে সি ক্ৰমৰ স্থান বুজায়।

[৫] বিশেষ্যৰ লগত উপশব্দ থাকি সংখ্যা যুক্ত হ’লে পৰিমাণ বুজাবলৈ সংখ্যাটো উপশব্দৰ আগত ক্ৰম বাচক বিশেষণ বুজাবলৈ উপশব্দৰ পাচত (কেতিয়াবা আগত “তি” যুক্ত কৰি) দিয়া হয়। যেনে :-

বিশেষ্য + সংখ্যা + উপশব্দ = পৰিমাণ। বিশেষ্য + উপশব্দ + সংখ্যা = ক্ৰমিক স্থান বাচক বিশেষণ।

[৬] উপশব্দ বিশেষ্যৰ লগত বিশেষণ যোগ হবলৈ হ’লে বিশেষ্যটোৰ পাচতে বিশেষণটো আৰু তাৰ পাচতহে উপশব্দটো হয়।

[৭] আগত বিশেষণটো পাচত বিশেষ্যটো হ’লে সাধাৰণতে দুয়োমিলি এটা যৌগিক শব্দহে হয়। বিশেষ্য বিশেষণ নহয়।

(খ) ১] এটা বিশেষ্যৰ দুটা বা তিনিটা একেজাতীয় বিশেষণ থাকিলে প্রতিটো বিশেষণৰ লগতে বিশেষ্য উল্লেখ কৰিব লাগে। একজাতীয় নহ’লে বিশেষণ পংক্তি হয়।

২] এটা বিশেষণে দুটা অধিক বিশেষ্যৰ গুণ বুজালে প্রতিটো বিশেষ্যৰ লগতে বিশেষণটো উল্লেখ কৰিব লাগে।

৩] বিশেষ্য শব্দ ভাবাবিধি ক্ৰিয়াৰ পূৰক (Complement of Incomplete Verb) হ’লে কেবল বিশেষণটো নহৈ লগত সি গুণ বুজোৱা বিশেষ্যটোও দিব লাগে।

গ) বিশেষণ পংক্তি : বহু বিশেষণ বা সম্বন্ধ পদ একোটা বিশেষ্যৰে পংক্তি বা ক্ৰমাগত শাৰী হ’লে বিশেষণবোৰ বা সম্বন্ধ শব্দবোৰ য’তে ত’তে লিখিলে নহয় বিশেষ স্থানতহে বহুবাৰ লাগে।

এনে কৰোঁতে কেইবাটাও বস্তুলৈ মন কৰিব লগীয়া হয়। বিশেষ্যটোৰ উপশব্দ, লিঙ্গ-কাৰক, বচন কাৰক শব্দ, সংখ্যা বা পৰিমাণ বাচক শব্দ গুণ বোধক, পৰিমাণ বোধক

নিৰ্দেশক বোধকাৰি বিশেষণ শব্দ, সম্বন্ধ পদ আদি আৰু এই বিলাকৰ কোনটো স্থানত
বহুবাৰ লাগে ইত্যাদি।

মন কৰিব লগীয়া দিশ :

- ১] লিঙ্গ কাৰক শব্দ থাকিলে তাক বিশেষ্যটো লগতে লিখি পাচত অন্য বিলাক
লিখা হয়।
- ২] গুণ বোধক (অৰ্থাৎ কেনেকুৱা বুজায়) বিশেষণ থাকিলে বিশেষ্যবোৰ ঠিক পাচতে
বহুৱাই তাৰ পাচত অন্য বিলাক বহুৱা হয়।
- ৩] বিশেষণটো যোগ কৰি বিশেষ্য বিশেষণ দুয়োটাৰে সমষ্টিক এটা যৌগিক শব্দ
(বিশেষ্য) ৰূপে চাই সেই যৌগিক বিশেষ্যটোৰ পাচত বহিব লগীয়া বিশেষণটোৰ
পাচত বহুৱাব লাগে।
- ৪] সম্বন্ধ পদ থাকিলে বিশেষ্যটোৰ পাচত বহিব লগীয়া বিশেষণটোৰ পাচত বহুৱাব
লাগে।
- ৫] সম্বন্ধ পদ থাকিলে তাৰো বিশেষণ বা সম্বন্ধ পদ আছে নেকি চাব লাগে। যদি
আছে তাক সম্বন্ধ পদটোৰ পাচত বহুৱাব লাগে।
- ৬] উপশব্দ থাকিলে বিশেষণৰ পাচত দিব লাগে (সম্বন্ধ পদৰ ক্ষেত্ৰতো সেয়ে)।
(সম্বন্ধ পদবো নিজা উপশব্দ, লিঙ্গ, বিশেষণ সম্বন্ধ পদ থাকিব পাৰে)।

উদাহৰণ:

কীদি দ' মূ কীদি মৰ

বীন নাই উ বীন কাও —

.

এইটো মোৰ ঘৰ/এইটো ঘৰ মোৰ

দুট চ' ম' মূদি চ' .

নঙ মাউ চাম লুক দী —

তোমাৰ ভায়েৰ ভাল লৰা

মূ চ' চ' চ' ম' ম' দা

হ মাউ মাও পা তি না —

তোমাৰ নতুন গৰুটো পথাৰত চৰিছে।

ম' মূ দূদি চ'

কা উ নুক দাম — কাউৰী কলা।

ম'দি চ'দি ম'দি মূ ম'দি চ' ম' লিক দেও আন উ লিক খম টাই—

বঙা কিতাপটো আহোম ভাষাৰ কিতাপ।

পূজ সম টহি ॥ ৬১ ॥

যু ক্স মঃ নঃ যু অ° নঃ অ° ৩১৪ ফুলেও লাছাম জুতি চেটাই মাঙ-
লাছাম নামৰ কোনোবা এটা (মানুহ) দিহিং নগৰত (বা ৰাজধানীত) থাকে।

(၁) ကပ် ခံ့ ကျင့် ဗဇိ ကျင့် ဘေဏ် ဟု နှ

কাও চম কুন মাও কুন ফুক ফু লেও -

মই এজন বগা শকত মানুহ লগ পালো।

ယုဒ^၁ ဘ^၂ ဒု^၃ င်^၄ င်^၅ ကျက်^၆ ဝါ^၇ ကာလ^၈

હુદી ચાઈ દી નામ નામ અક તિ કાત —

বহুত ভাল ভাল গরু মহ বজাৰত ওলায়।

মুখা দিই নং মুখা চুটি লুক নান চাম লুক মঙ - সেই লবাটো টেঙব।

တရားရုံးက ချုပ်ဆိုထားသော အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍

কুম খুঙ ফু প লুক ফিত ছুঙ ফু — খঙাল মানুহ জনে দোষী লৰা দুটাক কোবালে।

ਦੁੱਟਿ ਖਰਿ ਖੁੰ ਮੰ ਪ੍ਰ ਮੁੰਦਿ ਮੰਗਿ ਨਉ ਮਾਨ ਮਾਭ ਕੀ ਖੁੰ ਛਨ ਨਿਕ —

তোমাৰ কেইজন ভায়েৰে পঢ়িছে?

(១) ករណី គួរ ឲ្យ យល់ ថា មាន ការ បំពាន ច្បាប់

কাও দু বীন নান চে ছণ্ড পী কই প মান মাও —

মই তোমাৰ দেউতাৰ ককায়েকৰ গড়গাৰ্হঁত থকা সেই ঘৰটো দেখিছো।

អ្នក ក៏ ប្រាប់ ឲ្យ ដឹង ម្តង ក៏ ម្តង ហើយ ទៀត ក៏ ប្រាប់

হাউ কাও লিক দেঙ মাও আও মা লুক তী কাত—

তোমাৰ বজাৰৰ পৰা অনা ৰঙা কিতাপটো মোক দিয়া।

၁၆ ဇူလိုင် ၁၉၆၆ ခုနှစ်

মান তাক হিফা কাও বান পী কাই কাও -

সি মোৰ ককাইদেউৰ ঘৰৰ পুৰণা বেৰখন ভাঙিছে।

မူ ငွ် ၎င်း ကျင့် ဖန်၊ မှီ သို့ လုပ် ကံလက် စေ့

হুদাম নান কুন ফান ফু নাই লঙ কেক বাই দাই—

লংকাৰ এই দুখীয়া মানুহ জনৰ সেই ক'লা গৰুটো মৰিল।

দ্বাদশ পাঠ বিশেষণৰ তুলনা

- (ক) দুটা বিশেষ্য পদ এটা বিশেষণে বুজোৱা গুণৰ তুলনা হ'লে (গুণৰ কম বেছি) যিটো বিশেষ্যৰ গুণক তুলনা কৰা হয় সেই বিশেষ্যটোক কৰ্ত্তা কবিব লাগে। বিশেষণবোৰৰ আগত *ৱীৰ্ষ* দিব লাগে আৰু যিটো বিশেষ্যৰ গুণৰ লগত কৰা হয় সেই বিশেষ্যৰ আগত *নৰ্ষ* বা *দৰ্ষ* যোগ দিব লাগে।

উদাহৰণঃ

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ দৰ্ষ দৰ্ষ ৱীৰ্ষ দ

তু খাই খেও লুঙ লুক তু হ — গকতকৈ মহ ডাঙৰ / মহ গকতকৈ ডাঙৰ।

নৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

হৰি উ খেও বঙ ত লুক যদু — হৰি যদুতকৈ পৰিশ্ৰমী।

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

কাই নাই উ খেও পু চে কাই নান — এইটো কুকুৰা সেইটোতকৈ শকত।

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

নঙ কাও খেও লিও লুক নঙ মাও — মোৰ ভাই তোমাৰ ভায়েকতকৈ টেঙৰ।

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

দাই কিন নাম লেত খেও দী চে দাই কিন নাম জিন —

তপত পানী খোৱাটো চেঁচা পানী খোৱাতকৈ ভাল।

- (খ) একোটা বিশেষ্যৰে দুটা বিশেষণৰ তুলনা হ'লে যিটোক তুলনা কৰা হয় তাৰ আগত *ৱীৰ্ষ* আৰু যিটোৰ লগত তুলনা কৰা হয় তাৰ আগত *দৰ্ষ* বা *নৰ্ষ* দিব লাগে।

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

সি খঙালতকৈ বেছি টেঙৰ / সি যিমান খঙাল তাতকৈ বেছি টেঙৰ।

ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ ৱীৰ্ষ

তোমাৰ দেউতা ধনীতকৈ বেছি ৰগীয়া / যিমান ধনী তাৰ তুলনাত বেমাৰী।

- (গ) “অটাইতকৈ” “সকলোতকৈ” বুজোৱা তুলনা হ'লে অৰ্থাৎ সকলোখিনি বিশেষ্যৰ

ভিতৰত কোনো এটাৰ বিশেষণৰ গুণৰ পৰিমাণ অন্য প্ৰত্যেকৰ গুণৰ লগত তুলনা কৰিলে বিশেষণটো আগত ১০১৪ আৰু ১০১৫ বা ১০১৬ পাচত ৫ ৫ বা ৫৪ ১০ দিব লাগে। নতুবা ১০১৫ , ১০১৬ ৰ পাচত বিশেষ্যটো দি তাৰ পাচত ৫ ৫ বা ৫৪ ১০ দিব লাগে।

उद्गाहवन :

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

তু চাঙ উ খেও জাও লুক তু টাঙ লাই—হাতী আটাইতকৈ ডাঙৰ জন্তু।

၂၇၂ နံ နေ့ နေ့ နေ့ နေ့ နေ့

মনি উ খেও দী চে নাম নাম — মনি আটাইতকৈ ভাল।

[illegible]

মী নানছীকাফা জাঙ খেএ জু লুক টাঙ লাই—

সেই কানত হুঁকাফা আটাইতকৈ ক্ষমতা শালী বজা আছিল।

ကျင့် ခေါ်ခံ ၏ ဟုတ် ငှ် ငှ် ကျင့် ခေါ်ခံ ၏ ဟုတ် ငှ် ငှ်

কুন খেও বা লুক নাম নাম উ কুন খেও বাও লুক তাও লাই—

আটাইতকৈ বগীয়া মানুষজন আটাইতকৈ দুখীয়া।

ত্রয়োদশ পাঠ

বিশেষ্যৰ পৰিচয় বাচক বিশেষ্য শব্দ বা বাক্যাংশ আৰু সম্বন্ধপদ

কোনো বিশেষ্য শব্দ বা বাক্যংশ এটা বিশেষ্য পদৰ ঠিক পিচতে বহি বিশেষ্য পদটোৰে বুজোৱা ব্যক্তি বা বস্তুটোকে বুজায় আৰু তাৰ বৰ্ণনামূলক পৰিচয় দিলে সেই বিশেষ্য শব্দ বা বাক্যংশক ইংৰাজী ভাষাত Case in Apposition বোলে। আহোম ভাষাটো এনে পৰিচয় বাচক বিশেষ্য আছে। এনে পৰিচয় বাচক বিশেষ্য বিলাক বিশেষ্যৰ পদটোৰ পাচতহে বহে।

এনে পৰিচয় মূলক শব্দ আৰু সম্বন্ধ পদ দেখাত দুয়োটা একে যেন লাগে কিন্তু অৰ্থ

বেলেগ। ইহঁতৰ ব্যৱহাৰৰ সাদৃশ্য হেতুকে বহু সময়ত অৰ্থৰ বিভ্ৰাট ঘটাৰ সম্ভাৱনা আছে।
মন কৰিব লগীয়া কথা :-

- ১) দুটা বিশেষ্য একেলগে থাকি প্ৰত্যেকটোৱে যদি একেটা বস্তুকে বুজায় আৰু আগৰটো “কোন বা কি” তাক পিচৰটোৱে কৈ দিয়ে তেন্তে আগৰটো “মূল বিশেষ্য” পদ আৰু পিচৰটো হয় “পৰিচয় বাচক” বিশেষ্য (Case in Apposition)।
- ২) দুটা বিশেষ্য একেলগে থাকি আগৰটো “কাৰ বা ক’ৰ” তাক যদি পিচৰটোৱে কৈ দিয়ে তেন্তে আগৰটো হয় “মূল বিশেষ্য” আৰু পিচৰটো হয় সম্বন্ধ পদ, আৰু আগৰটো “কেনেকুৱা” তাক যদি পিচৰটোৱে কৈ দিয়ে পিচৰটো হয় বিশেষণ।
- ৩) বহু সময়ত এটা বিশেষ্য আৰু তাৰ সম্বন্ধ পদ লগ লাগি একগোট হৈ (বাক্যাংশ হৈ) একোটা পৰিচয় মূলক বাক্যাংশ হয়।

উদাহৰণ :-

মূৰ্খ চৰ্দ্দ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ

লুক মান হী তেউ ফা হিত চাও — পুতেক হীতেউ ফা বজা হয়।

মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ

হী তেউ ফা লুক মান হী কা ফা হিত চাও —

হীকাফা পুতেক হীতেউ ফা বজা হ’ল।

* ১ম বাক্যত মূৰ্খ চৰ্দ্দ মূল বিশেষ্য মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ = মূৰ্খ চৰ্দ্দ ৰ পৰিচয়

২য় বাক্যত মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূল বিশেষ্য মূৰ্খ চৰ্দ্দ পৰিচয়

মূৰ্খ চৰ্দ্দ মূৰ্খ মূৰ্খ পৰিচয় মূৰ্খ মূৰ্খ - মূৰ্খ চৰ্দ্দ ৰ সম্বন্ধ পদ।

পৰিচয় সম্বন্ধ পদ।

মূৰ্খ চৰ্দ্দ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ চৰ্দ্দ লুক মান হী তেউ ফা পিন খুন —

হীতেউ ফা পুতেক বজা হ’ল / হীতেউ ফা মূৰ্খ চৰ্দ্দ ৰ সম্বন্ধ পদ।

মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ

মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ মূৰ্খ

দে তাঙ লুঙ নঙ চাম হেউ তাই ছি — বৰপাত্ৰ গোহাঁই লাকুদেৱৰ ভায়েক নাওশলীয়া

ফুকনক ককাই ভাই পো পোবালীৰে সৈতে মৰালে।

১০৪ ৮; ৫৪ ৩° ৩৩° ৩৪ ১০° ৭৩ ৩০° ৩০° ৩° ৩° ৫° ৩° ৩°
চাও মাৰাওকী লুক লান চিঙ জপৰ জল হেউ হিত ক ছেক — জপৰজল চেতিয়াব
নাতিয়েক মৰাঙি খোৰা গোহাঁইক সেনাপতি পাতিলে।

০° ৩° ১০° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩°
তি লাচিত লুক ফুকে লুঙ লান ফী মা চাম হেউ জু তি ছাউ লা — লান ফিমা বৰবৰৰ
পুতেক লাচিতক ছাউ লাভ বখালে।

৫ ৩° ৫° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩° ৩°
লঙ কা তঙ নাম তি লাও — মুছলমানৰ সেনাপতি বামসিংহ লুহিতেদি ভটিয়াই গ'ল।

০° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫° ৫°
তি নৰনাৰায়ণ খুন কত ছ চাও ফা চাও হাউ চাও ছাও তু — কোঁচ বজা নৰনাৰায়নলৈ
স্বৰ্গদেৱে দুটা হাতী দিলে।

* *

চতুৰ্দশ পাঠ ক্ৰিয়া পদ

ক্ৰিয়া পদে কৰা কাম :—

- ১) ক্ৰিয়াই কোনো এটা কাম বুজায়।
- ২) সেই কামটো সম্পন্ন কৰা বা হোৱা বুজায়।
- ৩) ক্ৰিয়াটোৰে বুজোৱা কামটো সম্পৰ্কে অৰ্থাৎ হোৱা বা থকা বা সম্পন্ন কৰাৰ
ক্ষেত্ৰত কোনো এটা বিশেষ্যৰ বিষয়ে একোষাৰ কথা কয়।

ক্ৰিয়াৰ ক্ষেত্ৰত শিকিব লগীয়া বিষয় :—

- ১) কাল : ক্ৰিয়া সম্পন্ন হোৱা সময় আৰু লক্ষণ।
- ২) ক্ৰিয়া বিভক্তি।
- ৩) সমাপিকা, অসমাপিকা, Participle, Infinitive।
- ৪) বিভিন্ন ভাবানুযায়ী বিভিন্ন সহায়কাৰী ক্ৰিয়া।

- ৫) পাঁচনি ক্ৰিয়া - সিদ্ধা সাধ্যা ক্ৰিয়া।
- ৬) সৰ্ত্ত পৰিণাম বাচক বাক্যত ক্ৰিয়া।
- ৭) বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বাক্যত ক্ৰিয়া (সাধাৰণ কথা : হা বাচক না বাচক, প্ৰশ্ন, আদেশাৰ্থক, আশীৰ্বাদ কামনা, প্ৰস্তাবাদি)।
- ৮) সদুগামী আবৃত ক্ৰিয়া।
- ৯) দ্বিপদ কপী ক্ৰিয়া।

ক্ৰিয়াৰ লগত জড়িত বিষয় :-

- ১) কৰ্ত্তা ২) কৰ্ম ৩) পূৰক ৪) ক্ৰিয়া বিশেষণীয়, ক্ৰিয়া বিশেষণ পদ।

সমাপিকা আৰু অসমাপিকা ক্ৰিয়া :-

সমাপিকা ক্ৰিয়া : একোটা পূৰ্ণ ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈকে একোটা কথা কোৱা হয়। কৰ্ত্তা আৰু এটা ক্ৰিয়া কলেই এটা ভাৱ পূৰ্ণ হ'ব পাৰে আৰু তেতিয়াই ই এটা কথা বা বাক্য হৈ পৰে। যেনে :- $m\bar{o} \text{ } \bar{u}^{\circ}$, $\bar{u}^{\circ} \bar{u}^{\circ}$, $\bar{u}^{\circ} \bar{u}^{\circ} \bar{u}^{\circ}$ এনেদৰে কৰ্ত্তাৰ লগত যি ক্ৰিয়াটো কলে ভাৱ পূৰ্ণ হৈ একোটা বাক্য বা কথা একোটা হয় সেই ক্ৰিয়াকে “সমাপিকা ক্ৰিয়া” বোলে।

একোটা ক্ৰিয়া পদ সমাপিকা ক্ৰিয়া হ'বলৈ হ'লে ইয়াৰ লগত “ক্ৰিয়া বিভক্তি” যোগ হ'ব লাগে বা বিশেষ ভাৱ প্ৰকাশক কোনো “সহায়কাৰী ক্ৰিয়া” যোগ হ'ব লাগে।

সমাপিকা ক্ৰিয়াই কৰ্ম সম্পাদানৰ সময়, লক্ষণ আদি বুজাবৰ বাবে কাল নিৰ্দেশ কৰে বিভিন্ন কাল বুজাবলৈ বিভিন্ন ক্ৰিয়া বিভক্তি যোগ কৰা হয়। কেতিয়াবা কেতিয়াবা ক্ৰিয়া বিভক্তি ক্ৰিয়াৰ লগত ওলাই নেথাকিলেও বুজিব লাগে যে বিভক্তি চিনটো উহা হৈছে আছে।

ভাৱ প্ৰকাশ কৰা বাক্য বা কথা নহৈ অসম্পূৰ্ণ কথাহে হয় তেন্তে সেই ক্ৰিয়াক “অসমাপিকা ক্ৰিয়া” বোলে।

অসমাপিকা ক্ৰিয়াত ক্ৰিয়া বিভক্তি যোগ নহয়। কেতিয়াবা কেৱল ক্ৰিয়া পদটোৱেই হয়। কেতিয়াবা ক্ৰিয়াৰ লগত \bar{u}° , \bar{u}° , \bar{u}° , \bar{u}° , $\bar{u}^{\circ} \bar{u}^{\circ}$, $\bar{u}^{\circ} \bar{u}^{\circ}$ চিন কেইটা যোগ কৰি অসমাপিকা ক্ৰিয়া কৰা হয়।

অসমাপিকা ক্ৰিয়াৰ লগত সাধাৰণতে কালৰ কোনো সম্পৰ্ক নেথাকে। সকলো কালতে একে দৰে থাকে। কিন্তু এটা ক্ৰিয়া সম্পন্ন হোৱাৰ আগত অন্য এটা ক্ৰিয়া সম্পন্ন

হোৱা ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈ (অৰ্থাৎ পুৰাণটিত ভাৱ) আগতে সম্পন্ন হোৱা ক্ৰিয়াটোত হুঁ
 নু বা নু চিন দি পুৰাণটিত অসমাপিকা কৰা হয়।

সহায়কাৰী ক্ৰিয়া :- বিশেষ বিশেষ অৰ্থ বা ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈ সমাপিকা ক্ৰিয়াৰ
 লগত কিছুমান ক্ৰিয়া পদ যোগ দিয়া হয়। এই ক্ৰিয়া পদৰ সহায়ত প্ৰয়োজনীয় ভাৱটোহঁত
 প্ৰকাশ হয়। এনে বিলাক ক্ৰিয়া পদকে সহায়কাৰী ক্ৰিয়া বোলা হয়।

যেনে :-

৪দী ৱৰ্ণ হুঁ	সি পঢ়িব পাৰে।
৪দী ৮দী ৮	সি যাব পাৰে (যোৱাৰ সম্ভাৱনা)
৪দী ৱৰ্ণ ৮	সি যোৱা উচিত।
৪দী ৱ ৮	সি যাব লগা হৈছে।

পঞ্চদশ পাঠ কাল : ক্ৰিয়া বিভক্তি

প্ৰতিটো সমাপিকা ক্ৰিয়া বাক্যত ব্যৱহাৰ হওঁতে একোটা কাম, সেই কাম সম্পাদন
 হোৱা সময় আৰু লক্ষণ নিৰ্দেশ কৰে। এই সময় আৰু লক্ষণ দুয়োটোকে একত্ৰ কাল বোলে।

কাল বিভাজন :- সমাপিকা ক্ৰিয়াই নিৰ্দেশ কৰা সময়টো অনুসৰি ক্ৰিয়া কাল তিনিটা -

বাক্যটোৰ বক্তাই কথা কোৱা সময় খিনি ক্ৰিয়াটোৱে বুজালে বা সামৰি ললে সি হয়
 “বৰ্তমান কাল” কথা কোৱা সময়ৰ আগতে পাৰ হৈ যোৱা সময় বুজালে “অতীত কাল”
 কথা কোৱা সময়ৰ পাচৰ আহিব লগীয়া সময় বুজালে হয় “ভৱিষ্যত কাল”।

ক্ৰিয়াই নিৰ্দেশ কৰা লক্ষণ কেইটা মান হৈছে : (ক) নিদিষ্ট লক্ষণৰ ইঙ্গিত বা
 সাধাৰণভাৱে একোটা সময়ৰ ইঙ্গিত (খ) ক্ৰিয়াই বুজোৱা কাম নিদিষ্ট ক্ষণত চলি থকা বা
 ক্ষণৰ পূৰ্বে অন্ত পৰা (গ) কামটো আৰম্ভ হৈ অন্ত হোৱা আৰম্ভ হৈ আংশিক ভাৱে বাকী
 থকা। এনে লক্ষণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কাল হয় ৪ প্ৰকাৰৰ।

১) সাধাৰণ কাল : ক) সাধাৰণ বৰ্তমান খ) সাধাৰণ অতীত গ) সাধাৰণ ভবিষ্যত
 ২) ঘটমান কাল : নিৰ্দিষ্ট ক্ষণ বুজায়, ক্ষণটোত ক্ৰিয়াৰ কাম চলি থকা ক্ষণটোৰে
 পূৰ্বে কাম আৰম্ভ হোৱা আংশিক সম্পন্ন হৈ আংশিক বাকী থকা
 অন্ত নোহোৱা বুজায়। এনে কাল (ক) ঘটমান বৰ্তমান (খ) ঘটমান
 অতীত (গ) ঘটমান ভবিষ্যত।

৩) পূৰ্বঘটিত কাল : নিৰ্দিষ্ট ক্ষণ বুজায়, ক্ষণটোৰ আগতে ক্ৰিয়াৰ কাম আৰম্ভ হৈ অন্ত
 হোৱা কিন্তু ক্ষণটোলৈকে কামটোৰ কোনো ফলাফল প্ৰতিক্ৰিয়া
 আদি থকা বুজায় এনে কাল (ক) পূৰ্বঘটিত বৰ্তমান (খ) পূৰ্বঘটিত
 অতীত (গ) পূৰ্বঘটিত ভবিষ্যত।

৪) পূৰ্বঘটিত ঘটমান কাল : নিৰ্দিষ্ট ক্ষণ বুজায়। নিৰ্দিষ্ট ক্ষণটোৰ আগতে ক্ৰিয়া কাম
 আৰম্ভ হয়। ক্ষণটোলৈ আৰম্ভণিৰ পৰা কামটো চলি থাকে।
 ক্ষণটোতো কাম চলি থাকে কামটো ক্ষণটোতো অন্ত নহৈ আংশিক
 বাকী থাকে। এনে কাল হ'ল (ক) পূৰ্বঘটিত ঘটমান ভূত (খ)
 পূৰ্বঘটিত ঘটমান বৰ্তমান (গ) পূৰ্বঘটিত ঘটমান ভবিষ্যত

ওপৰোক্ত ২, ৩, ৪ এই নিৰ্দিষ্ট ক্ষণ নিৰ্দেশ কৰা কাল কেইটাত নিৰ্দিষ্ট ক্ষণ কেইটা
 অতীত, বৰ্তমান, ভবিষ্যত কালত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা মতে সিহঁতৰো অতীত, বৰ্তমান, ভবিষ্যত
 হোৱাটো নিৰ্ণয় হয়।

এই কেইটাৰ ওপৰিও অন্য এটা কাল হ'ল “সম্ভাব্য ভূত কাল” ক্ৰিয়াই বুজোৱা
 কামটো অতীতত সম্পন্ন কৰাৰ সম্ভাৱনা আছিল বা ইচ্ছা আছিল কিন্তু কামটো সম্পন্ন কৰা
 নহ'ল তেনে অৰ্থ বুজালে “সম্ভাব্য ভূত কাল” হয়।

মন কৰিব লগীয়া যে টাই আহোম ভাষাত এটা বৈশিষ্ট্য যে প্ৰাতিপাদিকেই হওক
 বা ধাতুৱেই হওক ইহঁতৰ লগত বিভক্তি, প্ৰত্যয় বা অন্য কোনো সহায়কাৰী শব্দ যোগ হলেও
 কাল, লিঙ্গ, বচন ইত্যাদি ভেদেও মূল শব্দৰ কোনো ৰূপান্তৰ নঘটি একেই থাকে।

মূল ক্ৰিয়া শব্দৰ ৰূপ একেই থাকে। বিভিন্ন কাল বুজাবলৈ মূল ক্ৰিয়া শব্দৰ
 লগত মাত্ৰ কিছুমান শব্দ বা চিন যোগ কৰা হয়। এই শব্দ বা চিন বোৰকে ক্ৰিয়া বিভক্তি
 বোলে।

	বৰ্তমান	অতীত	ভবিষ্যত
সাধাৰণ	কেৱল ক্ৰিয়া	ক্ৰিয়া + m' ক্ৰিয়া + n/n' ক্ৰিয়া + w' ক্ৰিয়া + $w'o, w'$	o' + ক্ৰিয়া $o'm'$ = ক্ৰিয়া

	বৰ্তমান	অতীত	ভবিষ্যত
ঘটমান	ক্ৰিয়া + n'	ক্ৰিয়া + $n' w'o$	o' + ক্ৰিয়া + n'
Continuous	ক্ৰিয়া + w'	ক্ৰিয়া + $w' w'o$	$o'm'$ + ক্ৰিয়া + w'
পূৰ্ণঘটিত ঘটমান	ক্ৰিয়া + m'	ক্ৰিয়া + $m' + w'o$	ক্ৰিয়া + o' + n'
		ক্ৰিয়া + $w'o n/n'$	o' + ক্ৰিয়া + m'
		ক্ৰিয়া + $w'o + w'$	o' + ক্ৰিয়া + $w'o$
পূৰ্ণঘটিত	ক্ৰি + $n' + m'$	ক্ৰি + $n' m' w'o$	ক্ৰিয়া + $o' n' m'$
সম্ভাব্য ভূত তথা		$n' o' + ক্ৰি + m'$	
ভূত ভবিষ্যত		$n' o' + ক্ৰি + w'o$	

মন কৰিব লগীয়া :-

- ১) কেৱল ক্ৰিয়াৰে সাধাৰণ বৰ্তমান কালৰ ক্ৰিয়া হয়। কিন্তু কেৱল ক্ৰিয়াৰে অসমাপিকা ক্ৰিয়া আৰু উদ্দেশ্য বোধকাৰী ক্ৰিয়াও হ'ব পাৰে।
- ২) ঘটমান কালত w' n' বা $n'w'o$ লাগে।
- ৩) পূৰ্ণঘটিত কালত m' বা দ্বিত্ব অতীত লাগে।
- ৪) পূৰ্ণঘটিত ঘটমান কালত ঘটমান চিন w' n' , $n'w'o$ আৰু পূৰ্ণঘটিত চিন লাগে m'
- ৫) ভবিষ্যত কালৰ চিন o' , $o'm'$
- ৬) বৰ্তমান কালৰ ক্ৰিয়াৰ লগত উপযুক্ত স্থানত $w'o$ দিলে অতীত o' দিলে ভবিষ্যত কাল হৈ পৰে। বাক্যৰ শেষত $w'o$ দিলে গোটেই কথা খিনি অতীত আৰু আৰম্ভত o' দিলে ভবিষ্যত কাল হৈ পৰে।

- ৭) ক্ৰিয়া - ক্ৰিয়া বিভক্তি একে লগে নেথাকি মাজত অন্য শব্দ লৈ আতৰা আঁতৰি হৈ থাকিবও পাৰে।
- ৮) বিষয় বস্তু বা অন্য কথাৰ পৰা যদি ক্ৰিয়াৰ কালৰ বিষয়ে ধাৰণা হ'ব পাৰে তেন্তে ক্ৰিয়াৰ লগত ক্ৰিয়া বিভক্তি চিন যোগ নিদিলেও হয়।
- ৯) বাক্যত ক্ৰিয়া যুক্ত বাক্যাংশ থাকিলে সেই বাক্যাংশতো পূৰ্ণ বাক্যৰ দৰে ক্ৰিয়া বিভক্তি প্ৰয়োজন মতে ব্যৱহাৰ হয়।

৩০০ ক্ৰিয়াত বিভিন্ন কালত বিভিন্ন ক্ৰিয়া বিভক্তি যোগ।

ক] বৰ্তমান - সাধাৰণ -	m ^০ m ^০ d	মই খাওঁ।
ঘটমান -	m ^০ m ^০ d n ^০ m ^০	মই খাইছো/খাই আছে।
পূৰ্বাঘটিত -	m ^০ m ^০ d m ^০	মই খালো।
পূঃ ঘঃ ঘটমান -	m ^০ m ^০ d n ^০ m ^০ m ^০	(মই তেতিয়াৰ পৰা এতিয়াও) খাই আছে, মই খাই আহিছো।
খ] অতীত - সাধাৰণ -	m ^০ m ^০ d m ^০	
	m ^০ m ^০ d w ^০	মই খাইছিলো।
	m ^০ m ^০ d n ^০	
ঘটমান -	m ^০ m ^০ d n ^০ m ^০ w ^০	(সেই ক্ষণত) মই খাই আছে।
	m ^০ m ^০ d n ^০ w ^০	" " "
পূৰ্বাঘটিত -	m ^০ m ^০ d m ^০ w ^০	(সেই ক্ষণৰ আগেয়ে) মই খালো।
	m ^০ m ^০ d w ^০ n ^০	" " "
পূঃ ঘঃ ঘটমান -	m ^০ m ^০ d n ^০ m ^০ m ^০ w ^০	(আগৰে পৰা সেই ক্ষণলৈকে) মই খাই আহিছিলো।
সম্ভাব্য ভূত -	m ^০ m ^০ n ^০ m ^০ d w ^০	মই খালো হেতেন।
গ] ভবিষ্যত - সাধাৰণ -	m ^০ n ^০ m ^০ d	
	m ^০ n ^০ m ^০ d	মই খাম।
ঘটমান -	m ^০ n ^০ m ^০ d n ^০ m ^০	(সেই ক্ষণত) মই খাই থাকিম।
	m ^০ m ^০ d n ^০ w ^০	" " "

পূৰ্বাঘটিত - $m^f m^d a^o m^f$ (সেই ক্ষণৰ আগেয়ে) মই খায়।
 $m^f a^o m^d m^f$ " " "
 পূঃ ঘঃ ঘটমান - $m^f m^d a^o m^f m^f m^f$ (আগৰে পৰা সেই ক্ষণলৈকে)
 মই খাই থাকিম।

ষষ্ঠদশ পাঠ : বিভিন্ন কালৰ ব্যৱহাৰ (Uses of Tense)

ক] সাধাৰণ কালৰ ব্যৱহাৰ :-

ক্ৰিয়াই নিৰ্দেশ কৰিব লগীয়া সময়টো যদি সাধাৰণ ভাবে অতীত, বৰ্তমান, ভবিষ্যত হয় কোনো বিশেষ ক্ষণ একোটা নিৰ্দেশ নকৰে বৰং এছোৱা সময়হে বুজায়, ক্ৰিয়াৰ কামটো প্ৰকৃতিগত ভাবে বা অভ্যাসগত ভাবে বা সচৰাচৰ ভাবে হোৱা বুজায়, কোনো এছোৱা সময়ৰ ভিতৰত হোৱা বুজায় তেন্তে সেই ক্ৰিয়াৰ কাল হয় সাধাৰণ কাল।

যি ছোৱা কালৰ ভিতৰত কামটো সম্পাদন হোৱা বুজায় সেই ছোৱা কাল যদি গোটেই অতীত সময় চোৱা বা তাৰ ভিতৰৰে কোনো এছোৱা হয় তেন্তে সি হয় সাধাৰণ অতীত। সেই সময় ছোৱাৰ ভিতৰত যদি বৰ্তমান (অৰ্থাৎ কথোটা কোৱাৰ সময়টো) সময়টো সোমাই থাকে তেন্তে সিয় হয় সাধাৰণ বৰ্তমান। আৰু সেই সময়ছোৱা গোটেই ভবিষ্যত সময় ছোৱা বা তাৰ ভিতৰৰ কোনো এছোৱা হয় তেন্তে সিয় হয় সাধাৰণ ভবিষ্যত।

উদাহৰণ :-

- ১] $m^d m^f m^f a^o m^d m^f m^f$ বান অক তি বান অক — বেলি পূৰ্বফালে ওলায়।
 $m^d m^f a^o m^d$ প্লা জু তি নাম — মাছ পানীত থাকে।
 $m^d m^f m^f a^o m^d m^f m^f$ কুন মৌঙ বাও নুঙ ফা বেয় — আমাৰ দেশৰ মানুহে
 চুৰিয়া পিন্ধে।
 $m^d m^f m^f m^d m^f m^f$ নাম লা লা উ নাম চেম — সাগৰ পানী লুণীয়া।
 $m^d m^f m^d m^f m^f a^o a^o m^d$ লাঙি ছন লিক তি তি ফাও —
 লাঙিয়ে ডিব্ৰুগড়ত পড়ে।

মদি দা মদি মদি মদি মদি কুন না কিন ফেএ তি না কিপ -

খেতিয়কে পথাৰ ডৰাত হাল বায়।

২) মদি মদি মদি মদি মদি

মান পাই তি কাত জাও - সি বজাবলৈ গৈছিল।

মদি মদি মদি মদি মদি

মো বান লোভ কাও দাই তাক লোভ

জাও - মই এদিন এটা টকা পাইছিলো।

মদি মদি মদি মদি মদি

বিলা লিক নাই ফাত ছি - বিলাই এই কিতাপটো
পঢ়িছিল।

মদি মদি মদি মদি মদি

চাও ফা জু তি চে মৌ জাও -

স্বৰ্গদেউ ৰাজধানীত আছিল।

মদি মদি মদি মদি মদি

হী কা ফা কিন মৌ বাও কা -

ছীকাফাই আমাৰ দেশখন গঢ়িছিল।

৩) মদি মদি মদি মদি মদি

মাও তি কিন গাই - তুমি জলপান খাবা।

মদি মদি মদি মদি মদি

নও ত্ৰিগু তি ছাক ফা চু কাও -

ভনীয়ে মোৰ চোলাটো ধুব।

মদি মদি মদি মদি মদি

নও মান কাও তি পাই তি হছন লিক -

মোৰ ভাই স্কুললৈ যাব।

৪) ঘটমান কালৰ ব্যৱহাৰ :-

যদিহে এটা বিশেষ ক্ষণ বুজায় আৰু সেই ক্ষণটোত ক্ৰিয়াই বুজোৱা কামটো চলি
থকা বুজায় বা কামটো পূৰ্বতে আৰম্ভ হ'ল কিন্তু শেষ হোৱা নাই আংশিক বাকী আছে এনে
ভাৱ প্ৰকাশ কৰা হয় তেন্তে ক্ৰিয়াৰ কাল হয় ঘটমান কাল।

সেই বিশেষ ক্ষণটো যদি অতীত কাল হোৱাৰ অন্তৰ্গত হয় তেন্তে ক্ৰিয়াটোৰ কাল
হয় ঘটমান অতীত, ভৱিষ্যত কাল হোৱাৰ অন্তৰ্গত হ'লে ঘটমান ভৱিষ্যত আৰু বৰ্তমান ক্ষণ
(কথাটো কোৱা ক্ষণটো) হয় তেন্তে ঘটমান বৰ্তমান হয়।

উদাহৰণ :-

১) মদি মদি মদি মদি মদি

কাও ফাত লিক ছি উ - মই (এতিয়া) কিতাপ
পঢ়ি আছে।

၁၀၀ ကိုင်ဆောင်ပြီး
 ကုန်သွယ်မှု ပြုလုပ်ရန်
 ခွင့်ပြုချက် ပေးပါ။

খাউ কিন খাও হু - সিহঁতে ভাত খাই আছে।

নুক নাম বিনছু তি ফা—চবাইবোৰ আকাশত উৰিছে।

কাপোৰ বৈ আছে।

মীনা কশ পিন খক ফা ছি উ — মীনাই এতিয়া মূগা
কাপোৰ বৈ আছে।

၁၂) မျက်စိ နှစ်ဖက် ကို ဖုံး

লুক এণ্ড এ উ অণ্ড - ছোবালীয়ে (সেই সময়ত)
গান গায় আছিল।

အရပ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပွားနေသော အခြေအနေအထားများကို

মনি ফান তুন লীঙ উ জাও—মনিয়ে (তেতিয়া)
এজোপা গছ কাটি আছিল।

ម៉ូ កែវ កង ឫ ឃី

মাও আপ খিঙ ছু জাও—তুমি গা ধুই আছিল।

មិន ដឹង មិន ចំណុះ អ្វី ទេ

সেই সময়ত সি এখন কিতাপ লিখি আছিল।

៦] មន្ត្រី រដ្ឋ មន្ត្រី រដ្ឋ

দু মূ খেক ফী মাও তি নাও উ—দেউ গুজাব সময়ত
তুমি বহি থাকিবা ।

ဗိုလ် ဗန် ဖျက် ကပ် ဇာဇ်

মু মৌ বান অক খাও তি নন ছু —বেলি ওলোবা
সময়ত সিহঁত তই থাকিব।

গ) প্রাচ্যটিত আৰু প্ৰাচ্যটিত ঘটমান কাল :-

ক্রিয়াই যদি এটা বিশেষ ক্ষণ নির্দেশ করে আক সেই ক্ষণটোব আগর সময়ো নির্দেশ করে তেন্তে ক্রিয়াব কালটো হয় পূৰ্বাঘটিত কাল।

নিৰ্দিষ্ট কক্ষটোৰ আগৰ এটা সময়ত যদি জিন্মাৰ কাম আৰম্ভ হৈ সেই কক্ষটোলৈকে কামটো চলি অহা আৰু কক্ষটোতো কামটো চলি থকা বুজায় তেন্তে জিন্মাটোৰ কাল হয় পূৰ্বাধিষ্ঠ ঘটমান কাল।

নিৰ্দিষ্ট ক্ষণটো বৰ্তমান অৰ্থাৎ কথাটো কোৱা ক্ষণটো হ'লে পুৰাঘটিত বৰ্তমান, অতীত কালছোৱাৰ অন্তৰ্গত হ'লে পুৰাঘটিত অতীত আৰু ভৱিষ্যত কালছোৱাৰ অন্তৰ্গত হ'লে পুৰাঘটিত ভৱিষ্যত হয়। অতীতৰ কামৰ ফল ক্ষণটোলৈকে থকা বুজালেও পুৰাঘটিত কাল হয়।

၂) ဗဟိုဘဏ်နှင့် ဘဏ်များ

၇၆၊ ၇၇ နှင့် ၇၈

၇၇၇ ဟူ၍ ဖော်ပြပါ

ମଞ୍ଚ ଉପରେ ଉଠି ଶୁଣିବାକୁ

[illegible]

তার ককায়েক (আগতে) ঘবলৈ গ'ল।

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရားရှိခိုး

৩। ম'উ চর্চা চর্চা ১০০% ম'উ ম' উর্দা গুঁ মা' হিপ বান মান ফাত লিক আনই উ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

সেই সময়ত আমাৰ সৈন্যই শৰাইঘাটত যুদ্ধ চলাই

आह्नि ।

၈] ဗုဒ္ဓ ဘဝန် ဟိုက် ဝါး ကွဲ

মান যাও লিখ তি কর —

সি (আগতেই) কিতাপ গঢ়া শেষ করিব।

ପଦ୍ମ ଗର୍ଭା ମୂର୍ତ୍ତୀ ଙ୍କ ଗୁଣ ଗାଥା ଯାନ୍ ଯାତ ନିବ ଶି ଓ କସ୍ତ୍ର—

সি আগবে পৰা কিতাপ পঢ়ি থাকবি।

ঘ) সম্ভাব্য ভূত / ভূত উদ্ভিদ কাল :

যদিহে ক্রিয়াই বুজোবা কামটো হোবার সম্ভাবনা আছিল বা সম্পন্ন করার ইচ্ছা
আছিল কিন্তু কার্যতঃ সি নহ'ল বা নহব তেন্তে সেই অর্থ প্রকাশ করিবলৈ ক্রিয়ার কালটো
হয় সম্ভাব্য ভূত কাল। এনে অসমীয়া ক্রিয়াত ইলো হেতেন, ইলাহেতেন ক্রিয়া বিভক্তি
যোগ হয়।

অতীতৰ কোনো এক সময়ৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি সেই সময়ৰ পাচত (ভবিষ্যত) ক্ৰিয়াৰ কাম সম্পন্ন হোৱা বুজালে সেই ক্ৰিয়াৰ কালটো হয় ভূত ভবিষ্যত কাল (অৰ্থাৎ অতীত ক্ষৰ ভবিষ্যত).

সম্ভাব্য ভূত আৰু ভূত ভৱিষ্যত কালত ব্যৱহৃত ক্ৰিয়া বিভক্তি একেই।

মু + অ° + ক্ৰি + মূ, য়°

উদাহৰণ :

- ১) মু মু অ° ৩° মু কাও উ তি পাই কয় — মই গলোহেঁতেন।
 চৰ্দ্দ মু অ° মূর্দ্দ য়° মান উ তি কিন জাও — সি খালেহেঁতেন।
 ৩° দ্ মু অ° য়° য়° মিনা উ তি ফাত জাও — মিনাই পঢ়িলেহেঁতেন।

- ২) চৰ্দ্দ চ্ য়° চৰ্দ্দ মু অ° অ° মূর্দ্দ মূর্দ্দ য়°
 মান বা চাম মান উ তি তিম লিক আন জাও —
 সি কৈছিল বোলে সি কিতাপটো লিখিব।

৩° অ্ য়° য়° চৰ্দ্দ চৰ্দ্দ য়° চৰ্দ্দ মু অ° ৩° য়°
 মাও ক চাম য় লীঙ মান উ তি পাই জাও —
 তুমি জানিছিলি যে সি এদিন আহিব।

সম্ভাব্য ভূত কাল আৰু পূৰ্বাঘটিত ঘটমান ভৱিষ্যত কালৰ ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ মাজত সামান্য পাৰ্থক্য আছে। গতিকে এটাৰ ঠাইত আনটো ভুলকৈ ব্যৱহাৰ হোৱাৰ সম্ভাৱনা নথকা নহয়। সেই বাবে পাৰ্থক্যটো মন কৰিব লগীয়া —

ক্ৰিয়া + অ°, মু, মূ পূৰ্বাঘটিত ঘটমান ভৱিষ্যত কাল
 মু অ° + ক্ৰিয়া + মূ সম্ভাব্য ভূত কাল

উদাহৰণ:

- ৩° চৰ্দ্দ চৰ্দ্দ মু মূর্দ্দ অ° মু মু মু নান কাও কিন তি উ কয়
 সেই সময়ত মই খাই থাকিম (আগৰে পৰা)।
 ৩° চৰ্দ্দ চৰ্দ্দ মু অ° মূর্দ্দ মূর্দ্দ মু নান কাও উ তি কিন কয়
 সেই সময়ত মই খালোহেঁতেন।

সপ্তদশ পাঠ ক্ৰিয়া বিশেষণ

যি বিলাক শব্দ বা শব্দ সমষ্টিয়ে ক্ৰিয়াৰ কৰ্ম সম্পাদনৰ ঠাই, কাৰণ, প্ৰকাৰ পদ্ধতি, পৰিমাণ, অবস্থা, উদ্দেশ্য, সৰ্ত্ত-পৰিমাণ ইত্যাদি নিৰ্দেশ কৰে সেই শব্দ বা শব্দ সমষ্টিক বোলা হয় ক্ৰিয়া বিশেষণ।

ক্ৰিয়াৰ ওপৰত “ক’ত, ক’লৈ, ক’ৰ পৰা কেতিয়া, কাহানি, কিয়, কেনেকৈ, কিমানকৈ, কি অবস্থাত” আদি প্ৰশ্ন কৰিলে যিটোহঁত উত্তৰ হয় সেই বিলাকেই ক্ৰিয়া বিশেষণ।

এই ক্ৰিয়া বিশেষণ বিলাক হয় :-

- ১] ক্ৰিয়া বিশেষণ পদ বিলাক
- ২] ৩য়, ৫মী আৰু ৭মী বিভক্তি যুক্ত হোৱা বিশেষ্য সৰ্বনাম শব্দ বিলাক বিভক্তি সহ একত্ৰে
- ৩] বহু সময়ত ক্ৰিয়া শব্দও উদ্দেশ্য বোধক, প্ৰকাৰ বোধক ক্ৰিয়া বিশেষণ হয়।
- ৪] বাক্যাংশ বা খণ্ডবাক্য (Phrase and Clause) ই ক্ৰিয়া বিশেষণ ৰূপে কাম কৰে।

কিছুমান ক্ৰিয়া বিশেষণ : (ক) স্থান বাচক ক্ৰিয়া বিশেষণ কিছুমান :-

অ ^০ , ম ^০	ত/লৈ
অ ^০ , ন ^০ ম ^০ , ন ^০ ম ^০ অ ^০	পৰা
ম ^০ ন ^০ , অ ^০ ন ^০ , অ ^০ ন ^০	ক’ত/ক’লৈ/ক’ৰ
অ ^০ ন ^০ , অ ^০ ম ^০ ন ^০	ক’ৰ পৰা
ম ^০ দ ^০ , অ ^০ দ ^০	ইয়াত, এই ঠাইত
অ ^০ দ ^০ , অ ^০ দ ^০ , অ ^০ দ ^০	ইয়াৰ পৰা
ম ^০ দ ^০ , অ ^০ দ ^০	তাত
অ ^০ দ ^০ , অ ^০	তাৰ পৰা
অ ^০ ন ^০	কোন ঠাইত
ন ^০ দ ^০ ন ^০	কোন ফালে

ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ

କ'ଣ
 ସକଳ ଠାଉ
 ଅନ୍ୟ ଠାଉ
 ଯେନି ତେନି
 ଆଗଲେ ପାଚଲେ
 କିମାନ ଦୁଷ୍ଟ
 ଆଗତ
 ଆଗତ, ସନ୍ଧ୍ୟା
 ପିଚତ, ପିଛାଲେ
 ଭିତର
 ବାହାର
 ସୌଧାଲେ
 ବାଞ୍ଛାଲେ
 ଅନ୍ୟ ଫାଲେ
 ଏଫାଲ
 ଚାରିଓ ଫାଲେ, ଧର୍ମ ଧର୍ମ
 ତଳତ
 ଓପରତ
 ଓଚରତ
 କାଷ୍ଟ
 ଦୁଷ୍ଟ
 ଦାତିତ, ସୀମାତ

ଧର୍ମ କିହୁମାନ କାଳ ବାଚକ ବିଶେଷଣ :-

ଧର୍ମ, ଧର୍ମ
 ଧର୍ମ, ଧର୍ମ

କେତିଆ
 କୌଣ ସମୟ

ଧର୍ମ ଧର୍ମ, ଧର୍ମ ॥ ୧୮ ॥

চৰি	কাহানি, কোন দিনা, কি বাৰে
মাঃ দ', দ', অ' দ', চ'ৰি দ', চ'ৰি দ',	এতিয়া
চ'ৰি দ', দ' চ'ৰি, চ'ৰি ন'মা	তেতিয়া, তাৰ পাচত
চ'ৰি, অ'দি ন'দি, চ'ৰি দ',	যেতিয়া
চ'ৰি অ'দি, দ' চ'ৰি, চ'ৰি মাঃ চ'ৰি	আজি
চ'ৰি দ', চ'ৰি দ',	কালি
চ'ৰি চ'ৰি, চ'ৰি চ'ৰি	কালিলৈ
চ'ৰি চ'ৰি	পৰহি
চ'ৰি দ', চ'ৰি দ', চ'ৰি দ'	পৰহিলৈ
চ'ৰি চ'ৰি, চ'ৰি চ'ৰি	সদায়, প্রতি দিনে, নিতৌ
মাঃ চ'ৰি মাঃ চ'ৰি	এসময়ত
চ'ৰি চ'ৰি	আজি কালি
চ'ৰি দ'	সেই কালত
চ'ৰি দ'	তাহানি
চ'ৰি, চ'ৰি, চ'ৰি, চ'ৰি চ'ৰি	অতীজত
চ'ৰি, চ'ৰি, চ'ৰি চ'ৰি	সততে, যেতিয়াই তেতিয়াই
মাঃ	ক্রমে ক্রমে, কাল ক্রমে
চ'ৰি চ'ৰি	কালক্রমে, যথা সময়ত
চ'ৰি চ'ৰি	অলপ দিনৰ আগতে
চ'ৰি চ'ৰি, চ'ৰি চ'ৰি চ'ৰি চ'ৰি	তাৰ পাচত
চ'ৰি চ'ৰি	তাৰ আগত
চ'ৰি	পাচত
চ'ৰি	শেহত
চ'ৰি চ'ৰি	সোনকালে

পলমে, বেলিকৈ, অনেক দিন
বহুকাল
ইবছৰ সিবছৰ
একে বছৰ
পাচৰ
ৰাতিপুৱা
দুপৰীয়া
আবেলি
গধূলি, সন্ধ্যা
ৰাতি
মাজ ৰাতি
দিনে ৰাতিয়ে
জাৰ কালি

কিয়, কি কারণে
কারণ
নিমিত্তে
এই কারণে
সম্ভবত
কারণে
কিয়নো

সেই কারণে, গতিকে, এতেকে

ঘ) পরিমাণ বাচক ক্রিয়া বিশেষণ :-

ম ^০	কিমান
মী ^০	কেইটা
ত ^০	অলপ
দ, দি, ঙ, ন	বহুত
ম ^০ ত ^০ , ন ^০ ম ^০ , ত ^০	আধা
ম ^০	মুঠতে
ম ^০ ত ^০ , ম ^০ ত ^০	কিছুমান
ম ^০ , ম ^০ ত ^০ , ন ^০ ম ^০ , ত ^০ , ত ^০	সকলো
ত ^০ ত ^০ , ন ^০ , ন ^০ ত ^০ , ন ^০ ত ^০	তিনিবার
ত ^০ , ত ^০	পূৰা; সম্পূৰ্ণ
ম ^০ , ত ^০	যথেষ্ট
ত ^০	এভাগ
ঙ;	অধিক
ম ^০ , দি, ত ^০ , ত ^০ , দি	অতি
ন ^০ , ম ^০ , ত ^০ ন ^০ , ম ^০	কেবল, অকল
ম ^০	প্রত্যেক
ম ^০ , ত ^০	অন্য
ম ^০	মুঠ, মুঠতে
ন ^০ , ত ^০ , ত ^০	আকৌ; পুনৰবার
ত ^০	বার; গুণ

ঙ) প্রকার, পদ্ধতি, অবস্থা ইত্যাদি বাচক ক্রিয়া বিশেষণ :

দ ^০ ঙ, ত ^০ ঙ	কেনেকৈ
দ ^০ দ	এইদৰে

হু, হুঁ, হুঁ, হুঁ, হুঁ

হু, হু

হুঁ, হুঁ

হুঁ, হুঁ, হুঁ

হুঁ

হুঁ, হুঁ, হুঁ

হুঁ

হুঁ

হুঁ

পৰস্পৰে

সোনকালে

সঁচাকৈ

কথাতে

পলমে

একেলগে

পোনে পোনে, হঠাৎ, অকস্মাৎ

সেইদৰে

দৰে, এইদৰে, এনেকৈ

হুঁ

হুঁ, হুঁ

হুঁ

হুঁ, হুঁ, হুঁ

হুঁ, হুঁ

ক্ৰমে ক্ৰমে

সৈতে, লগত

অতিকৈ

আকৌ

অকলে

অষ্টদশ পাঠ :

ক্ৰিয়া বিশেষণৰ ব্যৱহাৰ

ক] ওয়া, ৫মী, ৭মী বিভক্তি যুক্ত বিশেষ্য, সৰ্ব্বনাম একত্ৰে ক্ৰিয়া বিশেষণৰ কাম কৰে।

উদাহৰণ :-

হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ

বান কাও তি লং কেক - মোৰ ঘৰ লংকাকত।

হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ

মাও মা তাম ছুঁ ছুঁ কাত - তুমি যোৰহাটৰ পৰা আহিছ।

হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ

মান চাও লংকা তাও ক লুক তি ফাও তি চে ছুঁ - তেখেতে নাবৰে ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা গড়গাবলৈ আহিল।

হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ হুঁ

বান লীঙ তি বান লীঙ কুন থাও লীঙ পাই উ তাও বুক জাও - এসময়ত এখন

မိမိကဲ့သို့ နှစ်ဆယ်နှစ်လောက် အသက်ရှိသော အမျိုးသမီးတို့သည်

၁။ မူလ နိဗ္ဗာန် နှင့် နိဗ္ဗာန်

ប្តី កាវ ឈឺ មង្គ ប្តី ទាប ឆ្នាំ ៧៧

উদাহরণ :-

မဒါ ၁၀၀၆ ဟိုက် အိုဒ်/ဟိုက် ဟို ၂၂

[illegible]

ក៏ ត្រង់ ត្រង់ ហៀ ប្រាំ ទុំ ក្រែក ឃើញ ។

খী চাও চাও ফা পাই তি দয় চে জাও—স্বর্গদেবে হাতীত উঠি চবাইদেউনে গৈছিল।

၁၃၆၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်

খাও নাও কিন গুই জাও—সিহঁতে জলপান খাবলৈ বহিছিল।

উনবিংশ পাঠ অব্যয় পদ (Conjunction)

যি বিলাক শব্দই দুটা শব্দ বা দুটা বাক্যাংশক সংযোগ কৰে সেই বিলাক শব্দই অব্যয়। একোটা শব্দ বাক্যত কেনেদৰে ব্যৱহাৰ হৈছে সি কি কাম কৰিছে তাৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰ কৰি শব্দটো কোন পদ হয় তাক নিৰ্ণয় কৰা হয়। গতিকে অব্যয় পদে কৰিব লগীয়া কাম (দুটাক যোগ দিয়া) যি শব্দই কৰে সিয়ে অব্যয় বুলি ধৰা হয়। ফলত ক্ৰিয়া-বিশেষণ, সৰ্বনাম আদি অন্য শব্দই অব্যয়ৰ কাম কৰিলে তাকো অব্যয় বুলি ধৰা হয়।

কেইটামান অব্যয় শব্দ :-

নো, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ, ন'চ	- আৰু।
ন'চ ন'চ ন'চ	- আৰু, তাৰোপৰি।
ন'চ	- বা, নাইবা
ন'চ ন'চ	- তথাপি
ন'চ	- যে, বোলে।
ন'চ ন'চ	- কিয়নো, কাৰণ।
ন'চ	- কিন্তু।
ন'চ, ন'চ, ন'চ	- যদি।

অব্যয় পদৰ ব্যৱহাৰ : উদাহৰণ -

ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ

মে থাও ফু লীঙ জাঙ মে কাই লীঙ চাম মে পেত তু লীঙ - এজনী বুঢ়ীৰ এজনী কুকুৰা আৰু এজনী হাঁহ আছে।

ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ

খাম চাও ফা দাই ডিন লে বিক চাও ফু জাও - স্বৰ্গদেৱে বাতৰিটো শুনিলে আৰু বুঢ়া গোহাঁইক মাতিলে।

ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ

কাও তি কিন খাও পয় তী পাই তি হ'ল - মই ভাত খাম আৰু পাচত বিদ্যালয়লৈ যাম।

ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ ন'চ

নঙ মান মউ পাই তি চে ছু পয় লুন লাঙ পাই তি নাজিৰা - তোমাৰ ভায়েৰ গড়গাঁও

মই আঠ কাঢ়ি ভগবানক প্রার্থনা কৰোঁ।

উদাহরণঃ

সি গরুটো দেখি আহিলে (হু অসমাপিকা আৰু ৩৭ ঘাই ক্ৰিয়া)।

ਪੰਨਾ ੨੦ ॥ ੨੨ ॥

আৰু অসমাপিকা ক্ৰিয়া দুয়োটাৰে যদি কৰ্তা একেটাই হয় তেন্তে অসমাপিকা অৰ্থ কৰা অংশটোৰ ক্ৰিয়াটো সমাপিকা কৰা হয় আৰু সেই অংশ আগত সি *in*, *and* আদি অব্যয়ৰে সৈতে যোগ কৰি সমাপিকা খণ্ডটো পাচত দিয়া হয়। কৰ্তাটো এবাৰহে উল্লেখ হয়।

উদাহৰণ:

man in the house লোক এওঁত ফু হান তু তু লে ইউ আও
হোবালীজনীয়ে সাপটো দেখিলে আৰু চিঞৰিলে/সাপটো দেখি চিঞৰিলে।

in the house ইউ মান প' মান জিন চাম পাই তি নান-
তাইৰ চিঞৰ বাপেকে শুনিলে আৰু তালৈ গ'ল/শুনি তালৈ গ'ল।

in the house পাই তি নাজিৰা কাও তি চম মাউ -
নাজিৰালৈ গৈ মই তোমাক লগ পাম।

in the house কাও তা পাই কা নাজিৰা লে চম
মাউ - মই নাজিৰালৈ যাম আৰু তোমাক লগ পাম/গৈ তোমাক লগ পাম।

in the house আও লিক পাই তি হ'ল লিক - কিতাপ লৈ
স্কুললৈ যোৱা।

in the house আও লিক চাম পাই তি হ'ল লিক-
কিতাপ লোৱা আৰু স্কুললৈ যোৱা।

খ) এটা কণ্ঠহিসম্পন্ন কৰা এটা ক্ৰিয়া সিদ্ধ হোৱাৰ পাচত বা ফলত অন্য এটা কণ্ঠহিসম্পন্ন কৰা ক্ৰিয়া সম্পন্ন হ'লে, ফল বাচক ক্ৰিয়াটো সমাপিকা কৰি আনটো ক্ৰিয়াত *and* বা *in* যোগ কৰি 'পূৰ্বাঘটিত অসমাপিকা' কৰি দিয়া হয় আৰু এই খণ্ডটো বাক্যৰ আগ অংশ কৰি *in* বা *and* অব্যয়ৰে সমাপিকা ক্ৰিয়া হয় আৰু এই খণ্ডটো যোগ কৰা হয়।

মন কৰিব লগীয়া যে এনে অসমাপিকা ক্ৰিয়া যাই ক্ৰিয়াৰ আগতে সম্পন্ন হয় বাবে 'পূৰ্বাঘটিত অসমাপিকা' হয় আৰু পূৰ্বাঘটিত হোৱাৰ বাবে Perfect Participle-*ing*, *and* যোগ হয়।

ফাঙ - স্বৰ্গদেবে বৰপাত্ৰ গোহাঁইক মুছলমানৰে বুজিবলৈ পঠালে।

১২দি ৫০ ন' ৮' ৮; ৩১.৫ ন' ৮দি ৮৮ ৫৮ খুন বাও হাউ মাউ মা পু হাউ ঊন
ছিপ বিঙ - আমাৰ বজাই দহ হাজাৰ টকা দিবৰ কাৰণে তোমাক মতাইছে।

১৮' ৮' ৩১ ১০' ৫' ১০৫ ১০১ কাও পাই বা থম নাই তী চাও ফা - স্বৰ্গদেবক
এই কথা ক'বলৈ মই আহিছোঁ।

২) প্ৰকাৰ, পদ্ধতি বাচক অসমাপিকা দ্বিপদ ক্ৰিয়া :-

বাক্যৰ সমাপিকা ক্ৰিয়াৰ সম্পাদনাৰ প্ৰকাৰ, পদ্ধতি এনেবিলাক দ্বিপদ ক্ৰিয়াই নিৰ্দেশ
কৰে অৰ্থাৎ কি প্ৰকাৰে, কেনেকৈ তাক কৈ দিয়ে। কেবল ক্ৰিয়াটোৰেহে এনে অসমাপিকা
হয় আৰু সাধাৰণতে বাক্যৰ আৰম্ভণিতে ব্যৱহাৰ হয়।

উদাহৰণ:

১০১নি ৮' ১০০নি ৮৮নি চুক মাউ ফাং লিক - তুমি ঠিয় হৈ কিতাপ পঢ়িছা।

১০' ৩১ ৮দি ৮' ১০৫ খি মা মান পাই জাও - ঘোঁৰাত উঠি সি গৈছিল।

৫' ৮' ১০' ৮৮ ৫' তি মু খাও প তাই - গাহৰিটো সিহঁতে মৰিয়াই মাৰিলে।

১০ ১৮দি ১০ ১৫ ৫' ১০ ছও বুন ফু এগম তাউ জু - মানুহ দুজনে হাঁহি হাঁহি কথা পাতিছে।

১০১নি ১০' ১০ ৫দি ৩১ ৫' ৫দি লুক চাই ফু কল মা তি বীন - ল'ৰাটোৱে কান্দি
কান্দি ঘৰলৈ আহিছে।

৩) অৱস্থা বাচক অসমাপিকা দ্বিপদ ক্ৰিয়া:

বাক্যৰ সমাপিকা ক্ৰিয়াটো কেতিয়া কি অৱস্থাত সম্পাদন হয় সেইবিলাকৰ উত্তৰ দ্বিপদ
ক্ৰিয়াই দিয়ে।

উদাহৰণ:-

১৮' ৮দি ৮৮ ৫ ১০০নি ৮৮নি কাও হান মনু ফাত লিক -

মই মনুক কিতাপ পঢ়ি থকা দেখিছিলো।

৮' ৮দি ৮দি ৮' ৫' ১০০নি

মাউ ছপ মান পাই তি কাত -

সি বজাবলৈ যাওঁতে তুমি তাক লগ পাইছিল।

৮দি ৮দি ১০১নি ১০৫ ৮৮নি

মান ঙিন লুক ত্ৰিঙ এ -

সি ছোৱালী জনীৰ গানটো শুনিছে।

၇၅၂ နှင့် ၁၀၀၅ နံပါတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ အမည်နှင့် နံပါတ်များကို

মনুবে কিতাপ পড়ি আছিল আৰু মই দেখিছিলো।

মনুরে কিতাপ পড়ি থাকোঁতে মই দেখিছিলো।

৪৬ ৩ অ° মার্চ ১৯৮০ খৃঃ মান পাইতি কাত জাও পয় মাউ হু।

সি বজাৰলৈ গৈছিল তেতিয়া তাক লগ পাইছিল।

ମୂଳ ଯେଉଁ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ ଧର୍ମ କାଠ ନାଠ ତି ନାନ ପୟ ସାନ ପାଈ ଛାଠ

মই তাত বহি আছিলোঁ সি গৈছিল/

মই তাত বহি থাকোঁতে সি গৈছিল।

সহায়কাৰী ক্ৰিয়া

ক) সামর্থ্য অর্থতঃ :-

ইংৰাজী ভাষাত Can, অসমীয়াত 'পৰা'ৰ দৰে সামৰ্থ থকা বুজাবলৈ আহোম ভাষাত ক্ৰিয়াৰ পাচত 'চু' যোগ কৰা হয়।

উদ্দেশ্য :-

ମୃତ୍ୟୁ ଶୃଙ୍ଖଳା ମୁକ୍ତ ହେବ ନବ ଶ୍ରେଣୀ ମନୁଙ୍କା ଦାହି-

মনুষ্য ভনীয়েকে নাচিব পাৰে।

দাঁদী মাঃ খুঁও হুঁ মূ চা দাঁদী খুঁও চৰ হুঁ

নুক কা ফুও দাই তু বা নুক পেত বাও দাই —

কাউৰীয়ে উৰিব পাৰে কিন্তু হাঁহে নোৱাৰে।

দৰি দাঁদী দাঁদী দাঁদী খুঁও হুঁ নাও কুন নুক ছিঙ ফক দাই —

মানুহৰ দৰে মইনা চৰাইয়ে কথা ক'ব পাৰে।

দাঁদী ৰুঁ চুঁ দাঁদী হুঁ চৰ হুঁ ন/দাঁদী হুঁ ৰুঁ ৰুঁ ৰুঁ ৰুঁ

কুন বাও পুক দয় বৌ দাই লে বাও তাও মা জাও

আমাৰ মানুহে পৰ্বত কাষ নোৱাৰিলে/ওচি আহিল।

চৰি ৰুঁ ৰুঁ হুঁ খুঁও মাঃ মান চাও ফাত দাই পেও কা কা —

তেখেতে পেও কা কা পঢ়িব পাৰে।

খ) বিশেষ্য বোধক দ্বিপদ ক্ৰিয়া কৰিবলৈ হুঁ :

একোটা ক্ৰিয়াই কেতিয়াবা একে সময়তে ক্ৰিয়া ৰূপে কাম কৰা বা হোৱা বুজায় আৰু বিশেষ্য ৰূপে ক্ৰিয়াৰ কৰ্তা কৰ্ম আদিৰ কাম কৰে। এনে দ্বিপদ ক্ৰিয়া (ইংৰাজীত Gerund বা Infinitive) কৰিবলৈ ক্ৰিয়াৰ আগত হুঁ যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণ :-

হুঁ দাঁদী হুঁ মূ খুঁও মূ চৰি মূ হুঁ

দাই আপ নাম কু মী কু বান উ দী — নিতৌ গা ধোৱাটো ভাল।

মূ ৰুঁ হুঁ ৰুঁ দাঁদী কাও ক দাই ফাত লিক — মই কিতাপ পঢ়িব জানো।

হুঁ ৰুঁ দাঁদী ৰুঁ ৰুঁ ৰুঁ ৰুঁ

দাই ফুক ল ই খুও মাও জাও — সাতুৰিবলৈ শিকাটোৱে তোমাক বন্ধা কৰিলে।

ন/চা চৰি চৰি দাঁদী হুঁ দাঁদী হুঁ ৰুঁ

প মান বাও হান দাই কিন নাম লাও — দেউতাই মদখোৱা দেখিব নোৱাৰে।

হুঁ দাঁদী হুঁ হুঁ চা ৰুঁ দাই লাক চাম দাই জা বাই — চুৰ কৰাটো পপা কৰা।

গ) সম্ভাবনা অৰ্থত খুঁও :

ইংৰাজীত May, Might অসমীয়াত 'পৰা' হোৱাৰ দৰে সম্ভাবনা থকা অৰ্থত

আহোম ভাষাৰ ক্ৰিয়াৰ আগত খুঁও যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণ:

৩১৫ ৩০০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

মী ফুক কাও পিন পাই তি চে হঙ — কালিলৈ মই গড়গাঁৱলৈ যাব পাৰো।

৩১ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

মানাই পিন বা তি খেন — আজি ৰাতিলৈ বৰষুণ হ'ব পাৰে।

৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

পী পাই তা তি খেন ছু/ছী পিন অক — হাবিলৈ নাযাবা বাঘ ওলাব পাৰে।

৩১ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

প্ৰা নাও পী কিন তা মাও পিন থুম লুম খাই — গেলা মাহ নেখাবা বেমাৰ হ'ব পাৰে।

৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

চাও পাই চম মা তু পিন কাপ মান — ওচৰলৈ গ'লে কুকুৰটোৱে তাক কামুৰিব পাৰে।

৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

চপ তা দী হ'বাই তু পিন জু তি নাই — হেৰোৱা গৰুটো ইয়াত থাকিব পাৰে ভালকৈ বিচাৰ।

ঘ) সম্ভাৱনাৰ ধাৰণাত ৩০ ৩০ :-

ক্ৰিয়া সম্পাদন হোৱা সম্ভাৱনা ধাৰণা কৰা অৰ্থে প্ৰকাশ কৰিবলৈ ইংৰাজী May have ৰ দৰে আহোম ভাষাত ক্ৰিয়াৰ আগত ৩০ ৩০ যোগ দিয়া হয়। (দায়িত্বমূলক বাধ্যতা বুজাবলৈ যোগ দিয়া হয় ৩০ ৩০)।

উদাহৰণ:-

৩১ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

তান তি মান কাও তি দাই হান — মই তাক ক'বাত দেখিছো হবলা।

৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

মাও তি দাই ফাত লিক নাই — তুমি এইখন কিতাপ পঢ়িছ কিজানি।

৩১ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০ ৩০

তাও ছু কা ফা কুন মী ক তী দাই মা জাও — ছীকাফাৰ লগত তিবোতাও আহিলি সম্ভব।

মদি ৯১ ৩০ ৫' ৯' ৮' ৮' ৮' ৮'

কুন বা কু তী দাই বাই হি কয় — বেমাৰী মানুহটো মৰিল যেন লাগিছে।

১০ ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

খাম ইউ কাও তি দাই ঙিন কয় — মই শুনিছো শুনিছো লাগিছে।

৬) উচিত প্ৰয়োজন অৰ্থত ৮৮, ৮৮ :

ইংৰাজীত উচিত বুজাবলৈ Should, ought to আৰু প্ৰয়োজন বুজাবলৈ need to ব্যৱহাৰ কৰাৰ দৰে এই বিলাক অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ আহোম ভাষাত ৮৮ বা ৮৮ ক্ৰিয়াৰ আগত যোগ দিয়া হয়।

(অৱস্থামূলক বাধ্যতা বুজাবলৈও ক্ৰিয়াৰ আগত ৮৮ যোগ হয়।)

উদাহৰণ :

৮৮ ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

আন নাই মাও থুক ফাত লিক — এতিয়া তুমি কিতাপ পঢ়া উচিত।

৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

তি কুন থাও লা নক উ — বুঢ়া মানুহক সন্মান কৰিব লাগে।

৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

দাই কিন নাম লাও বাও থুক উ — লাও পানী খোৱা উচিত নহয়।

৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

খঙ কিন তাও উ থুক চা দী — খোৱা বস্তুবোৰ ভালকৈ ঢাকি থব লাগে।

৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

বাও থুক ফাই তী আ — আমি মুকলি ঠাইত ফুৰা উচিত।

৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮' ৮'

তুমি চাহ খাব নেলাগিছিল / চাহ খোৱা উচিত নহয়।

৭) নিশ্চয় অৰ্থত ৮৮ ৮' ৮' :

জোৰ দিয়া বা নিশ্চয় অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ ইংৰাজীত Must, Certainly ব্যৱহাৰ

হোৱাৰ দৰে আহোমত ক্ৰিয়াৰ আগত ৮৮ ৮' ৮' যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণঃ-

ম^১ ন^১ম^১ দ^১ট ন^১অ^১ ৩^১ অ^১ ম^১অ^১ ক

কাও ক নিঙ তে পাই তি কাত — মইও বজাবলৈ যামেই।

৩^১ট ৫^১ ১^১ অ^১ট ১^১ দ^১ট ন^১অ^১ অ^১ ৩^১

মী ক খাও তাঙ লাই নিঙ তে তি মা — কালিলৈ নিশ্চয় সিহঁত আহিব।

ম^১দি ৫^১ দ^১ট ন^১অ^১ ম^১দি ১^১;

কুন বা নিঙ তে কিন এগ — বেমাৰী মানুহে দৰব খাবই লাগিব।

ম^১দি দ^১ ম^১দি অ^১ট দ^১ট ন^১অ^১ ৩^১১^১ অ^১ দ^১ ম^১দি কুন না কিন তাঙ নিঙ তে
ফিঞা তি না কিগ — খেতিয়ক সকলে পথাৰত হাল বাবই লাগে।

- ছ) আহ্বান কৰাৰ বাবে $\text{ম}^{\text{১}}$ পাঁচনি ক্ৰিয়াত $\text{ম}^{\text{১}}$ ইচ্ছা, পৰামৰ্শ, প্ৰস্তাব কৰা, কামনা
আৰ্শীবাদ আদি বুজাবলৈ $\text{ম}^{\text{১}}$ যোগ কৰা হয়।
(বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বাক্য পাঠ দ্ৰষ্টব্য)

- জ) অভ্যাস অৰ্থত $\text{ম}^{\text{১}}$:
ক্ৰিয়াৰ কাম অভ্যাসগত ভাবে সচৰাচৰ কৰা বুজাবলৈ ইংৰাজীত used to ব্যৱহাৰ
কৰাৰ দৰে আহোম ভাষাত ক্ৰিয়াৰ আগত $\text{ম}^{\text{১}}$ যোগ দিয়া হয়।
(এই বিলাক সাধাৰণতে অতীত কালত হয়)

উদাহৰণঃ

৩^১ট ৫^১ ম^১দি ৩^১দি অ^১ ১^১; ১^১১^১ ১^১ট ১^১১^১ ৩^১ ৩^১

সেই কালত আহোম মানুহে দেৱ দেৱতাৰ পূজা কৰিছিল।

অ^১ ১^১১^১ ৩^১ ১^১১^১ ১^১ ১^১; ১^১ ৩^১

দেৱতাৰ পূজাত মদ পানী দিছিল।

ম^১দি ৩^১ অ^১ট ১^১ ১^১; ৫^১ট ১^১১^১ ৩^১ ৩^১

তিৰোতা সকলে মুগা কাপোৰ পিন্ধিছিল।

৩^১ট ৩^১দি ম^১দি অ^১ট ১^১; ৩^১ ৩^১১^১ ১^১ ১^১; ৩^১ ৩^১দি ন^১অ^১

অতীতত মানুহ বিলাকে মিছা কথা নকৈছিল, সঁচা কথা কৈছিল।

୪) ଅବହାୟମାନ ବାଧ୍ୟତା ବୁଝାବୁଝି :

অবস্থা মূলক বাধ্যতা বুঝাবলৈ ইংৰাজীত have to বদৰে আহোম ভাষাত
ক্ৰিয়াক আগত মু যোগ দিয়া হয়।

(উচ্চিত্ত অর্থতো এই বর্ণ ব্যবহার হয়)

उद्देश्य :

৩: দাঁড়ানো ১০ মিনিট মই আছি বসন্তের যাব লাগিব।

মুহলমানইত জিকিব নোবাৰি পলাব লগীয়া হ'ল।

ឯង ប្តី កង្កែប ឯង ប្តី ប្តី ឯង ឯង ឯង ឯង

যদি তুমি চিরা বাব নোবাবা ভাত্ত বাব লাগিব।

၁၂၆ ဝါး ကျက် မှီ ကဲ့ ပဲ့ ကုန် ခု ကျ ခုန့် ဝေ

বাঘটো ওলালত মানুহটো দৌৰিব লগীয়া হ'ল।

এ) দায়িত্ব মূলক বাধ্যতা বুঝাবলৈ হৈঁ বাজীত Be to (an to, is to, was to)

ব্যবহার হোবার দবে আহোম ভাবাত ক্রিয়াব আগত 10^5 বোম হয়।

(সম্ভাব্যো ধারণা বুঝাবলৈও $০১^{\circ} ৫'$ যোগ হয়)।

উদাহরণ :

ទំនៀមទម្លាប់ ទំនៀមទម្លាប់ ទំនៀមទម្លាប់ ទំនៀមទម្លាប់ ទំនៀមទម្លាប់

এতিয়া মই কিতাপ পঢ়িব লাগে, খেলিব নৈ নাযাওঁ।

ମୂର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ଦ୍ଧା ଇଂ ହିଁ ଇଁ ମୂର୍ଦ୍ଧା ସେତିୟକେ ମଥାର ଚହାବ ନାଗେ ।

မင်း ကိုယ် အိပ် နေ အခါ မင်း ကိုယ် ကိုယ် အိပ် နေ အခါ

সি যোবহাটলে যাব লগীয়া আছে, ঘৰত থাকিব নোৱাৰে।

၎င်းတို့သည် နှစ်စဉ် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

গঙ্গা ৫' ৫' ৫' ৫' ৫' ৫' দেওখাই মহন সকলে দেও গুজা কবিব লাগিছিল

আক বাইলঙ সকলে কুকুৰা ঠেঙীয়া চাব লাগিছিল।

৬) ক্রিয়াব কাম কবিরলৈ খৰা বা আৰম্ভ কৰা বজাৰলৈ ক্রিয়াব পাচত যোগ দিয়া হয়

YMG :

দ্ব্যবিংশ পাঠ দ্বিপদ ক্ৰিয়া, ক্ৰিয়া বিশেষ্য, ক্ৰিয়া বিশেষণ

বিংশ পাঠত অসমাপিকা ক্ৰিয়াৰ আলোচনা কৰোঁতে দ্বিপদ ক্ৰিয়া অসমাপিকা দ্বিপদ ক্ৰিয়া ৰূপে ব্যৱহাৰ হোৱা দেখুৱা হৈছে। দ্বিপদ ক্ৰিয়া কেতিয়াবা ক্ৰিয়া আৰু বিশেষ্য বা ক্ৰিয়া আৰু বিশেষণ ৰূপে ব্যৱহাৰ হয়।

ক) ক্ৰিয়া বিশেষ্য :

একোটা ক্ৰিয়া শব্দই কেতিয়াবা একে সময়তে ক্ৰিয়াৰ কাম (কৰা বা হোৱা বুজোৱা) আৰু কৰ্ত্তা কৰ্ম আদি স্বৰূপে বিশেষ্যৰ কাম কৰে। এনে দ্বিপদ ক্ৰিয়া কেতিয়াবা কেৱল ক্ৰিয়াটোৱেই হয় আৰু কেতিয়াবা আগত $হু$ বা $মি$ বা পাচত $ম$ যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণ :

$হু মি দি ম চু চি ম চি হু$ নিতৌ গা ধুৱা ভাল।
 $মি হু ম চি ম চি$ মই কিতাপ পঢ়িব জানো।
 $মি চি ম দি হু মি দি ম চি$ দেউতাই মদ খোৱাটো দেখিব নোৱাৰে।

খ) ক্ৰিয়া বিশেষণ :

একোটা ক্ৰিয়া শব্দ বিশেষ্যৰ পাচত বহি একে সময়তে ক্ৰিয়া ৰূপে কাম কৰাৰ ওপৰিও বিশেষ্যটোৰ বিশেষণ ৰূপেও কাম কৰে। এনে ক্ৰিয়া, ক্ৰিয়া আৰু বিশেষণ ৰূপে দ্বিপদ।

উদাহৰণ :

$ম মি দি মি চি ম চি$ — মোক এবাতি খোৱা পানী দিয়া।
 $চ মি চি মি চি চি দি মি$ — মোৰ বাইদেৱে গেলা মাছবোৰ দলিয়াই দিলে।
 $চ মি চি মি চি মি চি চি চি মি চি মি চি$ —
 বজাৰলৈ গৈ সি খোৱা বস্তুবোৰ আনিলে।
 $চি চি চি মি চি চি$ — তুমি কোৱা কথা মই বিশ্বাস কৰিছিলো।

ত্ৰয়োবিংশ পাঠ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বাক্য

ক) না বাচক বাক্য (Negative-নোহোৱা বুজোৱা):

ক্ৰিয়াৰ আগত তলত উল্লেখ কৰা শব্দ কেইটা যোগ কৰি না বাচক ক্ৰিয়া কৰা হয়।

(০) নহি বা নহে (১) নহি (২) নহি (৩) নহি (৪) নহি (৫) নহি

মন কৰিব লগীয়া: ১^শ শব্দটো অৰ্থ “থকা” (to exist) হ’লেও আৰু সেইদৰে ২^{য়} ৩^{য়} ৪^{য়} ৫^{য়} শব্দৰ অৰ্থ থকা হ’লেও ইহঁতে অন্য ক্ৰিয়াৰে যোগ হ’লে “নথকা” নোহোৱা অৰ্থ হৈ কৰে।

২) “থকা” বুজোৱা দুটা শব্দ ১^শ, ২^{য়}, ৩^{য়} লগ লাগিলে নথকাৰে বুজায়। এনে ক্ষেত্ৰত ১^শ আগত নবহি পাচলৈ যায়।

৩) পৰিবেশ অনুযায়ী ১^শ ২^{য়} ৩^{য়} আদি ৰূপে উচ্চাৰিত হয়।

উদাহৰণ:

১^শ ২^{য়} ৩^{য়} ৪^{য়} ৫^{য়} ৬^{য়} ৭^{য়} ৮^{য়} ৯^{য়} ১০^{য়}

আদিতে দেবতা মানুহ একো নাছিল।

১১^{য়} ১২^{য়} ১৩^{য়} ১৪^{য়} ১৫^{য়} ১৬^{য়} ১৭^{য়} ১৮^{য়} ১৯^{য়} ২০^{য়}

২১^{য়} ২২^{য়} ২৩^{য়} ২৪^{য়} ২৫^{য়} ২৬^{য়} ২৭^{য়} ২৮^{য়} ২৯^{য়} ৩০^{য়}

ৰাতিপুৱা শুই উঠি বিচাৰি নিমখ নেপালে।

৩১^{য়} ৩২^{য়} ৩৩^{য়} ৩৪^{য়} ৩৫^{য়} ৩৬^{য়} ৩৭^{য়} ৩৮^{য়} ৩৯^{য়} ৪০^{য়}

৪১^{য়} ৪২^{য়} ৪৩^{য়} ৪৪^{য়} ৪৫^{য়} ৪৬^{য়} ৪৭^{য়} ৪৮^{য়} ৪৯^{য়} ৫০^{য়}

সি চিঞৰি চিঞৰি মাতিলতো কোনো মানুহ নাছিল।

৫১^{য়} ৫২^{য়} ৫৩^{য়} ৫৪^{য়} ৫৫^{য়} ৫৬^{য়} ৫৭^{য়} ৫৮^{য়} ৫৯^{য়} ৬০^{য়}

৬১^{য়} ৬২^{য়} ৬৩^{য়} ৬৪^{য়} ৬৫^{য়} ৬৬^{য়} ৬৭^{য়} ৬৮^{য়} ৬৯^{য়} ৭০^{য়}

খ) প্ৰশ্নবোধক বাক্য:

সাধাৰণ কথা (Simple statement) আৰু প্ৰশ্নবোধক বাক্যৰ গঠনত কোনো পাৰ্থক্য নাই। এটা বাক্য সাধাৰণ কথা নে প্ৰশ্ন সি নিৰ্ণয় হয় উচ্চাৰণৰ উপৰতহে।

অৱশ্যে বহুসময়ত প্ৰশ্ন কৰাত বাক্যটোহঁতৰ শেষত *দাঁ, ন/না, ন* শব্দ যোগ দিয়া হয়। যি বিলাক বাক্যত প্ৰশ্নবোধক শব্দ থাকে সাধাৰণতে তেনে বাক্যত এই *দাঁ, ন/না, ন* আদি নাথাকে।

প্ৰশ্নবোধক শব্দ থকা বাক্যত সাধাৰণতে প্ৰশ্নবোধক শব্দ বাক্যৰ আদিতে থাকিলেও অন্য উপযুক্ত ঠাইতো বহিব পাৰে।

কেইটামান প্ৰশ্নবোধক শব্দ :

<i>মাঁ, ন</i>	কি ?
<i>খঁ, যু ন</i>	কোন
<i>মাঁ, ন, ঠা ন, ঠা য়</i>	ক'ত, কলৈ
<i>মাঁ, দ</i>	কেতিয়া
<i>খঁ, খঁ, ঠা ন</i>	কাহানি, কোন সময়ত
<i>মাঁ, মাঁ</i>	কিমান
<i>খঁ, দাঁ, য়, ন ন, দাঁ, য়, ন</i>	কিয়
<i>দাঁ, য়, ঠা</i>	কেনেকৈ
<i>ন, ন, ন</i>	কোনটো
<i>মাঁ, মাঁ, ন/না, মাঁ</i>	কেইটা

উদাহৰণ :

<i>খঁ, খঁ, ঠা মাঁ, ন/না</i>	তুমি বজাৰলৈ যাবা ?
<i>খঁ, য়, খঁ, ন, ন/না</i>	তুমি তাক দেখিছা নেকি ?
<i>খঁ, মাঁ, খঁ, খঁ, ঠা, য়, য়, ন/না</i>	ককায়েক ঘৰলৈ আহিছিল নেকি ?
<i>খঁ, দাঁ, ঠা মাঁ, খঁ, ন/না</i>	আজি বজাৰত মাছ ওলাইছে নে ?
<i>ন/না, খঁ, খঁ, ন, ঠা, য়, ন/না</i>	তোমাৰ মা ঘৰত আছে নে
<i>য়, খঁ, মাঁ, ন, ন/না</i>	তোমাৰ ঘৰ ক'ত অ' ?
<i>ঠা, য়, ন/না, দাঁ, খঁ, য়, মাঁ</i>	এই কিতাপ খন সি কেনেকৈ পালে ?

* মন কৰিব লগীয়া যে সাচিপতীয়া পুথিত প্ৰশ্নবোধক বাক্যৰ শেষত প্ৰশ্নবোধক চিন ব্যৱহাৰ কৰা নহয়।

গ) আদেশ, অনুবোধ, পরামর্শ আদি বাক্য :

১) আদেশ, অনুৰোধ আদি বাক্যত (ক) কৰ্ত্তা হয় পুৰুষৰ ৩^{ৰ্} পৰিঃ হয় আৰু ই সাধাৰণতে উহ্য হৈ থাকে (খ) কাল বাচক ক্ৰিয়া বিভক্তি নেথাকে (গ) ক্ৰিয়াৰ পাঁচত তলৰ শব্দ বিলাক যোগ হয়।

$$m_1, \quad m_2, \quad m^0, \quad v, \quad v^0, \quad v^0 m^0, \quad \xi, \quad \xi^0$$

উদ্ভাষণ :

মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি
 মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি
 মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি
 মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি মূর্খি

২) কোনো কাম করিবলৈ আহ্বান করা বা জনোরা বুজালে ক্রিয়াৰ আগত 'দি' (আও) যোগ দিয়া হয়। কৰ্ম, ক্রিয়াৰ আগত থাকিলে এই (আও) কৰ্মৰ আগত দিয়ে, কৰ্ত্তা কেতিয়াবা উহা থাকে।

ମିଁ ମିଁ ମିଁ ଭାତ ଖାଉକ ।
 ମିଁ ଓଁ ପିଁ ମିଁ ପିଁ ଝିଇ କୋବା କଥାଟୋ ଲିଖକ ।
 ମିଁ ଷ; ଘଞ୍ଜ ମିଁ ମିଁ ପିଁ ମିଁ ମିଁ ମେଞ୍ଜ କାକା ମଢ଼ୋ ଆହକ ।
 ମିଁ ଷ; ଘା ଦଢ଼ି ଓ; ଘା ମଞ୍ଜି ପିଁ ଷଦିତାକ କାମୋର ମିଲୋବା ।

৩) পৰামৰ্শ দিয়া, অনুমতি দিয়া, ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰা, প্ৰস্তাব কৰা আদি বুজাবলৈ হ'লে-
ক) ত্ৰিভাৰ আগত \mathcal{M} যোগ দিয়া হয়।

খ) π কণ্টাৰ আগত ক্ৰিয়া পাচত।

গ) কর্তা ১ম, ৩য় পুরুষৰ হয়

ঘ) ক্রিয়াৰ পাচত OH ; H^+ দিয়া হয়।

➔ এনে বাক্য ইংরাজীতে Let বে আবদ্ধ হয়।

উদ্দেশ্য :

ম' ৮৫ ৮' ৮° ৫৫' ৫৫" সি ঘবলৈ যাওক।
 ম' ৯০' ১০৫' ৫৫' ৫৫" দ' সিহঁতে এই কিতাপ খন পঢ়ক।

ম' মূ দং ১০' দং ১১' ম' ০১' দা ১১'৬ গক মহবোৰ পথাৰ খনত চৰক।

- ৪) বাবল কৰা বা না বাচক আদেশ অনুৰোধ বুজোৱা বাক্য কৰিবলৈ ক্ৰিয়াৰ আগত ৩' পাচত ০১' কেতিয়াবা ৩' যোগ দিয়া হয়।

পুথিত ক্ৰিয়াৰ আগত ১১', ১১', ১১' দিয়া দেখা যায়।

উদাহৰণ:

১১' ১০' ৩' ১১'৬ ০১' গেলা মাছ নেখাবা।

১১' ৬' ১১'৬ শুই নেথাকিবা।

০১' ৬' ৩' ১১' ১১' ১০' তাত মাৰি পৰিবলৈ নিদিবা।

- ৫) কামনা কৰা, আৰ্শীবাদ দিয়া বুজালে ক্ৰিয়াৰ আগত ম' পাচত ম', ম' দা, ৩'৬, ৩'৬ দা, ১১'৬ আদি শব্দ যোগ দিয়া হয়।

মূ ৩'৬ মূ ৩'৬ ৩' ৩' ০১' মোৰ সদায় বজাবলৈ নাযাবা।

৩' ম' ০১' ৬' ৩' ৩' ০১' ১১' ৩' ০১' ভায়েৰক নপঠাবি তই নিজে যাবি।

৩' ম' ১১'৬ ১০' ১১'৬ ১০' ১১'৬ ৬' ১০'৬ ০১'৬

সকল'ৰা-ছোৱালীক সেই কিতাপটো নপঢ়োৱাবা।

- ৬) কামনা কৰা, আৰ্শীবাদ দিয়া বুজালে (ইংৰাজীত optative অৰ্থাৎ May থকা বাক্য) ক্ৰিয়াৰ আগত ম' পাচত ম', ম' দা, ৩'৬, ৩'৬ দা, ১১'৬ আদি শব্দ যোগ হয়।

উদাহৰণ:

ম' ১১' ১১'৬ ৩' দা তোমাৰ জয় হওক।

ম' ৩'৬ ৩'৬ ৩'৬ দা তাৰ মঙ্গল হওক।

১১'৬ ১০' ম' ১১'৬ ১০'৬ ম' দা ল'ৰাটো দীৰ্ঘজীবি হওক।

ম' ১১'৬ ১১'৬ ১১'৬ ম' দা সিহঁতৰ কামনা পূৰ্ণ হওক।

ম' ৩'৬ ৩'৬ ৩'৬ ১০'৬ ৩'৬ আমি যেন পূৰ্ণতা আৰু ব্ৰহ্মত্ব লাভ কৰো।

১১'৬ ১১'৬ ম' ১১'৬ ৩'৬ ১১'৬ ১১'৬ হা ত্ৰাই মঙ্গল কৰক, বক্ষা কৰক।

চতুবিংশ পাঠ পাঁচনি ক্ৰিয়া

- ক) ক্ৰিয়াৰ কাম কৰ্ত্তাই নিজে সম্পাদন নকৰি আনৰ হতুৱাই কৰালে সি হয় পাঁচনি ক্ৰিয়া বা অনুজ্ঞা।
পাঁচনি ক্ৰিয়া কৰিবলৈ ক্ৰিয়াৰ আগত **ম'** শব্দটো দিয়া হয়। যদিহে কৰ্ম, যাৰ হতুৱাই কামটো কৰোৱা হয় সি থাকে তেন্তে সিহঁতৰ আগত 'হাউ' দিয়া হয়।

উদাহৰণ:

ভু' ম' ৰুই চ'দি যা়া ম'ৱা ম'ৱ

তুমি গামোচা বোৱালা।

ভু' ম' ভ' দা ৰুই চ'দি যা়া ম'ৱা ম'ৱ

তুমি মীনাৰ হতুৱাই গামোচা বোৱালা।

ম'ৱ যা়া ম' ম' ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা চ'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা

স্বৰ্গদেৱে বৰ ফুকনৰ হতুৱাই শৰাইঘাটত গড় মৰালে।

ম'ৱ যা়া ম'ৱা ম'ৱা যা়া ম' দি ম' দা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা

ছাঁপাত ফাই লংকাকত সোনাদৈ পুখুৰী খনাইছিল।

ভু' চ'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা

দা ম'ৱা তাৰ পিচত নগা বিলাকক আনি লংকাকৰ যমুনা মুখত বধ কৰালে।

- খ) কৰ্ত্তাই ক্ৰিয়াৰ কাম কাৰোবাক পাচি অন্য কাৰোবাৰ হতুৱাই সম্পাদন কৰালে ওপৰত কোৱাৰ দৰে ক্ৰিয়া বা কৰ্ম বা যাৰ হতুৱাই সম্পন্ন কৰোৱা হয় তাৰ আগত **ম'** আৰু যাক পঢ়া হয় তাৰ আগতে **ম'** যোগ দিয়া হয়।

উদাহৰণ:

ভু' ম' ভ' দা ম' যা়া ম'ৱা ৰুই চ'দি ম'ৱ

তুমি মীনাক গামোচা বোৱালা (বোৱালা নহয়)।

ম'ৱ ম' ৰুই ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা ম'ৱা

মই তাক কিতাপখন অনোৱালো।

১০৬ ১০৭ ১০৮ ০৭৮ ৮ ১০ ৭৮ ১০৮ ৮ ৮ ৬৬ ৮ ৭৮

স্বৰ্গদেবে বৰবৰাক পাচি ঘৰবোৰ মেৰামতি কৰালে।

- গ) যদি বাক্যত সমাপিকা আৰু অসমাপিকা দুয়োটা পাচনি ক্ৰিয়া হয় তেন্তে দুয়োটা ক্ৰিয়াৰ আগতে দুবাৰ বা মুঠতে এবাৰ ৮ দিয়া হয়। কিন্তু বৌগিক বাক্য হ'লে প্ৰতিটো সমাপিকাৰ আগতে ৮ দিব লাগে।

উদাহৰণ:

৮ ৮ ৬৬ ৮ ১০৬ ৮ ৮ ৮

মই তাক কিতাপখন অনাই পঢ়ালো।

৮ ৮ ৬৬ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ৮ ১০৬ ৮

মই তাৰ হতুৱায় কিতাপখন অনালো আৰু তোমাৰ হতুৱায় পঢ়ালো।

১০ ১০৮ ৮ ৬৬ ৮ ৬৬ ৮ ১০৬ ৮ ১০ ৮

সিহঁতে মৃতকৰ ঘৰ সজোৱাই মৃতক দেৱতাৰ পূজা কৰালে।

মন কৰিব লগীয়া:

ইচ্ছা, অনুমতি বাক্য, কামনা, আৰ্শীবাদ বোধক বাক্য আৰু পাঁচনি ক্ৰিয়া এই তিনিও বিধ বাক্যতে ৮ ৰ প্ৰয়োগ হয়। গতিকে এই ৮ ৰ প্ৰয়োগৰ পাৰ্থক্য কিছু আছে। সেই খিনি মন কৰিব লগীয়া কথা কেইটা হ'ল—

- ১) ইচ্ছা, অনুমতি, কামনা, আৰ্শীবাদ বাচক হ'লে ৮ ৰ পাচত কৰ্ত্তা বহে কিন্তু পাঁচনি ক্ৰিয়া হ'লে ৮ ৰ পাচত কৰ্মহে বহে।
- ২) ইচ্ছা, অনুমতি বাচকত ক্ৰিয়াৰ পাচত ০৭, ৮ বহে কিন্তু আৰ্শীবাদ বাচক হ'লে ৮ দা, ৮, ৮ দা বহে। পাঁচনি ক্ৰিয়া হ'লে এনে একো নাথাকে।

উদাহৰণ:

৮ ১০৬ ১০৮ ৮ ০৭ ৮ ৬৬ ৮

বুঢ়াগোহাঁই শৰাই ঘাটলৈ যাওক।

৮ ০৭ ১০৬ ১০৮ ০৭ ৮ দা ১০৬ ১০৭ ৮ ০৭ ৮ ৬৬ ৮

বুঢ়াগোহাঁইক স্বৰ্গদেবে শৰাইঘাটলৈ পঠালে।

৮ ১০৬ ১০৭ ০৭ ১০৬ ১০৮ ০৭ ৮ দা

স্বৰ্গদেবে যেন বুঢ়াগোহাঁইক ক্ষমা কৰে।

अथर्वविद्या पाठ

সর্বপরিণাম বাচক বাক্য

বাক্যত থকা এটা ক্ৰিয়া সম্পন্ন হোৱা নোহোৱাৰ পৰিণাম স্বৰূপে অন্য এটা ক্ৰিয়া সম্পন্ন হোৱা নোহোৱাটো হয় তেন্তে “পৰিণাম” বুজোৱাটো এটা খণ্ড আৰু যি ক্ৰিয়াৰ সম্পন্ন হোৱা নোহোৱাৰ সৰ্ব্বত পৰিণামটো সেই ক্ৰিয়াৰে এটা খণ্ড হয় ই সৰ্ব্ব খণ্ড।

এই সূর্য আর পৰিণাম দুয়োটা খণ্ড প্রকাশ বেলেগ বেলেগ ধৰণে হয়। সূর্য খণ্ডত যদি থাকে।

ক) এই সৰ্ত্ত পৰিণাম বাচক বাক্য যদি পোনপতীয়া ভাৱৰ হয় তেন্তে ক্ৰিয়া কৰ্ত্তা কৰ্ম আদি সাধাৰণ বাক্যৰ দৰে বহে, কিন্তু সৰ্ত্ত খণ্ডৰ আৰম্ভণিত $m\bar{t}$, $m\bar{t}$ η দিব লাগে।

উদাহরণ :

မင်းတို့ မင်းတို့ ကိုယ်တို့ အား

যদি তুমি আহা মইও যাম।

၁။ ကံ၏ အကျိုးကို မသိဘဲ ယူဆခြင်း

যদিহে তুমি ভাল নোপোবা পকা কল নেখাবা।

မင်းတို့ ဗုဒ္ဓ ယဉ် ဗုဒ္ဓ နှင့် မင်း ယုဒ နှင့် မင်း

তোমাৰ যদি ঘৰ নাই মোৰ ঘৰতে থাকা।

អង្គ ៧ ក្នុង ២៩ ឆ្នាំ ៣៖ អង្គ ២៩ ក្នុង ២៩

ভাত নেথাকিলে তুমি কি খাবা।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਆਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

নপাড়িলে সি কেনেকৈ জানিব পারিব।

খ) সৰ্ব পৰিণাম দুয়োটা খণ্ড যদি “যদি হেতেন” যুক্ত হয় আৰু হাঁ বাচক ক’লে না বাচক ভাব, না বাচক ক’লে হাঁ বাচক অৰ্থ হয় তেন্তে সৰ্ব খণ্ডত $\neg P$, $\neg P$ Q বা $\neg P$ Q $\neg P$ দিয়া হয় আৰু পৰিণাম খণ্ডত ক্ৰিয়াৰ লগত $\neg P$ দিয়া হয় পৰিণাম খণ্ডত ক্ৰিয়া সম্ভাব্য ভূত কালতো দিব পাৰি।

উদাহৰণ :

৷৲ ৲৷ ৳ৱ ৷৲ ৷৲ ৷৲ ৷৲ ৳৲ ৳৲

যদি সি আহিলেহেঁতেন ময়ো গলোহেঁতেন।

৷৲ ৲৷ ৳৲ ৳৲ ৷৲ ৷৲ ৷৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

তোমাক যদি দেখিলেহেঁতেন সি তোমাক মাতিলেহেঁতেন।

৷৲ ৲৷ ৷৲ ৲৷ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৷৲ ৷৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

মনুৰে যদি কিতাপটো নেপালেহেঁতেন মোক খুজিলেহেঁতেন।

৷৲ ৲৷ ৳ৱ ৷৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

যদি সি নগ'লহেঁতেন ভায়েক গ'লহেঁতেন।

৷৲ ৲৷ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

ভাত খাব পৰা হ'লে মানুহটো নমবিলহেঁতেন।

ষষ্ঠ বিংশ পাঠ

পৰিচয়বোধক শব্দ বা বাক্যংশ

কোনো বিশেষ্য পদ অন্য এটা বিশেষ্য পদৰ পাচত বহি দুয়োটা বিশেষ্যই যদি একেটা বস্তুকে বুজায় আৰু পাচৰটোৰে আগৰটো পৰিচয়হে দিয়ে তেন্তে পাচৰ বিশেষ্যটোক ইংৰাজীত Case in Apposition বোলে। আহোম ভাষাটো তেনে ব্যৱহাৰ আছে। তেনে শব্দ বা শব্দ সমষ্টিয়েই — পৰিচয় বোধক শব্দ বা বাক্যংশ।

উদাহৰণ :

৷৲ ৳ৱ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

পুতেক ছু বিনফা বজা হ'ল।

৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

চাও ছুতেউফাৰ পুতেক ছু বিনফা বজা হ'ল।

৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲ ৳৲

সপ্তবিংশ পাঠ বাচ্য

আহোম ভাষাৰ পুথিত পোৱা মতে কৰ্ম্ববাচ্য কৰ্মবাচ্য দুয়ো বাচ্যতে ক্ৰিয়াৰ ৰূপ একেটাই, পাৰ্থক্য নাই। গতিকে আহোম ভাষাত বাচ্যৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন নথকাৰ দৰেই। মুঠতে ক্ৰিয়াই যাৰ বিষয়ে কথা কয় সি যদি ক্ৰিয়াৰ সম্পাদন কাৰী (কৰোতা) হয় তেন্তে তাক কৰ্ত্তা ৰূপে ধৰি ১য়া বিভক্তি যুক্ত কৰি বা কেৱল কৰ্ত্তা শব্দটো দিয়া হয় তেন্তে সেই ক্ৰিয়াৰ বাচ্যক কৰ্ম্ববাচ্য বুলি ধৰা হ'ব পাৰে। আৰু যাৰ বিষয়ে ক্ৰিয়াই কথা কয় সি যদি আচলতে কৰ্মহে হয় আৰু ২য়া বিভক্তি যুক্ত কৰি ক্ৰিয়াৰ আগত বা কৰ্ত্তাৰো আগত দিয়া হয় তেন্তে ক্ৰিয়াৰ বাচ্যক কৰ্ম বাচ্য বুলি ধৰিব পৰা হয়।

আহোম বুৰঞ্জীত ২য়া বিভক্তি ০১° ৰ ব্যৱহাৰহে দেখা যায়। ৩° বিভক্তিৰ ব্যৱহাৰ প্ৰায় নায়েই। কৰ্মটো প্ৰাণী বা বস্তুবাচক হ'লে বিভক্তি নোহোৱাকৈয়ে আগত দিয়া হয়।

বাচ্যৰ প্ৰয়োগ :

কৰ্ম্ব-মুঁ নদি ০১° নু ৱৰ্ মই গৰুটো দেখিছিলো (কৰ্ম্ববাচ্য)

কৰ্ম-০১° নু মুঁ নদি ৱৰ্ গৰুটো মই দেখিছিলো (কৰ্মবাচ্য)

কৰ্ম্ব-ধুঁ ০১° ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ তুমি সেই কিতাপটো পঢ়িবা।

কৰ্ম-ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ ০১° ৱৰ্ ৱৰ্ সেই কিতাপখন তুমি পঢ়িবা।

কৰ্ম্ব-ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ ৱৰ্ ০১° ০১° ০১° ০১° ফ্ৰাছেণ্ডে গাহৰিটো মৰিয়াই মাৰিলে।

কৰ্ম-০১° ০১° ০১° ০১° ০১° ০১° গাহৰিটো ফ্ৰাছেণ্ডে মৰিয়াই মাৰিলে।

কৰ্ম্ব-০১° ০১° ০১° ০১° ০১° সি ভাত খালেনে?

কৰ্ম-০১° ০১° ০১° ০১° ০১° তাৰ দ্বাৰা ভাত খোৱা হ'লনে?

* * *

অষ্টবিংশ পাঠ প্রত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষ উক্তি

কোনো ব্যক্তিয়ে কোৱা একোটা কথা এজনলোকে অন্য এজনৰ আগত বৰ্ণনা কৰোতে যি কথা কয় সিয়ে উক্তি। যিটো বাক্যৰে বৰ্ণনাকাৰীয়ে বক্তাৰ কথাষাৰৰ বৰ্ণনা দিয়ে সেই বাক্যক বোলে “বিবৰণী বাক্য”। সেই বাক্যটোৰ প্ৰধান ক্ৰিয়াটো হয় “বিবৰণী ক্ৰিয়া”।

বক্তাৰ মুখৰ যি কথাৰ বৰ্ণনা দিয়া হয় সি হয় বিবৃত বাক্য আৰু তাৰ ক্ৰিয়াটো বিবৃত ক্ৰিয়া। বিবৃত বাক্যটো বিবৰণী বাক্যৰ এটা অংশ ৰূপে বিবৰণী বাক্যত সোমাই থাকে। ই হয় বিবৰণী ক্ৰিয়াৰ মুখ্য কৰ্ম। বক্তাই বিবৃত বাক্যটো যাক কয় সি হয় গৌণ কৰ্ম।

এই বিবৰণী দিওঁতে বৰ্ণনাকাৰীয়ে বক্তাই কোৱাৰ কথাষাৰৰ পোনে পোনে উদ্ধৃত কৰিও দিব পাৰে বা তাৰ সাৰমৰ্ম খিনিও কব পাৰে। পোনে পোনে উদ্ধৃত কৰি দিলে সি হয় প্ৰত্যক্ষ উক্তি আৰু সাৰমৰ্মখিনি ক'লে সি হয় পৰোক্ষ উক্তি।

বিবৃত বাক্যটো বক্তাজন বক্তা বিবৰণী বাক্যটো কওঁতাজন বৰ্ণনাকাৰী বিবৰণী বাক্যটো বৰ্ণনা কাৰীয়ে যাক কয় সি শ্ৰোতা, বিবৃত বাক্যটো বক্তাই যাক কয় সি হয় বিবৰণী ক্ৰিয়াৰ গৌণ কৰ্ম।

আহোম ভাষাত উক্তি :

আহোম ভাষাত আদি পুথিত পোৱা মতে আহোম ভাষাত প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষ দুয়োটা উক্তিতে বিবৃত বাক্যৰ কোনো পাৰ্থক্য নাই। প্ৰত্যক্ষ উক্তিৰ পৰা পৰোক্ষলৈ সলনি কৰিলেও বিবৃত বাক্যৰ সৰ্বনাম, ক্ৰিয়া বিশেষণ, ক্ৰিয়াৰ কাল আদি একেই থকা দেখা যায়। ইংৰাজী, অসমীয়া হোৱাৰ দৰে আহোমত সলনি নহয়।

মন কৰিব লগীয়া :

- ১) পুৰণি পুথিত বিবৃত বাক্যটো উদ্ধৃতি চিনৰ ভিতৰত দিয়া নহয়।
- ২) দুয়োটা উক্তিতে বিবৰণী ক্ৰিয়াটো th বা th' দিয়া হয়।
- ৩) বিবৰণী ক্ৰিয়াৰ পাচতে গৌণ কৰ্ম (বক্তাই যাক বিবৃত বাক্যটো কয়) থাকে।
গৌণ কৰ্মৰ আগত কেতিয়াবা ২য়া বিভক্তি m' কেতিয়াবা m ; d বা d' m ; d বা d' m ; d দিয়া হয়।

- ৪) পৰোক্ষ উক্তি হ'লে গৌণ কৰ্মৰ পাচত \dot{m} বা $n\dot{m}$ শব্দ থাকে।
- ৫) বিবৃত বাক্য খণ্ডটোৰ পাচত $ত্$ \dot{m} বা \dot{m} $ত্$ \dot{m} বা \dot{m} $ত্$ \dot{m} বা $ত্$ \dot{m} \dot{m} \dot{m} শব্দকেইটা দিয়া হয়।
(তুংখুঙীয়া ৰাজত্ব খণ্ডৰ বুৰঞ্জীত এই শব্দ কেইটা নাই)
- ৬) দুয়োটা উক্তিতে বক্তাই কোৱা বাক্যকে উদ্ধৃত কৰা হয়। পৰোক্ষ উক্তিত বিবৃত বাক্যৰ সাৰাংশ বা সাৰমৰ্ম দিয়া নহয়। ফলত সৰ্বনাম, ক্ৰিয়াৰ কাল, ক্ৰিয়া বিশেষণ আদি একেই থাকে।
- ৭) বিবৃত বাক্য আদেশ অনুৰোধ আদি হ'লে পৰোক্ষ উক্তিত সি সাধাৰণতে বিবৃত বাক্যৰ বিৱৰণ নহৈ ঘটনাৰ বিৱৰণহে হয়।

অন্যান্য পুথিবপৰা কেইটামান উক্তিৰ উদাহৰণ:

ভীৰ্ত্ৰ দৰ্দ্ৰ (ধৰ্দ্ৰ) \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

তেতিয়া (সি তাক) ধৰি সুধিলে “মোৰ নিমখ কিয় খালি।

ধৰ্দ্ৰ $ত্$ \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

সি ক'লে, এতোলা নিমখ এতেমা কৰিলি।

\dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

সেই কাৰণে ল'ৰা ছোৱালীবোৰে এতিয়াই গায় —

এটা আমলখি এতোলা নিমখ।

ধৰ্দ্ৰ \dot{m}

সি ধেমালিতে বাঘ আহিছে বাঘ আহিছে বুলি চিঞৰিলে।

\dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

\dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

সিহঁতে ক'লে, চাও ভেলাই বৰবাই ধপাত খাই পেলালত

তাৰ পৰা জুই জ্বলি ঘৰ ভঁৰাল পুৰিলে।

\dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m} \dot{m}

সিহঁতে ক'লে, চাৰিং ৰজা আহি তাই ম্যুং নগৰ ল'লেহি।

উপনিবেশ পাঠ বাক্যৰ গঠন

আহোম ভাষাত নিৰ্দিষ্ট নীতি আৰু শব্দৰ নিৰ্দিষ্ট অৱস্থান অনুসৰি শব্দ গাঠনিৰ একোটা সম্পূৰ্ণ ভাৱ প্ৰকাশ হয়। অৱশ্যে কোনো ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰমো আছে। কিছুমান ক্ষেত্ৰত আকৌ প্ৰয়োজনৰ বাবেহে ব্যতিক্ৰম ঘটোৱা হয়।

আহোম ৰাজত্বৰ আগ খণ্ডৰ লিখনি আৰু পাচ খণ্ডৰ লিখনিৰ মাজত কিছু পাৰ্থক্য দেখা যায়। আগ খণ্ডৰ বাক্যৰ পদ্ধতিৰ লক্ষণ তলৰ ধৰণৰ—

- ১) শব্দ বা বাক্যাংশ প্ৰয়োগত হাত ধৰা : হয়তোবা যিমান পাৰি কম শব্দৰে ভাৱ প্ৰকাশৰ বাবে বহুতো শব্দ বা বাক্যাংশ লিখা বা কোৱা নহয়। আনকি কৰ্ত্তা, কৰ্ম্ম আদি প্ৰয়োজনীয় খণ্ডত লিখা নহয়। পাঠকে বা শ্ৰোতাই উহা কথা শব্দকেইটা বুজি লব লাগে।
- ২) একোটা ভাৱ সম্পূৰ্ণকৈ প্ৰকাশ কৰিবলৈ বাক্যটোৰ প্ৰয়োজনীয় খণ্ড কেইটা ইংৰাজী অসমীয়া দৰে একোটা বাক্যতে গাঁথি সম্পূৰ্ণ বাক্য নকৰি খণ্ড খণ্ডকৈ বেলেগ বেলেগ চুটি বাক্য কৰি প্ৰকাশ কৰা হয়। ইয়াৰ ফলত খণ্ডবোৰ কেতিয়াবা স্থান চ্যুত হৈ বহে।
- ৩) কেতিয়াবা আকৌ দুটা পৃথক বাক্যত প্ৰকাশ কৰিব লগীয়া কথা বা বিষয়ো একোটা বাক্যতে সামৰি লোৱা হয় আৰু কিছুমান শব্দ উহা কৰি ৰাখিব লগীয়া হয়।
- ৪) কেতিয়াবা আগতে ক'ব লগীয়া কথা পিচলৈ আৰু পিচত ক'ব লগীয়া কথা আগলৈ অনা হয়।

পাছৰ ফালে আহোম বুৰঞ্জীত আহোম ভাষাৰ গত কিছু পৰিবৰ্তন হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। স্থানীয় প্ৰভাৱ বা সময়ৰ গতিত এই পৰিবৰ্তন হোৱা স্বাভাৱিক।

টাই আহোম ভাষাতো বাক্যৰ খণ্ড আৰু শব্দ ব্যৱহাৰৰ উদ্দেশ্য লক্ষণাদি আছে। তাৰোপৰি সেই খণ্ড আদিৰ নিৰ্দিষ্ট নীতিও আছে। সেই নীতি মতে খণ্ড বিলাক আৰু শব্দ বিলাক গাঁথিহে একোটা বাক্য ৰচনা কৰা হয়।

সকলো ভাষাৰ দৰে টাই আহোম ভাষাতো বাক্যৰ মূল গঠনটো হ'ল কৰ্ত্তা আৰু ক্ৰিয়া। এই মূল গঠনৰ লগত অন্য খণ্ড কেইটা কৰ্ম্ম, পুৰক, ক্ৰিয়া বিশেষণ যোগ হৈ

সম্প্রসারিত বাক্য গঠন হয়। মূল খণ্ড কেইটাও আকৌ গঠন হোৱাত অন্য শব্দ বা চিন কিছুমান আছে। তাৰোপৰি দুই বা অধিক শব্দ বা বাক্যাংশক লগলগোৱা সংযোজক শব্দও থাকিব পাৰে। এই খণ্ড আৰু শব্দ বিলাকৰ নিৰ্দিষ্ট স্থান আৰু বিশিষ্ট উদ্দেশ্য আছে।

কৰ্ত্তা-ক্ৰিয়া : সাধাৰণ বাক্যত কৰ্ত্তা আগত আৰু ক্ৰিয়া পাচত বহে। কিন্তু বিশেষ কাৰণত বা বিশেষ গঠনত কেতিয়াবা ক্ৰিয়া কৰ্ত্তাৰ আগতো বহিব পাৰে।

কৰ্ত্তা ক্ৰিয়া - পূৰক : বাক্যৰ ক্ৰিয়াটো ভাববোধি (Incomplete) ক্ৰিয়া হ'লে তাৰ পূৰক ক্ৰিয়াৰ পাচত বহে (বাক্যটোৰ গঠন হয়, কৰ্ত্তা-ক্ৰিয়া-পূৰক)।

কৰ্ত্তা-ক্ৰিয়া-কৰ্ম : বাক্যৰ ক্ৰিয়াটো সৰ্বকৰ্মক হ'লে বাক্যৰ সাধাৰণ গঠন হয় কৰ্ত্তা + ক্ৰিয়া + কৰ্ম (বাক্যত কৰ্মৰ স্থান সম্পৰ্কে পিচত আলোচনা কৰা হৈছে)।

কৰ্ত্তা-ক্ৰিয়া-কৰ্ম-ক্ৰিয়া বিশেষণীয় : বাক্যত ক্ৰিয়া বিশেষণীয় স্থানৰ বিষয়ে পিচত আলোচনা কৰা হৈছে।

বিশেষ্য + বিশেষণীয়/সম্বন্ধপদ : বিশেষণ পদে যি বিশেষ্য/সৰ্বনামৰ গুণ বুজায় সদায় সেই বিশেষ্য পদৰ পাচত বহে। সেই দৰে সম্বন্ধপদো সদায় মূল বিশেষ্যটোহঁতৰ পাচত বহে।

প্ৰধান ক্ৰিয়া-সহায়কাৰী ক্ৰিয়া : বিভিন্ন সহায়কাৰী ক্ৰিয়াৰ বাবে প্ৰতিটোৰে নিজা নিৰ্দিষ্ট স্থান থাকে।

সমাপিকা-অসমাপিকা ক্ৰিয়া : (১) অসমাপিকা হোৱা গোটেীয়া ক্ৰিয়া কৰ্ত্তাৰ পাচত আৰু সমাপিকা ক্ৰিয়াৰ আগত বহে (২) অসমাপিকা ক্ৰিয়াযুক্ত বাক্যাংশ কৰ্ত্তাৰ আগতো বহিব পাৰে পিচতো বহিব পাৰে। কিন্তু সমাপিকা ক্ৰিয়াৰ পাচত কাহানিও নবহে (৩) ক্ৰিয়া বিশেষণীয়ৰ দৰে উদ্দেশ্য, প্ৰকাৰ, পদ্ধতি, অবস্থা বাচক অসমাপিকা ক্ৰিয়া হোৱা ক্ৰিয়া বা তেনে ক্ৰিয়া যুক্ত বাক্যাংশ সমাপিকা ক্ৰিয়াৰ পাচত বহে।

ক্ৰিয়া-ক্ৰিয়া বিভক্তি : বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান সম্পৰ্কে পিচত এটা পাঠত আলোচনা কৰা হৈছে। বিশেষ্য — উপশব্দ/বিশেষণ/লিঙ্গ, বচন শব্দ আদি : ৩৭ টি ১০, ৫১ ব ২য় খণ্ডৰ ৪৪, ৫২ ৬ষ্ঠ ১১শ পাঠত আলোচনা দ্ৰষ্টব্য।

ত্ৰিংশ পাঠ বাক্যত কৰ্মৰ স্থান

সাধাৰণ নিয়মমতে বাক্যত কৰ্মৰ স্থান হ'ল ক্ৰিয়াৰ পাচত আৰু বাক্যৰ গঠন হয়
কৰ্তা + ক্ৰিয়া + কৰ্ম। কিন্তু বহুক্ষেত্ৰত সাধাৰণ নিয়মৰ ব্যতিক্ৰম হয়।

ক) ১] কৰ্ম উল্লেখ নথকা সকৰ্মক ক্ৰিয়াৰ বাক্যত কৰ্তাৰ পাচত ক্ৰিয়া বহে।

২] এটা কৰ্ম উল্লেখ থাকিলে সি ক্ৰিয়াৰ পাচত বহে।

৩] ক্ৰিয়াটো বিভক্তি যুক্ত হ'লে কৰ্ম ক্ৰিয়াটো আৰু বিভক্তি চিনৰ মাজত বহে।

উদাহৰণ:

মুঁ ম'দি য'চ	মই খাইছিলো।
ভদি চ'চ মদি মুঁ	সি মোক নেদেখিলে।
যু য'চ ম'দি মূ	ল'ৰাটোৱে শিকি আছে।
ভুঁ ম'দি দি দি'চ	তুমি চাহপানী খোৱা।
মুদি যু ম'দি য'চ	মানুহটোৱে ভাত খায়।
দু'চ ভদি ম'দি য'চ ম' মূ য'চ	তাৰ ভায়েকে ভাত খাই আছিল।
চদি ম'চি য'চ ম'দি ম'দি মূ	বানহেঙে কিতাপটো পঢ়িলে।

খ) মুখ্য কৰ্ম গৌণ কৰ্ম দুয়োটা কৰ্ম উল্লেখ থাকিলে —

১] মুখ্য কৰ্মটো ক্ৰিয়াৰ পাচত বহে।

২] গৌণ কৰ্ম ক্ৰিয়াৰ আগটো বহিব পাৰে পিচটো বহিব পাৰে।

৩] গৌণ কৰ্ম মুখ্য কৰ্মৰ আগতো বা পিচতো বহিব পাৰে।

৪] গৌণ কৰ্মত সাধাৰণতে ২য়া বিভক্তি ০৭^০ চিন থাকে। মুখ্য কৰ্মত বিভক্তি চিন
নেথাকে।

উদাহৰণ:

ন'ল ভদি ম' মুঁ চ'দি ০৭^০ ৯
দেউতাই মোক ৰূপ এটকা দিলে।
ন'ল ভদি ম' চ'দি ০৭^০ ৯ ০৭^০ মুঁ

দেউতাই ৰূপ এটকা মোক দিলে।

৩০ ৩১ ৩২ ৩৩ ৩৪ ৩৫ ৩৬ ৩৭ ৩৮ ৩৯

শদিয়াখোৱা গোহাঁয়ে স্বৰ্গদেৱক কথাটো জনালে।

৪০ ৪১ ৪২ ৪৩ ৪৪ ৪৫ ৪৬ ৪৭ ৪৮ ৪৯

তেওঁ তোমাক কটাৰীখন খুজিছিল।

৫০ ৫১ ৫২ ৫৩ ৫৪ ৫৫ ৫৬ ৫৭ ৫৮ ৫৯

স্বৰ্গদেৱে বুঢ়াগোহাঁইক ৰংপুৰলৈ পঠালে।

গ) ১] ভৱিষ্যত কালৰ ক্ৰিয়া বিভক্তি ৫০ ৰ বাহিৰে অন্য কোনো ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ পাচত কোনো কৰ্মই নবহে।

২] গৌণ কৰ্ম কৰ্তৃবাচ্যৰ বাক্যত কেতিয়াও কৰ্তাৰ আগলৈ নাহে। কৰ্ম বাচ্য হ'লে গৌণ কৰ্ম কৰ্তৃৰূপে প্রকৃত কৰ্তাৰ আগলৈ আহিব পাৰে।

৩] মুখ্য কৰ্ম দুটা ক্ষেত্ৰত কৰ্তাৰ আগত বহিব পাৰে।

ক) কৰ্মটোত বিশেষ ভাবে জোৰ বা গুৰুত্ব দিব লগা হ'লে

খ) কৰ্মবাচ্যৰ ক্ৰিয়াৰ কৰ্তা হ'লে

৪) মুখ্য কৰ্মৰ ক্ৰিয়াৰ পাচত বহিব লগীয়া নিয়ম হ'লেও এই কৰ্মত জোৰ দিয়াটো হ'লে ক্ৰিয়াৰ আগত বহিব পাৰে।

উদাহৰণ:

৫০ ৫১ ৫২ ৫৩ ৫৪ ৫৫ ৫৬ ৫৭ ৫৮ ৫৯

ল'ৰাটোক তাৰ দ্বাৰা কিতাপটো দিয়া হৈছিল।

৬০ ৬১ ৬২ ৬৩ ৬৪ ৬৫ ৬৬ ৬৭ ৬৮ ৬৯

কিতাপটো তাৰ দ্বাৰা ল'ৰাটোক দিয়া হৈছিল।

৭০ ৭১ ৭২ ৭৩ ৭৪ ৭৫ ৭৬ ৭৭ ৭৮ ৭৯

কছাৰী ৰজাৰ দ্বাৰা ২টা হাতী স্বৰ্গদেৱলৈ দিয়া হৈছিল।

৮০ ৮১ ৮২ ৮৩ ৮৪ ৮৫ ৮৬ ৮৭ ৮৮ ৮৯

সি কিতাপটো পঢ়িলে।

৮দ ১০ ১০° ০১ ১১দ ১১° সি চিৰাহে খালে।

৮দ ১০ ১১° ০১ ১০ ১০° সি হাতীটো নেপালে।

ঘ) কৰ্ম যদি Complex অৰ্থাৎ কেইটামান শব্দ বা বিষয় যুক্ত (Phrase) হয় তেন্তে
তাৰ প্ৰধান অংশ ক্ৰিয়াৰ ঠিক আগত আৰু অপ্ৰধান অংশ ক্ৰিয়াৰ পাচত দিয়া হয়।

উদাহৰণ:

৮দ ১১ ১১° ০১ ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

সি আনন্দ কৰা গীতমাত নাচবাগৰ কোঢ়াল শুনিলে।

৮° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

সি লিখি শেষ নকৰা কিতাপটো তুমি পাইছিল।

১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

তাৰ আঙঠিটো চোৰ কৰি আনি মোক দিয়া ল'ৰাটোক বাপেকে কোবালে।

ঙ) উক্তি বাক্যবোৰত বিবৃত বাক্যটো মুখ্য কৰ্ম আৰু কৰ্ত্তাই যাৰ আগত বিবৃত বাক্যটো
কয় সি গৌণ কৰ্ম। এনে কৰ্মও অন্য কৰ্মৰ দৰেই মুখ্য কৰ্ম গৌণ কৰ্ম ৰূপে যথা স্থানত
বহে।

উদাহৰণ:

৮দ ১১ ১১° ০১ ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

সি ক'লে এতোলা নিমখ তই এটেমা কৰিলি।

৮° ১১ ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

তুমি কৈছিল। বোলে মই বজাৰলৈ যাওঁ।

১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

লাঙিদেৰে মুছলমানক চিঞৰিলে “হেৰ চোৰ, মোৰ ঘোঁৰাটো লৈ আহ”।

৮° ১১ ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১° ১১°

তুমি জানা যে ভাতে তাৰে ভাতে মাৰে।

একত্রিংশ পাঠ বাক্যত ক্রিয়া বিশেষণৰ স্থান

বাক্যৰ আদি, মধ্য আৰু অন্ত - এই তিনিটা স্থানত ক্রিয়া বিশেষণ পদ ব্যৱহাৰ হয়। কিন্তু ক্রিয়া বিভক্তি যুক্ত ক্রিয়া থকা বাক্যত ক্রিয়া বিশেষণ শেষ ক্রিয়া বিভক্তিৰ পাচত কেতিয়াও নবহে।

ক) কৰ্ত্তা প্ৰধান বাক্যত কৰ্ত্তা আগত দি ক্রিয়া বিশেষণ বাক্যৰ মাজলৈ বা শেষলৈ লিখা হয়।

উদাহৰণ:

সিহঁত সকলো গড়গাঁৱত থাকে।

সি আজি বংপুৰলৈ গৈছে।

লংখাম সোনাৰী নগৰৰ পৰা আহিব।

তাৰ ভায়েক স্কুলত পঢ়িবলৈ যায়।

খ) বাক্যত যেতিয়া কৰ্ত্তা বাক্যটোৰ কথাষাৰৰ প্ৰধান লক্ষ্য বিষয় নহয় অৰ্থাৎ কৰ্ত্তা অপ্ৰধান হয় ক্রিয়া বিশেষণটোহে প্ৰধান লক্ষ্য বিষয় হয় তেতিয়া কাল বাচক, স্থান বাচক, কাৰণ বাচক উদ্দেশ্য বাচক আদি ক্রিয়া বিশেষণ বাক্যৰ আৰম্ভণিলৈ আহে।

উদাহৰণ:

অতীজতে দেবতা মানুহ একো নাছিল।

এসময়ত এজন দুখীয়া মানুহ আছিল।

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

$w^0 w^8 \neq w^7 v_0 v^0 \alpha^0$

ហ៊ុន ធីន អ៊ុំ ហ៊ុន ហ៊ុន អ៊ុំ ហ៊ុន ហ៊ុន អ៊ុំ ហ៊ុន

গ) ভাবাবধি ক্রিয়া (Incomplete Verb) ক্রিয়া বিভক্তি হীন হ'লে ক্রিয়া বিশেষণ পূর্বক পাঠ্য বহে। ক্রিয়া বিভক্তি যুক্ত হ'লে পূর্বক আৰু ক্রিয়া বিভক্তিৰ মাজত বহে।

৮৬ শ্রী মণ্ডল মঠ চাঁচি দ' তেওঁ আজিকালি এজন শিক্ষক।

၁၆ ဟိန္ဒူ ကို ဘုံ နှင့် ဟိန္ဒူ ၁၇ ဝန် နှင့်

အင်းကံ့တော့ ပဲခူးတံင် ဝါး ဗိုဗ်း နှိုင်း ဖဲ

ঘ) ক্রিয়া বিভক্তিহীন অকর্মক ক্রিয়ার বাক্য হ'লে ক্রিয়া বিশেষণ ক্রিয়ার পাচত বহে।
ক্রিয়া বিভক্তি যুক্ত হ'লে বিভক্তি চিনের আগত ক্রিয়ার পাচত বহে।

ମାଂସ ଓ ଘୃତ ଖାଇବା ମଧ୍ୟ ମାନବଜନ ଗଢ଼ଗାଢ଼ ଥାଏ ।

ကွန် မ; မဂ်စ် ဟု ဝံ၊ မဂ်စ် ဝံ၊ ဟံ

৬) কর্ম থকা বাক্যত ক্ৰিয়া বিশেষণ কর্মৰ পাচত দিয়া হয়। ক্ৰিয়াৰ ক্ৰিয়া বিভক্তি থাকিলে ক্ৰিয়া বিশেষণ পাচত দিয়া হয়।

মু' যদি মূ' অর্থাৎ মূ' দ্বা মইগকটো পথাবত দেখিছিলো।

দুট চৰ্ম পৰ্ৱ ৪, ১৩ দুট দৰ্ৱ ১১১১

তাৰ ভায়েকে কণীটো চোৰৰ দৰে আনিলে।

১২, ১১ ৭৮, ৫ ১১ ৫, ১১ ১১ ১১ ১১

সিহঁতে মনুৰ পৰাই নাজিৰাত লগ পাইছিল।

চ) মন কৰিব লগীয়া যে কৰ্ত্তা, কৰ্ম, ক্ৰিয়া বিশেষণৰ গুৰুত্ব তথা প্ৰাধান্য অনুযায়ী অগা পিচা হয়। অধিক গুৰুত্ব থকা বিষয়টো আগলৈ আহে। এই গুৰুত্ব বা প্ৰাধান্যইহে আচলতে ক্ৰিয়া বিশেষণৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰে। বাক্যত ক্ৰিয়া থকা বাক্যাংশ থাকিলে সেই ক্ৰিয়াৰো ক্ৰিয়া বিশেষণ থাকিব পাৰে।

দ্বাত্রিংশ পাঠ বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান

বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান সম্পৰ্কত ১১ট ১২ ১১ ৰ পঞ্চদশ পাঠত কিছু আলোচনা কৰা হৈছে।

ক্ৰিয়া বিভক্তি ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত মন কৰিবলগীয়া কথা কেইটামান হ'ল —

- ১] ক্ৰিয়া বিভক্তি ওলাই নথকাকৈয়ে যদি কালৰ ধাৰণা অন্য প্ৰকাৰে হ'ব পাৰে তেন্তে ক্ৰিয়া বিভক্তি দিয়াই নহয়।
 - ২] একোটা বাক্যৰ গোটেই কথা খিনিয়েই যদি অতীত কালৰ হয় তেন্তে বাক্যৰ শেষত ১১ দিলেই হয়।
 - ৩] বাক্যৰ গোটেই কথাখিনি ভৱিষ্যত কালৰ হ'লে বাক্যৰ আৰম্ভণিতে ১১ দিলেই হয়। কিন্তু এনে কৰিলে কেইটামান ভ্ৰম হোৱাৰ সম্ভাৱনা হয়।
- ক) ১১ ৰ পাচৰ প্ৰথম শব্দটো বিশেষ্য বা সৰ্বনাম হ'লে তাক কৰ্ম বাচ্যৰ ক্ৰিয়াৰ কৰ্ত্তা যেন লাগিব পাৰে।
- খ) ১১ ৰ পাচৰ শব্দটো ক্ৰিয়া হ'লে দুয়োটা মিলি উদ্দেশ্যবোধক ক্ৰিয়া বিশেষণ যেন লাগিব পাৰে।

- গ) ৫^৭ বিভক্তি যোগহে হোৱা ক্ৰিয়া বিশেষণ যেন লাগিব পাৰে।
- ঘ) যিহেতু কৰ্ম ক্ৰিয়া বিশেষণ আদি ক্ৰিয়া বিভক্তি চিনৰ পাচত কাহানিও নবহে গতিকে বিভক্তি যুক্ত ক্ৰিয়া থকা বাক্যত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ স্থান বাক্যৰ একেবাৰে অন্তত।
- ঙ) ক্ৰিয়া বিভক্তি যুক্ত ক্ৰিয়া থাকিলে ক্ৰিয়াৰ পাচত কৰ্ম ক্ৰিয়া বিশেষণ আদি দি তাৰ পাচতহে ক্ৰিয়া বিভক্তি দিয়া হয়।
- চ) ভাবাবধি ক্ৰিয়া বিভক্তি যুক্ত হ'লে ক্ৰিয়াৰ পাচত পূৰক দি তাৰ পাচতহে ক্ৰিয়া বিভক্তি দিয়া হয়।
- ছ) বাক্যত যদি সমাপিকা ক্ৰিয়া যুক্ত খণ্ড বাক্য থাকে তাৰ সেই ক্ৰিয়াৰো কৰ্ম ক্ৰিয়া বিশেষণ থাকে তেন্তে পূৰ্ণ বাক্যত ব্যৱহৃত ক্ৰিয়া বিভক্তিৰ দৰেই খণ্ড বাক্যটোতো ক্ৰিয়া বিভক্তি দিয়া হয়।
